

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 104

Poznań, wtorek dnia 4 marca 1930

Rok XXV

Ku przesileniu w Niemczech?

W najbliższy czwartek rozpoczyna się na plenum Reichstagu drugie czytanie ustaw, ratyfikujących t. zw. umowy haskie. Temsamem walka o zatwierdzenie tych umów, łącznie z układem likwidacyjnym polsko-niemieckim, dobiega do końca. W Berlinie panuje naogół opinia, że dla ratyfikacji znajdzie się w Reichstagu potrzebna ilość głosów, choć większość ta będzie prawdopodobnie niewielka. Nie jest jednak wyłączone, że w ostatniej chwili w uchwaleniu planu Younga i układów z nim związanych dojdzie do nowej walki, a to naskutek walki, jaka powstała między poszczególnymi stronnictwami niemieckimi w związku z planowanymi przez rząd reformami gospodarczymi, mającymi łącznie z wykonaniem planu Younga. Walka ta — według ostatnich wiadomości — grozi nawet rozbięciem się koalicji rządowej i upadkiem obecnego rządu.

Minister skarbu Moldenhauer wystąpił w Reichstagu z obszernym projektem podatkowym, który z rozmaitych stron w ostry sposób jest krytykowany. Ponieważ na pokrycie deficytu w wysokości 700.000.000 marek skarbu państwa ma do dyspozycji narazie tylko 300.000.000 marek, projektuje Moldenhauer odpowiednio podniesienie rozmaitych podatków. Przedewszystkiem przewiduje rządowy projekt ustawy podwyższenie o 75% podatku od piwa. Przeciwno temu występuje jednak w sposób niezwykle stanowczy Bawarska Partja Ludowa, wchodząca w skład dzisiejszej koalicji rządowej. Minister skarbu obliczył, iż podwyższenie podatku od piwa przyniesie państwu 240.000.000 marek, a projektowane podniesienie cła na herbatę i kawę pokryje dalszych 50.000.000 marek deficytu. Ponadto nowa ustawa podatkowa przewiduje zaprowadzenie specjalnego podatku od wód mineralnych, co według prowizorycznych obliczeń przyniesie skarbowi państwa około 40.000.000 marek dochodu.

Wszystkie te podatki, mimo sprzeciwu niektórych stronnictw, — według wszelkiego prawdopodobieństwa zostaną uchwalone. Gorzej jednak przedstawia się sprawa szeregu dalszych projektów rządowych, zmierzających do obciążenia nowymi ciężarami przedewszystkiem niemieckiego przemysłu. Chodzi tu w pierwszym rzędzie o zaprowadzenie podatku na benzynę, który według projektu rządowego wynosić ma 6 fenigów od litra. Również projektowane jest zaprowadzenie cła na benzynę w wysokości 10 marek za 100 litrów. Uchwalenie obu tych projektów podrzyłoby znacznie produkcję przemysłową, nie przeto dziwnego, że zarówno ze sfer przemysłowych, jak i ze strony konsumentów przeciwko planom ministra Moldenhauera wysuwane są poważne zastrzeżenia.

Główną przyczyną zaostrzenia się stosunków między stronnictwami koalicji rządowej stało się zagadnienie pokrycia stumiljonowego deficytu funduszu bezrobocia. Socjal-demokraci, popierani przez robotnicze skrzydło stronnictwa centrowego, domagają się, by w celu pokrycia deficytu ściągnąć od osób, pobierających stałą pensję, a niepodlegających ubez-

Z sejmowej komisji konstytucyjnej

Warszawa, 4. 3. (Tel. wł.) Dzisiaj odbyło się niezwykle charakterystyczne posiedzenie komisji konstytucyjnej. Na początku posiedzenia poseł Bittner zgłosił wniosek o odroczenie posiedzenia i zwrócenie się do rządu z propozycją, ażeby przed głosowaniem zasad reformy ustroju, ujawnił na najbliższym posiedzeniu swoje stanowisko. Przeciwno temu wystąpili posłowie z B. B. Natomiast postawie centrolewu domagali się wypowiedzenia się rządu. W toku dyskusji pos. Bagiński zgłosił wniosek następujący: „Komisja odracza głosowanie nad tezami rewizyjnymi konstytucji do 6 marca, nie przerywając swoich prac. Komisja wyraża przekonanie, że do tego czasu rząd chce określić swoje stanowisko w sprawie rewizji konstytucji, co przyczyniłoby się do przyspieszenia prac nad tem zagadnieniem.“

Przewodniczący Makowski oświadczył, że wniosek pos. Bittnera nie może poddać pod głosowanie, natomiast może poddać pod głosowanie wniosek Bagińskiego. Zarządzono przerwę, podczas której p. Makowski nasamprzód sam a potem wraz z posłem Liebermanem udali się do marsz. Daszyńskiego w celu wyjaśnienia, czy komisja może zwracać się do rządu z jakimkolwiek wezwaniem. Makowski oraz Daszyński wyrazili przekonanie, że komisja wezwania pod adresem rządu zgłaszać nie może.

Wobec tego przystąpiono do głosowania nad wnioskiem Bagińskiego, który przyjęto 14 głosami przeciwko 10. Następnie komisja przystąpiła do drugiej grupy pytań rewizyjnych, dotyczących uprawnień prezydenta w stosunku do parlamentu, rządu, wojska, spraw zagranicznych itd. (w)

J. Willys ambasadorem Stanów Zjedn. w Polsce

Waszyngton, 4. 3. (PAT). Na stanowisko ambasadora St. Zjednoczonych w Polsce mianowany został John Willys.

Przed deklaracją nowego rządu francuskiego

Tardieu stanie jutro przed parlamentem

Paryż, 4. 3. (PAT). Tardieu stanie jutro przed parlamentem. Według przeważającego zdania gabinet Tardieu utrzyma się. Sami przeciwnicy rokuja mu 30 głosów większości. Według L'Ere Nouvelle całe zagadnienie polega na tem, czy większość Izby uważać będzie, że konferencja londyńska, ugody haskie, plan Younga, rokowania o Zagłębie Saary i wreszcie głosowanie nad budżetem stanowią dostateczne powody do tego, aby zostawić tymczasem gabinet w spokoju.

Paryż, 4. 3. (AW). W kołach politycznych żywo omawiana jest deklaracja nowego rządu, która ma być złożona w izbie. Jak słychać Tardieu położy przedewszystkiem nacisk na zmniejszenie obciążenia podatkowego.

Wiele miejsca poświęci również Tardieu kwestji uregulowania emerytur i zapomóg dla inwalidów wojennych. Wcałokształcie polityki wewnętrznej Tardieu zamierza przeprowadzić szereg reform. Natomiast polityka zagraniczna nie ulegnie zasadniczej zmianie.

W kołach politycznych liczą się z możliwością uzyskania przez gabinet Tardieu większości 30 głosów w Izbie. Lewica zapowiada, iż zastosuje wszelkie możliwe środki, celem obalenia tego gabinetu. Wyraz temu stanowisku daje organ radykałów „La Republique“, który ostro atakuje Tardieu. Leon Blum w socjalistycznym „Populaire“ nazywa nowy rząd gabinetem reakcyjnym.

Nacjoniści niemieccy przeciw Hindenburgowi

Berlin, 4. 3. (PAT). Wystąpienie prezydenta Hindenburga na rzecz wysuniętego przez socjalnych demokratów żądania daniny jednorazowej na rzecz bezrobotnych wywołało w całej prasie nacjonalistycznej ostrą krytykę. Nacjonalistyczna „Hamburger Nachrichten“ wskazują, że między prezydentem Rzeszy a „hitlerowcami“ od lat już istnieje we formie jawnej stosunek wrogi i że również od pewnego czasu między prezydentem i Partją Niemiecko-Narodową dochodzi do stałych tarć. Obecnie prezydent staje również wobec Niemieckiej Partji Ludowej w opozycji.

W rezultacie po stronie prezydenta

Hindenburga pozostali tylko ci, którzy w czasie wyborów prezydenta głosowali przeciwko niemu. Dziennik nacjonalistyczny żąda z naciskiem wniesienia ustawy, zakazującej prezydentowi Rzeszy wypowiedzania swych przekonań nawet we formie prywatnych oświadczeń. Socjalistyczny „Vorwärts“ bierze prezydenta Hindenburga w obronę przed nacjonalistycznymi atakami, wskazując, iż przez odrzucenie daniny Niemiecka Partja Ludowa dowiodła, iż zupełnie nie liczy się z wolą głowy państwa. Prezydent wystąpił jako rzecznik bezrobotnych i dlatego właśnie jakby na dany znak partje prawicowe solidarnie go atakują.

pieczeniu na wypadek bezrobocia, specjalną jednorazową daninę (t. zw. „Notopfer“) w wysokości 1,75 proc. ich dochodów. Przeciwno projektowi temu występuje z całą stanowczością przedewszystkiem sam minister skarbu o-

raz popierająca go Niemiecka Partja Ludowa. W dyskusji, jaka na ten temat wywiązała się na jednym z ostatnich posiedzeń niemieckiej rady ministrów, doszło już do ostrej wymiany poglądów pomiędzy ministrem Mol-

denhauerem z jednej strony, a kanclerzem Müllerem i ministrami centrowymi Wirthem i Stegerwaldem ze strony drugiej.

Sensację wywołała wiadomość, że prezydent Rzeszy Hindenburg wypowiedział się za „Notopfer“. Mimo to Niemiecka Partja Ludowa uchwaliła wytrwać na swem negatywnym stanowisku wobec projektu tej daniny.

Ostatnie doniesienia z Berlina stwierdzają, że wysiłki demokratów, zmierzających do pojednania ważniejszych stronnictw koalicji rządowej, nie odniosły skutku, i że każdej chwili liczyć się należy z możliwością dymisji gabinetu. W związku z tem rozeszły się pogłoski, że Centrum chętnie widziałoby usunięcie się Niem. Partji Ludowej z koalicji rządowej, a wejście na jej miejsce Zjednoczenia Ludowo-Konserwatywnego, t. j. secesjonistów z Partji Niemiecko-Narodowej.

Spory międzypartyjne o nową ustawę podatkową Rzeszy Niemieckiej znalazły w tych dniach swe echo również na arenie międzynarodowej. — Prezydent Banku Rzeszy, dr. Schacht, znany ze swego negatywnego stosunku do planu Younga, rozczarował nie mile wszystkich tych optymistów, którzy wierzyli, że kierownik banku państwowego uzna zobowiązania, zaciągnięte przez rząd niemiecki w Hadze. Jako przedstawiciel Banku Rzeszy oświadczył mianowicie dr. Schacht w tych dniach na rzymskiej konferencji przedstawicieli sześciu mocarstw w sprawie organizacji Międzynarodowego Banku Reparatyjnego, że nie może wymienić niemieckich kandydatów na członków rady zarządzającej Banku, gdyż nie wie jeszcze, czy parlament Rzeszy przyjmie rządowe projekty ustaw gospodarczo-finansowych, pozostających w ścisłym związku z wykonaniem planu Younga. Oświadczenie dra Schachta wywołało przede wszystkim ten skutek, że rokowania rzymskie zostały przerwane, gdyż bez udziału Niemiec kontynuowanie obrad byłoby bezprzedmiotowe. Nie ulega wątpliwości, że rzymskie wystąpienie Schachta pociągnie za sobą dalsze zaostrzenie stosunków między stronnictwami niemieckimi, z drugiej jednak strony nie jest wyłączone, iż przyczyni się ono do przyspieszenia ostatecznego załatwienia doniosłych spraw gospodarczo-finansowych w Niemczech.

Na doniosłość tych spraw z punktu widzenia międzynarodowego wskazuje m. i. artykuł Poincaré'go, ogłoszony w szeregu pism francuskich, w którym b. premier francuski oświadcza, że zanim Niemcy nie uporządkują swoich finansów i nie wykażą w budżecie dostatecznych nadwyżek dla wykonania planu Younga, plan ten, choć ratyfikowany, zawiśnie w powietrzu. Dlatego też Poincaré w związku z kryzysem francuskim zwraca uwagę na konieczność istnienia we Francji silnego i czujnego rządu.

KTO KUPIJE TOWARY ZAGRA-
NICZNE ODBIERA
CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

Na posterunek!

W okręgu gnieźnieńskim obóz katolicko - narodowy winien zdobyć dwa mandaty — odebrać mandat Niemcom!

Jak już wczoraj donieśliśmy, Sąd Najwyższy unieważnił wybory sejmowe w okręgu 33, obejmującym powiaty: Gniezno, Mogilno, Września, Środa, Wągrowiec i Oborniki.

Prawdę powiedziawszy, należało się tej uchwały Sądu Najwyższego spodziewać. Przypominamy bowiem, że komisja okręgowa nadała liście P. P. S. — wbrew woli jej pełnomocników — nr. 37, i że, gdy socjaliści mimo to głosowali na numer 2, głosy te w ilości dwudziestukilku tysięcy zostały unieważnione. Sąd Najwyższy tego nie uznał.

W nowych wyborach zmniejszy się prawdopodobnie liczba głosów socjalistycznych, przy wyborach bowiem komunalnych — zarówno w miastach, jak na wsi — ujawniło się znaczne osłabienie się wpływów socjalistycznych.

Poza socjalistami padły przy ostatnich wyborach głosy, jak następuje:

lista 25 („Piast” i Ch. D.)	33.309
„ 24 (kat. - nar.)	23.962
„ 7 (N. P. R.)	20.460
„ 18 (Niemcy)	18.462
„ 21 („san.” cizakowcy)	16.059
„ 30 (praw. „sanacja”)	10.419

Ponieważ dzielnik wyborczy wynosił 16.654, odpadły kandydatury adw. dr. Jeszkiego (21) i Małeckiego (30). Przeszli natomiast: „piastowiec” prof. Michałkiewicz i ch.-d. Cyszewski (25), Lewandowski (24), Brzeziński (7) i Sanger (18).

Jak wiadomo, do wyborów uzupełniających mogą stanąć tylko ci sami

kandydaci. Przypuszczać należy, że „trzydziestka” tym razem w szrankach wogóle się nie pojawi. Głosy, które na nią padły wskutek zbałamucenia części mieszczaństwa, przypałą tym razem niewątpliwie liście naszej katolicko-narodowej w udziale. Akcje cizakowskiej „sanacyjnej” lewicy powinny spaść bardzo znacznie wobec f’alnego dla „sanacji” pogorszenia się koniunktury politycznej i gospodarczej.

Z tej samej przyczyny są bardzo zwiększone szanse naszego obozu katolicko - narodowego, którego działalność w dziedzinie zarówno gospodarczo - podatkowo - finansowej, jak wewnętrzno - i zewnętrzno - politycznej cieszy się powszechnym w społeczeństwie uznaniem.

Obóz nasz musi w okręgu gnieźnieńskim sięgnąć po drugi mandat. Musi to on uczynić przez zdobycie części głosów, które zesłamy razem padły na „sanacyjne” listy, oraz przez powołanie do urny wyborczej Polaków biernych, którzy wówczas wcale nie głosowali, między innymi także na wsi.

Jeżeli to nam się uda, możemy mandat odebrać Niemcom. Powinno się to stać głównym celem wyborczym obozu naszego w okręgu gnieźnieńskim. Cel wzniosły, cel wybitnie narodowy. To też już dzisiaj wołamy do wszystkich ludzi patriotycznej woli i męskiego czynu: do pracy organizacyjnej! na posterunek!

Nowe występy antyreligijne wychowawców młodzieży

Katolicka Agencja Prasowa donosi, co następuje:

Dnia 25 lutego rb. w Lublinie, w sali Stowarzyszenia Urzędników Państwowych, na konferencji o spółdzielczości byli nauczyciele i młodzież ostatniego kursu obu seminarjów nauczycielskich lubelskich. Znana ze swoich występów antykościelnych p. M. Szczawińska, funkcjonariuszka oświatowa kuratorjum lubelskiego, zakończyła swój referat w ten sposób: „Spółdzielczość prowadzi do Boga istotnego, lecz nie do kościelnego”.

Słowa te wywarły na obecnej młodzieży szkolną wrażenie gorszące. Następnie na lekcjach religii młodzież dopytywała się, jaka to jest różnica między Bogiem istotnym i kościelnym.

P. Szczawińska postępowaniem swoim dostatecznie dowiodła, że do wszystkiego może się nadawać, tylko nie do nauczania i wychowywania młodzieży polskiej i katolickiej.

Dnia 23 lutego rb. w Tomaszowie Lubelskim p. Bocheński, nauczyciel gimnazjum państwowego im. Staszycy w Lublinie, w sali gimnazjalnej wobec nauczycieli gimnazjum i miejscowych szkół powszechnych wygłosił odczyt o klasycyzmie i nauczaniu młodzieży w szkole, analizował pojęcie i cel człowieka, następnie jaskrawo zaprzeczył istnieniu życia pozagrobowego, twierdząc, że to są mrzonki i urojenia, a wszystkie dogmaty religijne są nic nie warte.

Dnia 24 lutego rb. tenże nauczyciel na sali sejmikowej wobec licznej publiczności i młodzieży gimnazjalnej, na ten cel sprowadzonej, wygłosił odczyt o klasycyzmie greckim i rzymskim, w którym rozwodził się o piękności obnażonych bogiń, następnie znowu zaprzeczył nieśmiertelności duszy oraz życiu pozagrobowemu. Z tego widać, że p. Bocheński jest nie tylko „uczonym” ale i propagatorem bezbożności na terenie szkolnym, którego władze szkolne używają do tej pracy nie tylko w gimnazjum państwowym w Lublinie, ale i zapraszają do podobnej akcji na terenie szkolnym szerszym.

Młodzi Lwowa do marsz. Trampczyńskiego

W związku z niesłychanymi wystąpieniami posłów B. B. przeciw marsz. Trampczyńskiemu na komisji wojskowej wysłał doń lwowski dzielnicowy Komitet Młodych depeszę, w której wyraża najgłębsze oburzenie z powodu wystąpienia posła Kozłowskiego i stwierdza, że go wstyd, iż zrobił to Lwowianin i profesor Wszechnicy Jana Kazimierza. Młodzi Lwowa stwierdzają, że wielkich zasług marszałka Trampczyńskiego nie mogą umniejszyć oszczerstwa ludzi małych.

„Poznań wzorem dla całej Polski”

Pod powyższym nagłówkiem „Gazeta Warszawska” zwraca uwagę na akuratne uchwalenie oszczędnego budżetu przez poznańską radę miejską, której intensywna i twórcza praca może służyć za wzór dla innych miast. Związka dla Warszawy i Krakowa, gdzie obrady budżetowe jeszcze trwają.

Ziemiańskie o wystąpieniu marsz. Daszyńskiego

(AW.) Walne zebranie ziemian województwa wschodnich Małopolski we Lwowie przyjęło rezolucję, protestującą przeciwko przemówieniu marszałka Daszyńskiego w Sejmie, w którym marszałek Sejmu wyraził zdanie o działalności sfer ziemiańskich przed wojną. Rezolucja występuje przeciwko sianiu nienawiści klasowej oraz stwierdza: „Nie potrzebujemy udawania ile ziemiaństwo polskie złożyło ofiar krwi i mienia, zarówno podczas powstań, jak i w ostatnich wojnach dla dobra i obrony państwa naszego.”

„Jednolitość” B. B.

Pułkownikowska „Gazeta Polska” ogłosiła komunikat jednej z grup politycznych, wchodzących do B. B., a mianowicie t. zw. Zjednoczenia Pracy Wsi i Miast, podający dwie uchwały, które zapadły na zebraniu koła warszawskiego tej grupy. Uchwały te brzmią:

„1) Zgromadzeni na zebraniu reorganizacyjnym Zjednoczenia Pracy Wsi i Miast w stolicy, uznając za konieczne powołanie do życia silnego ośrodka organizacyjnego wszystkich ludzi pracy, stwierdzają, że czynniki kierownicze Zjednoczenia Pracy Wsi i Miast obrały słuszną drogę realizowania programu organizacji, opierając się na dorobku ideowym i organizacyjnym b. Związku Naprawy Rzeczypospolitej. Zebrani oświadczają, że głównym celem Zjednoczenia Pracy Wsi i Miast jest stworzenie wielkiego obozu politycznego twórczej pracy narodowej i państwowej, opartego o wszystkich ludzi pracy w myśl wskazań ideowych komendanta Piłsudskiego i na niewzruszonych podstawach demokratycznych.

„2) Zebrani stwierdzają, że główny cel przełomu majowego — rewizja ustroju Rzplitej, zapewniająca wzmocnienie władzy wykonawczej oraz zdrowe przedstawicielstwo narodowe — nie został do tego czasu zrealizowany. Sytuacja wewnętrzna Rzeczypospolitej i potrzeby jej obywateli wymagają szybkiego spełnienia tego kardynalnego postulatu odrodzonej państwowości polskiej. Szerokie koła ludności poprą niewątpliwie wszystkie szczerze wysiłki obozu przełomu majowego, zmierzające do przyspieszenia realizacji reformy konstytucyjnej, a skuteczność tej realizacji widzą w konieczności wspólnego wysiłku rządu i reprezentacji parlamentarnej. Obóz ten nie powinien zaniedbać najmniejszej sposobności dla przyciągnięcia do siebie wszystkich ludzi dobrej woli dla spełnienia te-

Dawno oczekiwane
Białe Cienie
niebawem
w KINIE APOLLO.

go wielkiego dzieła narodowego, jakim powinna być konstytucja Rzeczypospolitej pod hasłem: „silnej demokracji — silny rząd”.

Nie zatrzymując się przy fackie, że to właśnie obóz pomajowy tyle czasu zmarował w sprawie konstytucji, teraz dopiero umożliwiając nad nią obrady w sejmowej komisji konstytucyjnej, przytaczamy znamienity komentarz pułkownikowskiej agencji „Iskra” do powyższych charakterystycznych uchwał Brzmi on, jak następuje:

„Zjednoczenie Pracy Wsi i Miast” przeżywa obecnie kryzys na tle wystąpienia ze Zjednoczenia t. zw. Partji Pracy. W ten sposób w Zjednoczeniu pozostali tylko członkowie b. Związku Naprawy Rzeczypospolitej.

ŁAGODNE I WONNE
MYDŁO TRIUMF MAJOLA

Partja Pracy neguje prawo Zjednoczenia do używania obecnie tej nazwy, która była symbolem połączenia się dwóch grup. Występujący ze Zjednoczenia członkowie Partji Pracy zażądali — jak nas informują ze źródeł miarodajnych — zlikwidowania Zjednoczenia Pracy Wsi i Miast, lecz członkowie b. Związku Naprawy Rzeczypospolitej oparli się temu żądaniu i wbrew energicznym zastrzeżeniom i protestom nadal nadają organizacji kadłubowej nazwę Zjednoczenia Pracy Wsi i Miast najzupełniej bezprawnie (Iskra”).
Nowy to przyczynek do „jednolitości” B. B.?

Komunista, pragnący zostać obywatelem ziemskim

Warszawa, 4. 3. (Tel. wł.). Według doniesień prasy w łódzkiej partji komunistycznej od dłuższego czasu panowały nieporozumienia na tle finansowym. Poseł Rosiak pomimo wesołego trybu życia zdołał odłożyć pewną sumkę, za którą kupił sobie dom przy ul. Kijowskiej. Z tego powodu komuniści w Łodzi zwołali konferencję partyjną do Pabjanic i tam zaatakowali Rosiaka o przywłaszcze-

nie sobie 30 tys. zł, nadesłanych z Rosji, których Rosiak chciał użyć na kupno majątku ziemskiego w Wielkopolsce. Zarzucono Rosiakowi, że już od dłuższego czasu nie zwracał pieniędzy, podejmowanych na cele partyjne. Dyskusja przybrała charakter bardzo żywy, doprowadziła do kilkakrotnego spoliczkowania Rosiaka a wreszcie do bójki, której kres położyła policja. (w)

Zebranie przedstawicieli katolickiego społeczeństwa i organizacyj

Zarząd Główny Ligi Katolickiej archidiecezji Gnieźnieńsko - Poznańskiej zwołuje zebranie przedstawicieli katolickiego społeczeństwa i organizacyj w czwartek 6 marca rb. o godz. 8 wieczorem w sali Królowej Jadwigi przy Alejach Marcinkowskiego 1 I. ptr. Na porządku obrad: referat n. t.: „Katolicy w obronie zagrożonego wychowania religijnego młodego pokolenia”.

Rezolucje — w sprawie wyświetlania filmów o wątpliwej wartości moralnej — przedłoży i uzasadni — ks. sekretarz generalny Ligi Katolickiej.

Wstęp na powyższe zebranie — za zaproszeniami, które odebrać można w Sekretarjacie Generalnym Ligi Katolickiej w/m Aleje Marcinkowskiego 22 III. ptr. pokój 65 — w godzinach między 12—2 po poł.

W obronie wychowania religijnego w szkole

odbędzie się wielkie zebranie Kobiół Polek-Katoliczek w czwartek, dnia 13 marca w sali Ogrodu Zoologicznego o godz. 19.30.

Przemawiać będą: Irena Puzynianka, Gustawowa Potworowska i Teodorowa Pawłowska.

Na powyższe zebranie zapraszają jak najliczniejsze rzesze kobiet:

Narodowa Organizacja Kobiół, Katolicki Związek Polek, Katolickie Koło Pań, Katolickie Towarzystwo Ochrony Kobiół, Sodalicja Pań Miejskich Królowej Kor. Polskiej, Sodalicja Pań Zawodu Kupieckiego, Sodalicja Pań Nauczycielek, Sodalicja Pań Akademickich Niepokal. Poczęcia Najśw. Marij Panny, Sekcja Żeńska przy Młodzieży Wszepolskiej, Towarzystwo Ziemiańek, Czytelnia dla Kobiół, Ognisko Polek „Warta”, Wydział Dzielnicowy Sokolic, Związek Chylickanek, Zjednoczenie Jazłowieckie, Związek Kobiół Pracujących, Związek Kuźniczanek, Związek Polek w Kresów Wschodnich, Związek Misyjny Polek, Związek b. u. Urszulańskich, Związek b. u. Sarce Coeur, Związek Włocłanek

Kto wygrał 40 tys. dolarów?

Katowice, 4. 3. (AW). W ostatnim ciągnięciu 5-procentowej pożyczki dolarowej główna wygrana 40 000 dolarów padła na numer będący w posiadaniu Zakładu Ubezpieczeń w Królewskiej Hucie.

Grypę, kaszel i brzochnit uleczysz systematycznym pićm szczawnikicm wód kruszcowych „Stefana” i „Józefiny” Chorozy żołądka i przemian, materij usunij Ci szczawnicka „Magdalena” i „Wanda”. Do nabycia w aptekach i skład aptecznych. nw 7766

Najpiękniejszy film,
który z tryumfem obchodzi największe ekrany świata

„Deszcz Róż”

czyli cuda i życie św. Teresy od Dzieciątka Jezus
(nowe wydanie)

codziennie od 5 do 16 marca r. b. na wielkiej scenie
Domu Rzemieślniczego (ul. Fr. Ratajczaka)

Początek seansów: w dnie powszednie, o godz. 6 i 8 wieczorem.
w niedziele, o godz. 4, 6 i 8 wieczorem. zw 22091

Bilety od 50 groszy począwszy wcześniej w Księgarni św. Wojciecha przy placu Wolności.

Bilet wstępu zostanie podczas seansu wylosowany.

Każdy może wygrać premję wartości od 10 do 20 zł.

Rama

Mleczna Margaryna

Schicht

w każdej kuchni rzecz jedyna

O wychowanie religijne w szkole

Stronnictwo Narodowe przeciw ograniczeniu nauki religji w szkole — Ministrem wyznań i oświecenia powinien być katolik

Lwów, 3. 3. (AW) W obecności arcybiskupa Twardowskiego odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego, które zajął prof. Tarnawski, prezes miejscowego koła Stronnictwa. Przemówienie wygłosił wicemarszałek sejmiku Czetwertyński, któremu arcybiskup Twardowski, podziedzisz do stołu prezydjalnego osobiście podętkował. Uchwalono następującą rezolucję:
„Lwowianie - Polacy, stwierdzając, że wychowanie, oparte na zasadach

katolickich stanowi podstawę etyki życia polskiego, przeciwstawiają się w sposób stanowczy wszelkim usiłowaniom usunięcia religji ze szkół, jej ograniczenia lub też jakiegokolwiek podkopania jej wpływów. Przeciwstawiają się protegowaniu sekciarstwa i niewiary oraz stwierdzają, że ministrem wyznań religijnych i oświecenia publicznego w Polsce powinien być ze względu na wyznanie olbrzymiej większości — katolik”.

Echa zajęć w komisji wojskowej

Warszawa, 4. 3. (Tel. wł.) Sprawa honorowa wytoczona przez posła Łazarskiego posłowi Rybarskiemu została załatwiona odrazu na pierwszym posiedzeniu zastępców honorowych, którymi z ramienia pos. Rybarskiego byli b. minister Jerzy Zdziechowski i pos. Berezowski, zaś z ramienia pos. Łazarskiego pos. Polakiewicz i St. Matkiewicz. Protokół w tej sprawie spisany brzmi następująco:
„Zastępcy p. Michała Łazarskiego oświadczają, że ich mocodawca czuje się obrażony ogłoszeniem dziennika „Gazeta Warszawska” uchwały Klubu Narodowego, zwalniająca p. Stefana Dąbrowskiego od konieczności postępowania honorowego w stosunku do niego. Wobec powyższego zastępcy posła Romana Rybarskiego wyjaśniają w imieniu swego mocodawcy, że uchwała Klubu Narodowego z dnia 28 lutego 1930 w sprawie zajęć w komisji wojskowej nie może być uważana jako zakwestjonowanie zdolności honorowej p. Łazarskiego. W ten sposób zastępcy obu stron uważają sprawę pomiędzy p. Romanem Rybarskim a Michałem Łazarskim za honorowo dla stron obu załatwioną.” (w)

dent, proletarijat”. Na zebranie przybyła grupa młodzieży narodowej, która nie dopuściła do wygłoszenia referatu i zmusiła prezydium do rozwiązania zebrania. Na zakończenie młodzież narodowa odśpiewała „Rotę” i „Jeszcze Polska”. Komuniści ostentacyjnie palili papierosy. Doszło do bójki, która zakończyła się wyrzuceniem komunistów z sali.

Muzeum Wileńskie

Wilno, 3. 3. (AW.) W obecności p. wojewody, rektora uniwersytetu, przedstawicieli senatu uniwersyteckiego, grona malarzy i przedstawicieli inteligencji wileńskiej otwarto Muzeum Wileńskie, które będzie mieścić się w gmachu Tow. Przyjaciół Nauk. Muzeum będzie udostępnione dla publiczności z dniem 5 marca rb.

Nowa ofiara hazardu.

Gdańsk, 4. 3. (AW) W jednym z hotelów w Gdańsku popełnił samobójstwo 55-letni Ignacy Brauman, z Krakowa, przedstawiciel firmy „Dupont”. Brauman przebywał uprzednio kilka dni w Sopotach i przegrał w kasynie większą sumę pieniędzy, co zapewne przyczyniło się do popełnienia samobójstwa.

Opróżnienie Nadrenji a plan Younga

Paryż, 4. 3. (AW.) Posel francuski w Berlinie miał oświadczyć min. Curtiusowi po dłuższej dyskusji, że Francja uzależnia opróżnienie Nadrenji od wprowadzenia w życie planu Younga. Wiadomość o tym kroku przedstawiciela rządu francuskiego wywołała w kołach politycznych wielkie wrażenie.

Karnawał w Kolonji

Berlin, 4. 3. (AW.) Pomimo okrzykanej niedoli gospodarczej Niemiec tegoroczne zakończenie karnawału w Kolonji przebiegło wszelkie dotychczasowe rekordy w tej dziedzinie. Setki uruchomionych pociągów przywoziło tysiące publiczności z okolicy, które gremjalnie wzięły udział w pochodzie karnawałowym liczącym około 300 tys. osób. Nadburmistrz Kolonji dr. Adenauer, przed którym defilował pochód, wygłosił do tłumów okolicznościowe przemówienie karnawałowe, które zostało przyjęte burzą oklasków.

Sejmik młodzieży polskiej

Berlin, 3. 3. (PAT.) W dniach 1 i 2 marca rb. odbył się w Berlinie pierwszy po wojnie sejmik młodzieży polskiej w Niemczech, zorganizowany przez Związek Polaków. Sejmik zgromadził delegatów ze wszystkich terenów a więc ze Śląska Opolskiego, całych Prus Wschodnich, pogranicza Poznańskiego, Pomorza Westfalji, Nadrenji oraz z Niemiec środkowych. Zjazdowi przewodniczył kierownik naczelny Związku Polaków dr. Kaczmarek.

Młodzież narodowa rozpędziła komunistów

Kraków, 3. 3. (AW.) Uniwersytet Jagielloński był ponownie widownią zajść między komunistami a młodzieżą narodową. Komuniści zgrupowani w organizacji „Życie” urządzili zebranie, na którym Żyd Horowicz miał wygłosić referat p. t. „Uniwersytet, stu-

Spadek papierów wartościowych w Londynie

Londyn, 4. 3. (Radjo wł.) Na tułtejszej giełdzie nastąpił wczoraj silny spadek kursu papierów wartościowych. Takiego spadku nie notowano już od lat 30. Bardzo wiele papierów spadło na jedną trzecią wartości

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrotach nieoficjalnych kurs telara w Warszawie 8873/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88 1/4 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski odzisia w Poznaniu płacił 1 zia za 100 mkn. w dewizach — 212,35 do 212,65 zł. gotówką — 211,95 zł; za 100 guld. gd w dewizach — 172,90 do 173,22 zł, gotówką 172,62 zł.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, 4 marca 1930.
Spędzono: wołów 112, buhai 286 krów 661, świń 1550, cieląt 599, owiec 605; razem 3813 sztuk zwierząt.

Placono za 100 kg żywej wagi za: (Ceny loco Targowica, Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

WOŁY:
Pełnomięsiste, wytuczzone nieoprężane 132—136
Mięsiste tuczzone młodsze do 3 lat 120—126
Mięsiste tuczzone starsze 108—116
Miernie odżywione 000—000

Buhaje:
Wytuczzone pełnomięsiste 130—136
Tuczzone mięsiste 118—124
Nietuczzone, dobrze odżywione starsze 104—110
Miernie odżywione 000—100

Krowy:
Wytuczzone pełnomięsiste 120—128
Tuczzone mięsiste 108—112
Nietuczzone, dobrze odżywione 94—100
Miernie odżywione 076—080

Jałowice:
Wytuczzone pełnomięsiste 128—134
Tuczzone mięsiste 114—122
Nietuczzone, dobrze odżywione 100—104
Miernie odżywione 000—096

Młodzież:
Dobre odżywione 100—104
Miernie odżywione 000—096

Cielęta:
Najprzedsniejsze cielęta wytuczzone 160—170
Tuczzone cielęta 150—156
Dobrze odżywione 136—142
Miernie odżywione 120—130

OWCE:
Wytuczzone, pełnomięsiste jałgnięta i młodsze skopy 138—144
Tuczzone starsze skopy i maciorki 130—134
Dobrze odżywione 120—124

ŚWINIE (TUCZNIKI):
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi 240—246
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi 232—238
Pełnomięsiste od 80 do 120 kg żywej wagi 224—230
Mięsiste świnie ponad 80 kg 216—222
Maciory i późne kastr. ty 200—206
Świnie bekonowe 224—230

Przebieg targu: na świnie ożywiony, na resztę spokojny.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 4 marca 1930.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało przebieg spokojny.

Z pap. państw. placono za 5 proc. pożyczki konwers. 51 proc. i za premj dolarowe 73,— (za sztukę 5-dol.) oraz dopytywano się o pożyczki inwestycyjną po 125,— bez oddawców. Z pap. lokacyjnych placono za 8 proc. obligacje m. Poznania z 1927 r. 92 proc. oraz za 8 proc. listy dolarowe ziemskie 93,50 proc. (przy dew. 8,90), natomiast 4 proc. listy zast. konwert. były w odda. iu po 39 proc. Dopytywano się również o 6 proc. listy żytnie po 17,75 bez oddawców.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych poszukiwano Bank Polski po 162,— oraz Brow. Krotoszyńskiego po 27,—. Dalsze osłabienie doznały akcje R. Maya, które były początkowo w silnej podaży po 53,— a pod koniec ustaliły się na 50,— w transakcjach.

Cedula urzędowa z dnia 4 marca 1930 z. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 51% P.
8% oblig. m. Poznania z 1927 r. 92% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa kredyt. 93,50% P.
4% listy zastaw konw. Pozn. Ziem. Kred. 39% O.

(Kurs w złotych)
5% Pożyczka premjowa serja II 73,— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 162,— P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Browar Krotoszyński I em. zł. 27,— P.
Dr. Roman May I em. zł. 53—50,— +
Tendencja: Spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 4. 3. 1930.
Waluty **Gotówka**
Dolary St. Zjed. tr.: 8,87 1/2 sp.: 8,89 1/2 kup.: 8,85 1/2.

Dewizy:
trans. sprzed. kup.
Kopenhaga 238,65 239,25 238,05
Londyn 43,35 43,45 43,24
Nowy Jork 8,90,4 8,92,4 8,88,4
Paryż 34,90 34,99 34,81
Praga 26,41 26,47 26,35
Szwajcaria 172,17 1/2 172,66 1/2 171,74 1/2
Szt. kholm 239,45 240,05 238,85
Włochy 46,75 46,87 46,63

Tendencja mocniejsza.
Papiery państwowe i obligacje:
4% p 2 inwest. 127,25 126,75
5% pożycz. premj. dol. 73,75 74,00
10% pożycz. kol. 102,50

Akcje w złotych:
Bank Polski 164,50—165,00
Bank Zw. Sp. Zarob. 0,00—78,50
Siła i Światło 0,00—90,00
Lilpop 0,00—24,00
Starachowice 0,00—20,50
Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.
Berlin, dnia 4 marca 1930.

Pszenica march. od st. załad. 76-77 kg. przeciętn. jakości 228,00—231,00
Tendencja spokojna.
Zyto march. od stacji załad. 72 kg. przeciętn. jakości 159,00—163,00
Zyto mekl. cif Berlin 0,00—170,00
73 kg. z okolic Warty i Noteci cif Berlin 0,00—164,00
Zyto z 3. 3. atest z 1. 3. 0,00—163,00
Tendencja: natychm. towar wagonowy poparta pozatem nieregularna.

Owies march. do stacji załad. 120,00—130,00
Tendencja słabsza.
Owies atest z 1. 3. 0,00—123,50
Tendencja słabsza.
Jęczmień browarowy 160,00—170,00
Tendencja spokojna.

Jęczmień pastewny i przemysłowy 140,00—150,00
Tendencja spokojna.
Kukurydza loco Berlin bez obrotów.
Kukurydza loco Hamburg bez obrotów.
Mąka pszenna 27,25—34,50
Tendencja spokojna.

Mąka żytnia 20,75—24,00
Tendencja spokojna.
Ospa pszenna 08,00—08,50
Tendencja spokojna.
Ospa żytnia 07,25—07,75
Tendencja spokojna.

Groch Victoria 20,00—25,00
Groch dr. jadalny 18,00—20,00
Groch pastewny 16,00—17,00
Peluszk 16,0—18,00
Bób polny 16,00—18,00
Wyka 18,00—23,00
Lubin niebieski 13,00—14,00
Lubin żółty 16,00—17,50

Seradela nowa 25,00—29,50
Makuch rzepakowy 13,25—14,25
Makuch lniany 17,00—18,00
Wytłoki suche 06,50—06,70
Śróty Soja 13,20—14,60
Płatki ziemniaczane 12,20—13,70
Słoma żytnia pras. drut. 1,10—1,35
Słoma pszen. pras. sznur. 1,05—1,20
Słoma ow. pras. drut. 1,00—1,10
Słoma jęczm. pras. drut. 0,90—1,00
Słoma żytnia dl. wiąz. 1,15—1,35
Słoma żytnia pras. sznur. 0,85—1,00
Sieczka 1,70—1,90
Siano zw. handl. 1,80—2,20
Siano dr. l. pokos 2,50—3,00
Tymoteusz luźny 3,80—4,30
Siano konic 3,80—4,30

Ogólna tendencja nieregularna.
Notowania złotego w Berlinie
z dnia 4. 3. 1930.

Wyplaty na Warszawę 46,85—47,05
Noty wielkie 46,75—47,15

Władysław Sielski

w Manili

na wyspach Filipińskich

(Ocean Spokojny)

Konferencja morska

Londyn, 3. 3. (PAT.) Biuro Reutera dowiaduje się, że rokowania japońsko-amerykańskie poczyniły pewne postępy. Japonia podobno dała do zrozumienia, iż jest gotową obniżyć stosunek procentowy swych krążowników z 70-ciu do 65 proc. wzamian za przyznanie jej większej liczby krążowników lekkich. Eksperci morscy ukończyli swe sprawozdanie w sprawie uzbrojonych okrętów handlowych oraz innych statków specjalnego typu. Wedle informacji Reutera, rzeczoznawcy osiągnęli w tych sprawach porozumienie.

Nowy Jork, 3. 3. (AW.) Na ręce delegacji amerykańskiej drogą telegraficzną przesłana została do Londynu wielka petycja w sprawie rozbrojenia, opatrzona 12 tysiącami podpisów. Podpisani domagają się jaknajdalej idącego zmniejszenia zbrojeń. Petycję podpisało ponad 200 rektorów i profesorów uniwersytetów oraz 8 gubernatorów Stanów oraz liczni przedstawiciele sfer handlowych i przemysłowych oraz duchowni. Wysłanie tej petycji nastąpiło wskutek pesymistycznych wiadomości nadchodzących z konferencji rozbrojeniowej.

Kilka danych o rządzie p. Tardieu

Nowy rząd p. Tardieu (poprzedni istniał od 2 listopada 1929 do 17 lutego 1930, poczem nastąpiło przesilenie z nieudaną próbą rządu lewicowego p. Chautemps'a) utworzony został po pięciu dniach narad dnia 2 marca 1930.

Pozostali z poprzedniego rządu p. Tardieu: premier i min. spraw wewn. p. Tardieu, min. spraw zagr. p. Briand, min. wojny p. Maginot, min. oświaty p. Marraud, min. robót publ. p. Pernot, min. handlu p. Flandin, min. kolonij p. Pietri, min. lotnictwa p. Laurent-Eynac, min. marynarki handl. p. Rollin.

Nadto dotychczasowy min. poczt i telegrafów p. Germain-Martin przeniósł się na nowo utworzone stanowisko ministra budżetu (obok istniejącego osobnego ministra finansów), dotychczasowy podsekretarz stanu finansów p. Champetier de Ribes został ministrem rent, a dotychczasowy podsekretarz stanu robót publicznych p. Mallarmé został ministrem poczt i telegrafów.

Nowymi ministrami są: min. sprawiedliwości i wiceprezes rady ministrów p. Raoul Péret, min. finansów p. Paul Reynaud, min. marynarki p. Dumesnil, min. rolnictwa p. Fernand David, min. pracy p. Laval, oraz min. zdrowia p. Desiré Ferry.

Podsekretarzami stanu pozostali z poprzedniego rządu p. Tardieu: w prezydium rady ministrów p. Heraud, w spraw wewn. p. Manaut, w rolnictwie p. Serot, w kolonjach p. Delmont, nadto zaś przenieśli się do innych działów podsekretarze stanu: w finansach p. Petsche, (poprzednio w min. wojny), w nowoutworzonym min. budżetu p. Baréty, (poprzednio w wykształceniu technicznym), w nowoutworzonym podsekretarstwie stanu gospodarki narodowej p. François Poncet, (poprzednio w sztukach pięknych), w min. handlu p. Oberkirch (poprzednio w zdrowiu).

Nowymi podsekretarzami stanu są: w min. wojny p. Ricolfi, w min. marynarki p. Rio, w robotach publicznych p. Falcoz, w sztukach pięknych p. Lautier, w wykształceniu technicznym p. Lillaz, w pracy p. Cathala, w wychowaniu fizycznym p. Morinaud, w komisarjacie turystyki p. Gaston Gerard. Razem jest 18 ministrów (o 2 więcej

niż poprzednio) i 16 podsekretarzy stanu (o 4 więcej niż poprzednio).

Ministrowie i podsekretarze stanu należą do następujących grup w izbie:

Unja Republikańska pod przewodnictwem p. Louis-Marina (89 posłów w tej chwili w powodu wyboru kilku na senatorów): pp. Pernot, senator Desiré Ferry, Oberkirch, Serot.

Chrześcijańska Demokracja (18 posłów): p. Champetier de Ribes.

Akcja Demokratyczno - Społeczna (32 posłów): pp. Maginot, Paul Reynaud, François-Poncet.

Republikanie Lewicowi (64 posłów): pp. Tardieu, Flandin, Pietri, Rollin, Heraud, Petsche, Baréty, Ricolfi.

Lewica Radykalna i Radykalna pod przewodnictwem p. Franklin-Bouillon'a (15 posłów): pp. Cathala i Morinaud.

Lewica Radykalna czyli grupa p. Loucheura (51 posłów): pp. Germain-Martin, Laurent-Eynac, Mallarmé, Manaut, Lillaz, Gaston Gerard.

Niezależni Lewicowcy (20): pp. Lautier i Delmont.

Republikanie Socjalni (19): pp. Briand i Rio.

Radykałowie Społeczni: Dumesnil i Falcoz.

Senatorzy z lewicy demokratycznej (tj. pokrewna grupie radykałom społecznym w izbie) pp.: Raoul Péret, Fernand David, Marraud, Laval.

Większość w Izbie (liczącej obecnie z powodu wyboru niektórych posłów na senatorów 597 członków z ogółu 609) przedstawia się tak:

Grupy prawicy i środka, na których opierał się dotychczas rząd p. Tardieu, wymienione powyżej, mają razem 308 członków. Nadto pozyskanie przez p. Tardieu w skład rządu dwu radykalno-społecznych posłów, chociaż grupa ta postanowiła iść przeciw rządowi p. Tardieu, oraz trzech senatorów z tej grupy, wskazuje, że w opozycji radykalno-społecznych będą pewne odpryski. Naodwrot w grupie p. Loucheura mogą być wahania przeciw rządowi p. Tardieu. W każdym razie skład rządu p. Tardieu jest wzmocniony m. in. przez wybitnego p. Raoul Péret, b. prezydenta izby i b. prezesa ministrów, a większość w izbie obecnie jest zapewniona na najbliższy czas. St. St.

od niemieckiego kapitału „alkoholowego”.

W drugim artykule pedagog niemiecki Kawerau pisze o subwencjach, udzielanych przez rząd Rzeszy organowi młodzieży, zorganizowanej przy Związku dla spraw Niemców Zagranicznych, czasopiśmie „Jung-Roland”, które rozchodzi się w nakładzie 250 tys. egzemplarzy. Pismo to uprawia systematyczną naganę przeciw Polsce i Czechosłowacji i wogóle przeciw wszystkim sąsiadom Niemiec.

Ulotki wydawane przez Związek dla spraw Niemców Zagranicznych, zredagowane są w duchu wybitnie rewanzowym. Jedna z ulotek pisze, że „granice, które przegrodziły Niemców od Niemiec muszą być zniesione”. Tego rodzaju sformułowanie — stwierdza Kawerau — oznacza propagandę wojny z wszystkimi sąsiadami Niemiec, gdyż wszędzie zagranicą istnieją mniejszości niemieckie. W zakończeniu Kawerau wzywa rząd niemiecki do wstrzymania subwencji dla Związku. Jest jednak rzeczą charakterystyczną, że dotychczas ani prasa republikańska ani socjalistyczna słowem nawet nie wspomniały o rewelacjach „Weltbühne”.

Ulotki wydawane przez Związek dla spraw Niemców Zagranicznych, zredagowane są w duchu wybitnie rewanzowym. Jedna z ulotek pisze, że „granice, które przegrodziły Niemców od Niemiec muszą być zniesione”. Tego rodzaju sformułowanie — stwierdza Kawerau — oznacza propagandę wojny z wszystkimi sąsiadami Niemiec, gdyż wszędzie zagranicą istnieją mniejszości niemieckie. W zakończeniu Kawerau wzywa rząd niemiecki do wstrzymania subwencji dla Związku. Jest jednak rzeczą charakterystyczną, że dotychczas ani prasa republikańska ani socjalistyczna słowem nawet nie wspomniały o rewelacjach „Weltbühne”.

Ucieczka z Bolszewij
Warszawa, 4. 3. (Tel. wł.). Ruch uchodźczy z Rosji sowieckiej trwa nieustannie, a władze polskie dotąd nie okazują zaniepokojenia. Gdy między uchodźcami zjawia się agitator komunistyczny, to sami uchodźcy go wydalają. (W)

Echa bluźnierczego odczytu

W sierpniu r. z. Żyd Haneman wygłosił w Łodzi odczyt publiczny, w którym użył zwrotów bluźnierczych przeciw religii katolickiej, mówiąc, że „Chrystus został powieszony”, że „moralność katolicka prowadziła i prowadzi ludzi tylko do więzienia”, że „etyka chrześcijańska jest etyką przestępców” itp. Jeden z obecnych na odczycie p. W. Chadziński zaczął głośno protestować i odczyt nie mógł być do końca wygłoszony. W dniu 26 lutego p. Chadziński stanął w Łodzi przed sądem oskarżony o zakłócenie spokoju publicznego. Po wspaniałej obronie adwokata Pełki sędzia Pawłowski wydał wyrok uniewinniający.

Rewindykacja zbiorów bibliotecznych z Rosji Sowieckiej

Przewodniczący polskiej delegacji rewindykacyjnej i specjalnej, dr. Edward Kuntze, wyjechał w tych dniach do Leningradu, w dniu 9. bm. zaś wyjeżdża tamże jego zastępca, dyr. dep. szkolnictwa wyższego w Min. W. R. i O. P., p. Witold Suchodolski. Wyjazd ten pozostaje w związku z wykonaniem postanowień Traktatu Ryskiego, który nakłada na rząd sowiecki obowiązek zwrotu zabytków naukowych i kulturalnych, wywiezionych z ziem polskich do Rosji.

W szczególności chodzi tu o odbiór zbiorów bibliotecznych, których lista musi być szczegółowo opracowana. Powrót delegatów do Warszawy nastąpi około 25. bm.

Komunikat Związku Wydawców Dzienników i Czasopism

Komisja powołana przez zarząd główny Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism w składzie pp. Antoniego Lewandowskiego, Mieczysława Niklewicza i Jerzego Szapirya dla rozpatrzenia sprawy członka Związku p. Adama Szczepanika, dyrektora Agencji Wschodniej, w związku z oskarżeniem Seinfelda, zakończyła swe prace, wydając następujące orzeczenie:

Na podstawie odpowiedzi wydawców 31 największych pism codziennych zrzeszonych w Związku, ze wszystkich głównych ośrodków wydawniczych Rzplitej, na ankietę komisji, komisja stwierdziła, że ani Agencja Wschodnia, ani jej dyrektor p. Szczepanik nie proponowali żadnej z redakcyj wspomnianych dzienników abonowania poufnego biuletynu prasowego, ani też nie rozpowszechniali takiego biuletynu wśród tych redakcyj.

Z uwagi na ogólne interesy prasy komisja stwierdza nadto, że praca dziennikarska i agencyjna, polegająca na zbieraniu informacji i do-tarczaniu ich do redakcyj dzienników, o ile nie wkracza w sferę ujawniania wiadomości związanych z obroną państwa, nie może być podciągnięta w żadnym swoim przejawie pod pojęcie przestępstwa w rozumieniu rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 16 lutego z 1928 r.

Jednocześnie komisja stwierdziła, że władze Związku Wydawców Dzienników i Czasopism przy opracowaniu nowej ustawy prasowej, przyjęły jednogłośnie zasadę, że wszelki materiał agencyjny, o ile jest przeznaczony wyłącznie dla redakcyj dzienników i tylko wśród tych redakcyj rozpowszechniany, nie powinien podlegać rygorom ustawy prasowej, tak, jak to miało miejsce dotychczas, gdyż było to równoznaczne z cenzurą prewencyjną.

Zjazd piekarstwa wielkp.

Wielkopolski Związek Cechów Piekarskich przesyła nam następujący komunikat:

Z powodu nieuznania słusznych postulatów rzemiosła w nowej reformie podatku obrotowego, jak i też obniżenia stawki tegoż podatku, z powodu spadku cen pieczywa i zmniejszenia się produkcji pieczywa został zwołany ogólny zjazd piekarstwa wielkopolskiego na dzień 6 marca br o godz 11 przed południem do nowego Domu Rzemieślniczego przy Franciszka Ratajczaka.

Zjazd ma na celu uchwalenie odpowiedniego zareagowania na nieuwzględnienie przy wniesieniu reformy o podatku przemysłowym do Sejmu przez rząd postulatów rzemiosła, a w szcze-

ODOL

ma następujące działania:

1. Gruntowne czyszczenie i trwała dezynfekcja ust i zębów;
2. Działanie odświeżające, pobudzenie i ożywienie systemu nerwowego;
3. Usuwanie przykrego zapachu z ust i nadawanie oddechowi świeżości.

Pw 1175

gólności zawodu piekarskiego, który już w myśl ustawy o państwowym podatku przemysłowym powinien płacić 1 proc. stawkę po myśli art. 5 ust. 9 53 ust. 9 i art. 7 lit. c.

Zwolennicy Woldemarasa

Ko w no, 4. 3. (AW). Krąży tu pogłoski o rzekomo mającym nastąpić powrocie Woldemarasa do władzy. Przedewszystkiem pojawiła się odezwa „żelaznego wilka”, zapowiadająca, iż 6 tysięcy „wilków” wszędzie wystąpi przeciw obecnemu rządowi, o ile rząd nie zaniecha układów z lewicą i nie zaprosi do współpracy był premiera Woldemarasa. Premier Tubialis i 2 innych ministrów jest za rozwiązaniem „żelaznego wilka”, reszta zaś ministrów jednak pragnie zaprosić do współpracy Woldemarasa. Prezydent Smetona waha się jeszcze. Nie jest wykluczonem, że Woldemaras zażąda hotelu premiera.

Przy zaziębieniu reumatyzmie bólach głowy
ASPIRIN tabletki

Oryginalne opakowania z czerwoną banderolą i znakiem „BAYER” w kształcie krzyża są do nabycia we wszystkich aptekach.
n w 9190

Achmed Mirza

Paryż, 4. 3. (AW). Ciało zmarłego był. szacha perskiego zostało wyprawione w drogę do Mezopotamji, gdzie zostanie pochowane. Achmed Mirza był ostatnim szachem Persji do chwili rewolucji. Achmed Mirza był jednym z najbogatszych ludzi w Europie. W skarbcu jego po śmierci znaleziono kamieni drogocennych na ogólną kwotę 10 miliardów franków. Między klejnotami był również słynny brylant „wielki mogul”, drugi co do wielkości i piękności na kuli ziemskiej. Achmed Mirza słynął z namiętności do hazardu a w Monte Carlo przegrywał ogromne sumy.

Bezrobocie w Ameryce Półn.

Nowy Jork, 4. 3. (Radjo wł.). — Liczba bezrobotnych w Stanach Zjedn. Ameryki Północnej, wynosi obecnie ponad trzy miliony. W czasie obrad w Senacie nad zwalczaniem bezrobocia podniesiono, że należy się liczyć z dalszym wzrostem bezrobotnych.

P. STELLĘ RUMIJEWSKA

uprzejmie prosi o podanie swego adresu Franciszek Rumiński, Warszawa, ul Czackiego nr. 6. Pw 2200

O przyjemnym smaku i zapachu sympatyczny i pewny środek desinfekcyjny gardła i krtań Tabletki Paramint „ERBE”.

Nie tylko dla chorych lecz i dla zdrowych przy pielęgnowaniu osób chorych zakaźnie oraz podczas epidemji tak w domu jak i w szpitalach, urzędach, szkołach, w tramwaju i w kinie. PARAMINT „ERBE” zazywaj kilka razy dziennie abyś się nie zakaził GRYPĄ, ANGINĄ lub innymi chorobami. Pw 9 126-0.1664

Do nabycia w aptekach i drogerjach.

Propaganda rewolucyjna Moskwy w Indochinach

Poprzez Azję i Afrykę do podboju świata

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Paryż, w lutym.

Moskwa atakuje na różne fronty, chwytając się rozmaitych sposobów, byle tylko wznieść pożogę rewolucyjną. Od propagandy mającej przeszczerzać idee przewrotu, przechodzi teraz do czynów. Jeżeli tę propagandę szerzą bolszewicy intensywnie w samej Francji, to zdwojone wysiłki rozwijają w jej posiadłościach kolonialnych. Pobliska im Azja stała się oczywiście terenem podatnym dla rozwoju komunizmu, przyczem najpierw wykorzystano ksenofobię ludów azjatyckich.

Ta systematyczna praca, na którą nie brakowało nigdy subsydjów, zagraża zarówno kolonom Holandji i posiadłościom Anglii, jak i francuskim Indochinom. W miejscowości Yen - Bay, 200 zbuntowanych strzelców przy pomocy 60 tubylców — atakuje koszarę francuskie, masakrując oficerów i wywieszając na budynku czerwony sztandar Sowietów. Równocześnie pobliska forteca Hung - Hoa zostaje zaatakowana przez rewolucjonistów, zorganizowanych przez emisariuszy moskiewskich. Nie dość na tem: w samym Hanoi, (stolica Indochin) pewne osobistości, należące do organizacji tajnych, rzuciły kilkanaście bomb w różnych punktach miasta. Chciały one w ten sposób wywołać panikę w Hanoi i przeszkodzić posłaniu wojsk do Yen - Bay. Z zeznań zaś żołnierzy - Anamitów, należących do dwóch tamtejszych kompanij, wynika, iż zostali oni zmuszeni, pod groźbą kary śmierci do pozostania biernymi w chwili wybuchu buntu. Informacje, uzyskane przez ministerstwo kolonij, powiadają, iż cały zamach został zorganizowany przez rewolucjonistów cywilnych ze współudziałem jednej grupy strzelców.

Wypadki te przejęły do głębi opinię francuską, której oburzenie względem metod, praktykowanych przez III-Międzynarodówkę, wzmagają się coraz bardziej. Wiadomem było, iż od pewnego czasu propaganda rewolucyjna specjalnie starała się podminować Indochiny. Niebezpieczeństwo to nie uszło uwadze p. Pasquier, gubernatora Indochin, który robił co mógł, by rozbić akcję komunistyczną. Opiera się ona jednak na silnej organizacji, otrzymującej swe dyrektywy z zagranicy — jak o tem donosił p. Pasquier — a zmierzającej do „przeniknięcia Indochin przez emisariuszy, przybywających tam drogą lądową, albo też agitatorów wyładujących w wielkich portach indochińskich”.

P. Outrey, poseł Indochin i wiceprezes komisji kolonialnej, nie kryje również, iż ostatni bunt jest poważnym symptomem rewolucyjnym. To, co jest w nim niepokojącego — to fakt, że strzelcy dali się pociągnąć przez „cywilów”, t. j. agitatorów, wychowanych niewątpliwie w szkołach rewolucyjnych, zorganizowanych przez Moskwę w Kantonie. Jeżeli oobecne wypadki, jakie odegrały się w Yen - Bay, zostały zażegnane, to oczywiście nie znaczy, aby sam problem obrony był rozwiązany. Zdaniem p. Outreya walka przeciwko komunizmowi jest za słabo prowadzona. Propagandę moskiewską należy bezlitośnie tępić zarówno w środowiskach kolonialnych metropolji, jak i na terytorjum Indochin oraz w ogóle na całym terenie francuskich posiadłości zamorskich.

Potrzeba energicznej ofensywy przeciwko zakusom rewolucyjnym, jeżeli się rzeczywiście konieczną, jeżeli się pomyśli, że w chwili, kiedy wiadomości o buncie w Tonkinie doszły do Paryża, tutejsi bolszewicy nie o mieszkali zorganizować wielkiego wieceu. Zabrał na nim m. i. głos komunistyczny pos. Doriot, którego działalność rewolucyjna właśnie w Indochinach jest znana. „Towarzysz Doriot z dumnym cynizmem oświadczył: „Jesteśmy najzupełniej solidarni z buntownikami indochińskimi!” Wiadomo oczywiście, iż komuniści, pozostający na rozkazach i żoldzie Moskwy, są zawsze solidarni, nawet z mordercami ich współziomków!

Niemniej wymownym był i „towarzysz” Gitton, który z entuzjazmem nawoływał komunistyczne owieczki, a raczej wilków do przygotowania we Francji dyktatury proletariatu, do zorganizowania tu słowem „raju socjowieckiego”. Pod koniec wreszcie u-

chwalono specjalny adres „do partji komunistycznej indochińskiej, celem zachęcenia jej do buntu i wyrażenia solidarności proletariatu paryskiego z rewolucjonistami Indochin”. Inny znowuż adres wzywał żołnierzy i marynarzy do popierania zbrodniczej akcji buntowników! Poseł Cachin wreszcie zawyrokował, iż ambasadę bolszewicką w Paryżu powinni od „ataków faszystowskich” bronić sami robotnicy.

Nie potrzeba dodawać, że wobec tych wszystkich apeli do buntu, atmosfera wspomnianego wieceu była rzeczywiście rewolucyjną — i ziała nienawiścią do „wstrętnych burżujów”. To też pod koniec zastępy paryskich bolszewików nie zadowolili się odśpiewaniem hymnu międzynarodowego, ale nadto wznoszono okrzyki: „Sowiety, Sowiety w Paryżu!”

W świetle tych wszystkich ostatnich wypadków bardziej niż kiedy-

kolwiek prawdziwem się okazuje oświadczenie byłego ministra p. Alberta Sarraut: „Komunizm — oto wróg”. Wróg to rzeczywiście, który się nie zawaha przed żadną zbrodnią, żadną formą agitacji. Bo oto w ostatnich tygodniach, udało mi się asystować na niezwykle wykładach, na wykładach o... leninizmie, jakie moskiewski bolszewik miał przed forum komunistycznych francuskich słuchaczy. Opiewał on słodycze i radości „czerwonego raju”, wtajemniczał audytoryum w tajniki régime Sowietów, tłumaczył zasady rekrutowania czerwonej armji, której szeregi zamknięte są dla „burżujów” i bogatych chłopów, ponieważ bolszewicy nie pragną — rozumie się — by ci ostatni umieli władać bronią.

Te wykłady paryskie były jednak tylko poboczną robotą. Wysłannik Moskwy miał „wyższe” zadanie do spełnienia. Udał się on do północnej Afryki francuskiej celem popularyzowania tam teoryj Lenina — inaczej mówiąc prowadzenia propagandy rewolucyjnej. Poprzez Azję bowiem i Afrykę dąży III-cia Międzynarodówka do zrealizowania przewrotu światowego.

Irena Briares.

W obronie czci oficerów polskich przed napaścią posła z B. B.

Związek Oficerów W. P. w stanie spoczynku we Lwowie ogłasza następujący komunikat:

„W niektórych dziennikach pojawiło się w dn 16 i 17 lutego b. r. pod tytułem „Sprawa zwolnień i przeniesień oficerów armji polskiej” sprawozdanie z przemówienia posła Burdy w komisji sejmowej - wojskowej w dn. 14 lutego b. r., atakując w niesłychany sposób gen. dyw. Lamezana i w czambuł wszystkich oficerów, zwolnionych z W. P.

Ponieważ sprawozdanie to nie zostało dotychczas sprostowane, a gen Lamezan bawi obecnie zagranicą i być może nie został dotychczas o tym ataku powiadomiony, uchwalili wydział Związku Oficerów W. P. w stanie spoczynku we Lwowie, którego gen Lamezan jest prezesem, wysłać do niego następujące pismo i ogłosić je w kilku dziennikach lwowskich i stołecznych.

„Wobec niecnego i oburzającego przemówienia posła Burdy na komisji sejmowej - wojskowej w dn. 14 lutego b. r. wyraża wydział Związku Oficerów W. P. w stanie spoczynku we Lwowie, powziętą, w dniu 18 lutego b. r. jednomyślną uchwałą, swemu Czcigodnemu Prezesowi, Gen. - Dyw hr. Lamezanowi, najgłębszą cześć, uznanie i przywiązanie.

„Znając przypuszczalnie motywy tej niecnej napaści, uważa wydział Związku, że pod pokrywką nietykalności poselskiej kryła się chęć osobistych pora-

chunków — wobec czego napaść ta nie może w niczem uwłaczać honorowi i godności Czcigodnego prezesa.”

Oczekując napróżno na ewentualne sprostowanie wyżej wspomnianego sprawozdania, postanowił następnie wydział Związku w dn 25 lutego b. r. ogłosić następującą jednomyślną uchwałę:

„W głębokiem przekonaniu, że wśród pp. posłów Sejmu znajdują się ludzie bezstronnie myślący, do których sumienia apelujemy, którzy zechcą i potrafią odeprzeć w odpowiedni sposób i na właściwym miejscu te brutalne i oburzające słowa posła Burdy, rzucone w twarz wszystkim zwolnionym z W. P. oficerom, Związek Oficerów W. P. w stanie spoczynku we Lwowie uchwalili nie zajmować w tej sprawie bezpośrednio specjalnego stanowiska wobec posła Burdy, uważając, że te niecne jego napaści nie mogą dotknąć godności i honoru oficerów, skupiających się w Związku, którzy na pierwszy zew odrodzonej ojczyzny stanęli z zapalem do pracy nad jej odbudową, a których powodem zwolnienia był nie alkoholizm, morfinizm etc., lecz, prócz nieznanych bliżej względów, także ten fakt, że zajmowali oni — odpowiednio do swych zasług i wieku — stanowiska w armji, na których osiągnięcie młodzi oficerowie w normalnych warunkach długo jeszcze musieliby czekać.”

Z toruńskiego koła Zw. Oficerów Rez.

W Toruniu odbyło się — jak referuje „Słowo Pomorskie” — doroczne walne zebranie koła toruńskiego Związku Oficerów Rezerwy Rz. P. Członkowie zjawili się na nie bardzo licznie, bo w liczbie osmdziesięciu czterech. Prezes koła kpt. rez. dr. Jan Betlejewski zagaił zgromadzenie. Na wstępie, po odczytaniu przez sekretarza koła ppor. rez. Madejskiego protokółów z poprzednich zebrań, pp.: kpt. rez. Schab, por. rez. Brief i por. rez. Królikiewicz wniosli o wprowadzenie poprawek do tychże.

Marszałkiem obrano kpt. rez. Jareckiego. Kpt. rez. dr. Betlejewski złożył sprawozdanie z działalności ustępującego zarządu, wedle którego zarząd przedstawił w ciągu swego urzędowania dużą ruchliwość w dziedzinie ożywienia działalności koła, powiększenia liczby jego członków (obecnie posiada ono 151 zrzeszonych oficerów rez.), pracy oświatowej itd. Sprawozdanie kasowe złożył skarbnik koła por. rez. Czachła, a protokół komisji rewizyjnej, zakończony wnioskiem o wyrażenie ustępującemu zarządowi absolutorjum, odczytał kpt. rez. Parzybok.

W dyskusji zabierali głos, wysuwając przeróżne obiekcje pp. kpt. rez. Schab, kpt. rez. Pietruski i por. rez. Brief. Wyczerpujące wyjaśnienia i odpowiedzi na te obiekcje składali kpt. rez. Betlejewski i ppor. rez. Madejski. Ponieważ ze strony tamtych pp. członków padły zapytania, jak ustępujący zarząd załatwił sprawę Federacji, ppor. rez. Madejski odczytał protokół z posiedzenia zarządu koła, na którym powię-

ta została uchwała w tej sprawie następująca:

„Zarząd koła po dokładnem zaznajomieniu się z nastrojami, panującymi wśród pp. członków koła doszedł do przekonania, że zając się czynnie organizowaniem Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny nie jest w możności, gdyż to spowodowałoby w kole zaognienia wewnętrzne i tarcie, które doprowadzić by mogły nawet do rozłamu. Wobec faktu zaś, że na terenie Torunia Federacja jest już organizowana poza kołem, zarząd oświadcza, że osoby biorące udział w tej pracy, działają we własnem imieniu.”

Por. rez. Brief i kpt. rez. Schab wystąpili bardzo gwałtownie przeciw tej uchwale, zaznaczając, iż jest ona wprowadzeniem polityki do koła. Replikował w obszerniejszym wywodzie ppor. rez. Madejski, udowadniając, że zarząd powziął ją właśnie powodowany chęcią wyeliminowania z koła polityki, wprowadzanej doń przez inną stronę.

Przeciw zarzutowi p. kpt. rez. Schaba, wysuniętemu pod adresem zarządu, zastrzegł się również bardzo stanowczo p. kpt. rez. dr. Betlejewski. W tem miejscu dyskusja — na uprzednio zgłoszony przez por. rez. dr. Ossowskiego wniosek — została przerwana, a p. kpt. rez. Jarecki zarządził głosowanie nad uchwaleniem ustępującemu zarządowi absolutorjum. Zostało ono uchwalone.

W przeprowadzonych następnie wyborach do nowego zarządu w skład tegoż weszli pp.: kpt. rez. dr. Jan Betlejewski jako prezes; kpt. rez. Parzybok — jako wiceprezes; kpt. rez. Ambroszkiewicz,

kpt. rez. dr. Bogocz, por. rez. Czachła, por. rez. Krystek i ppor. rez. Madejski jako członkowie; por. rez. Iwicki, por. rez. Konkolewski i ppłk. Łoziński — jako zastępcy.

Do komisji rewizyjnej wybrano pp.: płk. rez. Florera, kpt. rez. Kamińskiego i por. rez. Karolczaka.

Delegatami na najbliższy walny zjazd delegatów okręgu pomorskiego Z. O. R. Rz. P. zostali pp.: kpt. rez. Betlejewski, mjr. rez. Jacobson, por. rez. Konkolewski, ppor. rez. Michałek, por. rez. Ossowski, kpt. rez. Parzybok i por. rez. Sacha. Zastępcami wspomnianych delegatów obrano pp.: mjr. rez. Borkowskiego, por. rez. Krystka, ppor. rez. Rolbieckiego i por. rez. Rudnickiego.

Po przeprowadzeniu tych wyborów p. kpt. rez. Jarecki złożył przewodnictwo w ręce nowo wybranego prezesa p. kpt. rez. dr. Betlejewskiego, który w imieniu zebranych podziękował p. marszałkowi za rzeczowe prowadzenie obrad, co uczestnicy wyrazili również oklaskami.

Pod koniec zebrania p. kpt. rez. Schab w imieniu grupy kolegów i własnym dał wyraz niezadowolenia z wyników, jakie przyniosło zebranie. Wręcz odmienne zdania wypowiedzieli licniejsi adwersarze O godz. 1 w nocy p. prezes zamknął zebranie, dziękując pp. oficerom rezerwy za liczne przybycie i ta' żywe zainteresowanie się sprawami koła.

Z pomorskiego okręgu Związku Podoficerów Rez.

Toruń, 3 marca.

(wd) Wczoraj odbył się w Toruniu walny zjazd delegatów okręgu pomorskiego Związku Podoficerów Rezerwy.

Na zjeździe byli obecni reprezentanci D. O. K., przedstawiciele prasy oraz wiceprezes zarządu głównego z Warszawy p. Zołopiński.

Ustępujący zarząd składał sprawozdania i otrzymał absolutorjum, poczem wybrano nowy zarząd z dotychczasowym prezesem p. Tycnerem na czele.

Uchwalono następny walny zjazd odbyć w Bydgoszczy oraz zwrócić się do zarządu głównego w Warszawie, aby przysłał zawody strzeleckie o mistrzostwo Związku urządzone były w Toruniu. Poza tem przyjęto szereg wniosków i uchwał.

W wolnych głosach poddano krytyce działalność zarządu centralnego Związku Podoficerów Rezerwy (t. zw. Ogólnego) w Warszawie, który nie idzie po linii, wytkniętej przez statut, żądający bezpartyjności i apolityczności Związku. Na dowód odczytano wyjątki z „Podoficera rezerwy”, organu wydawanego przez Związek w Warszawie, który to organ wyraźnie miesza się do polityki, potępiając jedne partie polityczne, a wychwalając inne i angażując się wyraźnie po stronie B. B., który jest dzisiaj najbardziej zachłanną partją. Na zarzuty odpowiadał, nie bardzo wychodząc obronną ręką, p. Zołopiński.

Zywa dyskusję wywołała też sprawa statutu Okręg pomorski własnego statutu, jeszcze nie uchwalili, a zarząd ogólnego Związku u w Warszawie do naga się, by okręg pomorski przyjął jego statut.

Obradom zjazdu, które trwały 8 godzin, przewodniczył sprężysty p. Eckert z Inowrocławia.

„Szczerbiec”

Ukazał się nowy (4) numer „Szczerbca”, pisma redagowanego nadzwyczaj starannie poruszającego żywo i przystępnie najaktualniejsze zagadnienia polityki bieżącej. Artykuł wstępny p. t. „Przeistniały narzekać” omawia nasze położenie wewnętrzne, podając jednocześnie drogi wyjścia z dzisiejszych trudności. Następny doskonały artykuł jasno udowadnia, kto i w jakich warunkach, jedynie winien rządzić Polską.

W dziale „Z kraju” znajdujemy artykuł „Organizacja Tuwimów”, który zwraca uwagę naszego społeczeństwa na rozkładową rewolucyjną twórczość poetów żydowskich, piszących po polsku oraz notatki poruszające sprawy szkolnictwa i stosunek komunistów do naszych kresów wschodnich.

W dziale „Z zagranicy” omówiono konferencję morską w Londynie i pojedynek, jaki się na niej odbył między Anglią a Ameryką o panowanie na morzach.

„Myśli i uwagi” zawierają doskonałe refleksje na temat: „Jakie państwo?” i ciętą satyrę „Samorzutnie”, piętnującą stosunki jakie panują w obozie pomajowym. Następnie idzie ciekawy przegląd prasy (Wiadomości Literackie, Tydzień, Przewodnik) oraz książki i czasopisma nadesłane. Prenumerata Szczerbca wynosi tylko kwartalnie 2 zł. numer pojedynczy 40 gr. Adres Redakcji i Administracji Warszawa, ul. Lwowska 15 nr. 3. Do nabycia w kioskach Ruchu w Warszawie i stacjach kolejowych oraz u sprzedawców ulicznych.

slusarskiego p. Kruzy Aleksandra przy ul. Dąbrowskiego 89, przez wybite dziury w murze, lecz nie skradziono, gdyż złodzieje zostali spłoszeni. Jako sprawcę włamania przytrzymał Marjanowski Marjana, włóczkę bezdomnego. (z)

Z OSTATNIEJ CHWILI

Pożar w ordynacji obrzyckiej. — Ogień wybuchł w lesie ordynacji w Obrzycku (pow. szamotulski), własność hr. Raczyńskiego. Spaliło się około 50 móg trawy na terenach, na których wycięto las przed rokiem. Ogień ugasili robotnicy w przeciągu trzech godzin. Przyczyny powstania pożaru nie stwierdzono. (k)

Autobus wywrócił się. W pobliżu Dusznik (pow. szamotulski) autobus P Z 46 669, kierowany przez szofera Stanisława Krowińskiego z Dusznik, najechał na drzewo i wywrócił się z powodu zepszczenia się. Autobus uszkodził się lekko; na szczęście był on próżny. (k)

Jeszcze ofiara ślizgawki. W Borówkach (pow. chodzieski) utonął załamując się na lodzie 7-letni Erwin Herz. Z wody wydobyto już tylko zwłoki. (k)

Za polskie ryby — falsyfikaty niemieckie. W okolicy Drawaska (pow. czarnkowskiego), kupował ryby zamieszkały po stronie niemieckiej w Krzyżu August Wohlfeil. Za towar płacił 100-150-markówkami niemieckimi, wycofanymi już z obiegu. Zainteresowani spostrzegli oszustwo dopiero przy wymianie pieniędzy. Sprawą tą zajęły się władze. (k)

JARMARKI

Wronki. W czwartek, dnia 13 bm. odbędzie się jarmark na konie, artykuły rolnicze i towary kramarskie. Spęd świni, bydła, kóz i drobiu jest z powodu istniejącej zarazy niedozwolony.

Nowy Tomyśl. Jarmark kramny oraz na bydło i konie odbędzie się 13 bm. Spęd świni z powodu grasującej zarazy jest niedozwolony.

Koźmin. W czwartek, dnia 13 bm. odbędzie się jarmark na konie i bydło.

Mogilno. Jarmark ogólny, t. j. kramny, na konie i bydło, odbędzie się we wtorek dnia 11 bm. Spęd bydła dozwolony.

Z WIELKOPOLSKI

Koźmin. (Pożar.) Z nieustalonej przyczyny wybuchł pożar w zabudowaniach p. Leona Andrzejaka w Unisławie, gdzie spaliła się stodoła z całkowitem przeszkroczonym żniwem i narzędziami rolniczymi, wartości około 19 tys. zł. Andrzejak był zabezpieczony na 13 tys. zł. (k)

Śmigiel. (Włamanie do leśniczówki.) Przed kilku dniami włamano się do mieszkania leśniczego Jana Sroczyńskiego w Reńsku i skradziono wyroby mięsne, wartości kilkuset złotych. (k)

Pleszew. (Pożar.) W Dobrej Nadziei wybuchł pożar w zabudowaniach gospodarza Walentego Wolińskiego. Spalił się chlew, wartości około 2500 zł. Jak się okazało, ogień powstał od iskier ulatniających się z kuchni polowej, ustawionej w pobliżu zabudowań. (k)

Oborniki. Założono tutaj nowe towarzystwo ku popieraniu Polaków na obczyźnie. Do zarządu weszli pp.: ks. proboszcz Szymański — prezes, ks. wikary Mały — zast., Stefania Szymańska — sekretarka, Stanisław Ulatowski — skarbnik. Na członków można się zgłaszać na probostwie i w składzie białawo S. Ulatowskiego. Składka miesięczna wynosi 1 zł. Apeluje się do Szan. Obyw. o jak najliczniejsze przystąpienie.

(Z Tow. Powstańców i Wojaków.) W ubiegłą niedzielę odbył się w Obornikach w sali p. Gajpa zjazd delegatów Okręgu II. Związku Tow. Powstańców i Wojaków. Po sprawozdaniu zarządu nastąpił wybór nowego zarządu okręgowego, do którego wybrano pp.: por. rez. St. Ulatowski — prezes, dr. B. Sujak — wiceprezes, M. Siwek — sekretarz, St. Kwieciński — skarbnik, por. em. A. Witkowski — komendant, A. Małach i J. Wehns — radni.

Rogoźno. (W walce z bezrobociem.) Burmistrz Smukalski zwołał do sali ratuszowej posiedzenie, na które zaprosił wpływowe osoby miejscowego społeczeństwa, celem utworzenia komitetu walki z bezrobociem. Liczba bezrobotnych wynosi przeszło 200 osób, z czego zaledwie 140 jest ubezpieczonych. Po przedstawieniu sytuacji i obszernej dyskusji wybrano komitet walki z bezrobociem. Na przewodniczącego wybrano p. Sławka, następnie ks. dziekana Pomorskiego, dr. Wysockiego, p. Przeborską i p. Englertównę. Poza tem uchwalono powołać do komitetu pp.: Cieślina, Kowalewskiego, Schütza, K. Sztube, W. Lokowicza, K. Tonna, Appelta, Świłtlika i Napiecka.

SPORT

Lekka atletyka

Petkiewicz odniósł nowe zwycięstwo w biegu, w którym brało udział 20 zawodników, w dwumilowym handicapie w czasie 3 min. 25 i 3/5 sek. (PAT)

Petkiewicz startował będzie 8 marca w Atlantic City na mistrz. USA i 12 bm. w Madison Square Garden w biegu na 1 milę angielską, w którym weźmie udział także Szwajcar Paul Martin.

Bieg na przelaj na dystansie około 3000 mtr., organizowany corocznie przez K. S. „Sparta” stanowiący otwarcie sezonu lekkoatletycznego odbędzie się w niedzielę 16 bm. o godz. 12

Narciarstwo

Po ogólnej klasyfikacji pierwsze miejsce w kombinacji w Oslo zajął Vinjarengen (Norw.) z notą 446 p., 2. Skagnes (Norw.) 432.61 p., 3. Lunde (Norw.) 428.08 p. W klasie juniorów zwyciężył Bivger Ruud 226.40 p. (skoki 50 i 52 m.!!) (Radjo)

Pięściarstwo

„Bokserki Klub Sportowy” (B. K. S.) — „Warta”. Sensacją obecnego sezonu będzie mecz tych dwóch najsilniejszych obecnie drużyn w Polsce. Spotkanie to wywołało niezwykle zainteresowanie. Nic dziwnego, gdyż drużyna „B. K. S.” wykazała w półfinale swoją wysoką formę, bijąc zdecydowanie mistrza okręgu Łódzkiego „Sokół” Łódź, w spotkaniach zaś międzynarodowych wychodziła prawie zawsze zwycięsko. Drużyna bokserka K. S. „Warta” zadokumentowała znowu szeregiem swych wspaniałych zwycięstw nad zespołami o klasie europejskiej, że godną jest dźwżyć zaszczytny tytuł drużynowego mistrza Polski. Zawody rozpoczynają się punktualnie o godz. 12 w niedzielę w sali kina „Słońce”. Przeprowadzą biletów odbywa się w firmie „Camera” ul. Fr. Ratajczaka.

Tennis

Finały turnieju w Monte Carlo przyniosły następujące wyniki: Tilden pokonał w grze pojedynczej panów Austina łatwo 6:4, 6:4, 6:1. W konkurencji pań Niemka Aussen zwyciężyła łatwo p. Mathieu 6:1, 6:4. W grze podwójnej pań o puchar Beaumonta zwyciężyła para Mathieu i Barbier bijąc kombinację Metaxa i Rosambert 6:1, 8:6. (Radjo)

Zycie organizacyjne

Nadzwyczajne walne zgromadzenie K. S. „Pogoń”, odbędzie się w piątek o godz. 20.00 w lokalu p. Modzelewicza, przy ul. Grunwaldzkiej (obok koszar 57 p. p.) Przybycie wszystkich członków konieczne.

Składki i pokwitowania

W administracji piśma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: St. Helakowie zamiast wieńca na trumnę 5 zł. p. brata i szwagra Władysława Wazy 25 zł.; A. M. Luboń z prośbą o zdrowie 5 zł.; — N. N. 5 zł.; — N. N. 5 zł.; — Marja Jankowska, Somostrzyn 6 zł.; — L. Rajewska z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 5 zł.; — Wacławostwo Ficherowie, Gniezno z podziękowaniem za cudowne uzdrowienie dziecka 10 zł.; — Kwiatkowsky z prośbą o zdrowie 10 zł.; — A. M. za szczęśliwy przebieg choroby 2 zł.; — Z. H. 5 zł.; — Pawlicka z prośbą o wysłuchanie 5 zł.; — N. W. z prośbą o wysłuchanie 5 zł.; — Czesław Wawrzyniak z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 10 zł.; — razem z poprzednio pokwitowanymi 234,50 zł.

Na szpital św. Józefa: St. Helakowie zamiast wieńca na trumnę 5 zł. p. brata i szwagra Władysława Wazy 25 zł.

Na Tow. Opieki nad inwalidami: Rodzina Ansion 5 zł.; — razem z poprzednio pokwitowanymi 10 zł.

Na Tanie Kuchnie dla biednych m. Poznania: Rodzina Ansion 5 zł.; — razem z poprzednio pokwitowanymi 135 zł.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Zebrań miesięczne Tow. Wioślarzy „Tryton” odbędzie się we wtorek, dnia 4 bm. na salce „Piwnicy Ratuszowej” o godzinie 20.

Związek Faszystów Polskich, Oddział św. Łazarz. W środę, dnia 5 bm. odbędzie się zebranie o godzinie 20 na sali lokalu Kasyna Obywatelskiego, ul. Marszałka Focha 81.

Zw. Niższych Funkcj. Państw. Sam. Poznań-miasto. Plenarne zebranie 5-go marca o godz. 19 w lokalu p. Tomczyka przy ul. Wronieckiej 13.

Związek Faszystów Polskich, oddział św. Łazarz. W środę, dnia 5 bm. o godz. 20 odbędzie się zebranie dzielnicowe na sali lokalu Kasyna Obywatelskiego, ul. Marsz. Focha 81. Na porządku obrad sprawy organizacyjne i społeczne. Goście i sympatycy mile widziani.

Tow. Powstańców i Wojaków Poznań-Śródmieście. Miesięczne plenarne zebranie odbędzie się w środę, dnia 5 marca br. o godz. 19.30 w lokalu p. Bayerowej przy pl. Bernardyńskim. Na porządku obrad m. in. wykład oraz ważne sprawy.

Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Gastronomicznego - Hotel. w Polsce. Nadzwyczajne zebranie wszystkich zawodowych kelnerów odbędzie się w czwartek, dnia 6 bm. o godz. 1 w nocy w „Boulevardzie”.

Koło Seniorów Poznań - Jeżyca. Plenarne zebranie odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego przy ul. Szamarzewskiego 18. Na porządku obrad referat kolegi Krenza Stefana.

Tow. Uczestn. Powstania Poznań-Wilda. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 6 bm. o godz. 19 w loka-

lu posiedzeń p. Zawadkowej. Górna Wilda nr. 75.

Tow. Kobiet na Wildzie. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek 6 bm. o godz. 7 wieczorem na salce parafjalnej.

Związek Hallerczyków Placówka Poznań - Jeżyca. Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek dnia 6 bm. o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej, ul. Kraszewskiego 16.

Tow. Młodzieży Polskiej im. I. Paderewskiego. Miesięczne zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 6 bm. o godzinie 19.30 w sali posiedzeń Ojców Zmartwychwstańców.

Sodalicia św. Piotra Klawera. W czwartek, 6 bm. odbędzie się nabożeństwo misyjne z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazaniem w kościele OO. Franciszkanów o godz. 7 wieczorem.

Łazarski Klub Szachistów zwołuje na dzień 8 marca godz. 20 w lokalu Kasyna Obywatelskiego przy ul. Marsz. Focha nr. 81 ogólne zebranie informacyjno-organizacyjne i zaprasza wszystkich członków jak również zwolenników gry szachowej.

Kat. Tow. Robotników Polskich przy Farze. Plenarne zebranie odbędzie się w niedzielę dnia 9 bm. o godz. 15 na sali O. Jezuitów. Również w tymże dniu odbędzie się zebranie z okazji 30 rocznicy istnienia związku.

Sodalicia Pań Akademickich. Zebranie sodalicyjne odbędzie się w niedzielę, d. 9 bm. o godz. 11 w lokalu Katolickiego Związku Polek, św. Marcin 68, I. Nabożeństwo o godz. 9.30 w kaplicy p. Wilezyńskiej, ul. Zielona 2, dom ogrodowy, parter.

Cech Krawiectwa Damskiego. Zebranie miesięczne odbędzie się 11 bm. o godz. 20 w salce posiedzeń Domu Rzemieślniczego.

K. P. H. przy I. Drużynie Wilków Morskich. Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 11 bm. o godz. 20 w lokalu prywatnym p. Józefa Smolińskiego, ul. Wodna 24.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Władysław Frackowiak, kapielowy, 54 lata. Kazimierz Dolatkowski 2 minuty Luiza Kriebelowa z d. Eichlerówna wdowa, 77 l. Szczepan Bartoszewski wł. realności, 72 l. Wojciech Wyganowski, krawiec, 56 l. Kazimiera Ulatowska, ekspedjentka, 38 l. Juljanna Likszatowa z d. Przybecka, wdowa, 68 l. Stefania Sobotnicka z d. Gumińska, 28 l. Kazimierz Gawroński, kupiec, 63 l. Henryk Fojutowski, muzyk, 16 l. Stanisław Kaźmierczak, bednarz, 65 l. Stanisław Warbocki 3 m 20 dni. Mirosława Szymańska 4 m. 21 d. Paweł Tonn, kupiec samodz., 59 l. Gertruda Nowakowa z d. Schianówna, 27 l. Krystyna Marja Leczykówna 2 dni 12 godzin. Mikołaj Płotkowiak, robotnik, 89 l. Marja Bączkowska z d. Rutkowska, wdowa, 60 l. Izydor Hoppel, cieśla, 52 l.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego. Dziś, we wtorek „Szwanda Dudziarz”. W środę, 5-go bm. połączony występ p. Marji Janowskiej-Kopczyńskiej w operze „Madame Butterfly”. Pierwszy występ tej świetnej śpiewaczki odbył się przy wyprzedanej widowni. Oprócz znakomitej artystki w przedstawieniu biorą udział pp.: Szafranski, Drabik, Maj i Urbanowicz; kapelm. dyr. Wojciechowski.

W czwartek 6 bm. pod kierunkiem dyr. Wojciechowskiego „Szwanda Dudziarz” z pp. Bojar - Przemieniecka, dr. Roesslerówna, Majem, Perkowiczem, Romanowiczem i Zatheyem.

„Halka” ukaże się w niedzielę, 9 bm. na przedstawieniu popołudniowym po cenach znizowanych.

„Frasquita”, operetka Lehara, będzie najbliższą nowością Teatru Wielkiego. — Premjera w przyszłym tygodniu.

Z Teatru Polskiego. Dziś premjera niezwyklej komedji wybitnego pisarza rosyjskiego Mikołaja Jewreinowa „Teatr wieczystej wojny”, która w triumfie obiegła sceny włoskie i niemieckie a w Polsce nie była jeszcze grana na żadnej scenie. Premjera w Poznaniu będzie więc prapremjera całej Polski. „Teatr wieczystej wojny” demonstruje mistyfikację obłudy. „Kłamstwo dało nam wszystko” — mówią osoby sztuki — „poczynając od rozkosznych marzeń sennych a kończąc na darach sztuki”. Jewreinow jest najciekawszym autorem współczesnego teatru. Obsadę stanowią najlepsze sily naszego zespołu. Reżyserja p. Wysockiej. Nowe, nad wyraz efektowne dekoracje dał pan Jarocki.

Z Teatru Nowego. Dziś i jutro wyborna komedja p. t. „Dobrze skrojony frak”, ciesząca się dużym powodzeniem na scenie Teatru Nowego. „Dobrze skrojony frak” — to przezbawna satyra polityczna, barwnie malująca sylwetki nowobogackich, którzy wszelkimi sposobami dążą do zdobycia sławy i majątku. — Rozbawiona do łez publiczność darzy wykonawców nie milknącymi oklaskami przy otwartych kurtynie.

We czwartek po raz 43-ci sensacyjna sztuka amerykańska p. t. „Rywale”, która zdobyła na scenie Teatru Nowego rekordową ilość przedstawień. Treść sztuki osnuta jest na tle wielkiej wojny światowej i zawiera dużo przekomicznych sytuacji. W roli Charmain p. Halina Cieszkowska.

W próbach największy przebój wszystkich scen świata, głośna sztuka p. tyt. „Artyści”.

Bony zniżkowe do Teatru Nowego. — Kancelarja Teatru Nowego wydaje bony zniżkowe na miesiąc marzec i kwiecień. Towarzystwa i instytucje, korzystające ze zniżek uprasza się o wcześniejsze zamawianie bonów.

The Revellers Utica Jubilee Singers w Poznaniu

The Revellers Utica Jubilee Singers, słynni śpiewacy Ameryki, wywołujący obecnie w Europie niebывалы zachwy wśród publiczności, która wypełnia doszczętnie salę na ich koncertach, podziwiają ich fenomenalną intonację oraz artystyzm w najwyższym stopniu — wystąpią jedyni raz w Poznaniu w nadchodzącą sobotę, dnia 8 marca r. b., o godz. 11 wiecz., w teatrze „Słońce”. CHÓR MURZYŃSKI - Utica REVELLERS — to najslawniejsza na świecie grupa śpiewaków murzyńskich. Jest to zdanie nie tylko publiczności ale również krytyków muzycznych. Oto niektóre głosy prasy: New York Telegram z dnia 21. 2. 27.: „Rzadko zdarza nam się słyszeć coś tak nawskroś artystycznego i przyjemnego jak program chóru murzyńskiego — Utica Revellers. „Passaic Daily News” z dnia 12. 1. 27.: „Członkowie tej grupy artystycznej nie tylko pozwolili nam usłyszeć swe piękne wyszkolone głosy ale odśpiewali pieśni z niebывалым wprost wczuciem oddając motyw ludowy, które stały się częścią ich duszy. Włożyli w nie tyle emocji i sentymentu i odtworzyli nam coś tak miłego, że bezwzględnie należy im się podziękowanie za miłe chwile, które nam dali. Berlin: „Berliner Zeitung” z dnia 13. 8. 27.: „Murzyński Chór Utica śpiewacy” został tu przyjęty z nadzwyczajnym entuzjazmem. Publiczność była zachwycona i wywołała ich wielokrotnie. Tonacja bez zarzutu a pianissimo bogate i pełne... Murzyński Chór Utica Revellers na poznańskim swym koncercie wykona wspaniały program złożony z najpiękniejszych pieśni ludowych murzyńskich, pieśni południowych, pieśni robotniczych, wesolych i innych — program, który wywoła wielki zachwy wśród naszej publiczności. Niewątpliwie jedyny występ tego znakomitego zespołu murzyńskiego — wywoła najżywsze zainteresowanie w Poznaniu i zgramadzi w komplecie wszystkie kulturalne sfery naszego miasta. Pomimo wielkich kosztów ceny biletów bardzo przystępne. Sprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-38. zw 22 098

ROBERT CASADESUS.

Zapowiedziany występ najgenialniejszego pianisty francuskiego Roberta Casadesusa wywołał największe zainteresowanie wśród muzycznej publiczności naszego miasta. Casadesus, który przed dwoma laty wystąpił po raz pierwszy w Poznaniu, odniósł zwycięstwo na całej linii, a publiczność, która szczerze wypełniła Aulę, przyjmowała artystę po każdym numerze programu frenetycznymi oklaskami. Wszyscy recenzenci z prof. uniwersytetu Dr. Kamińskim na czele, wyrażali się z największym uznaniem dla geniuszu tego młodego a tak wybitnego pianisty. Casadesus należy dziś do największych pianistów świata a Francuzi nazywają go „francuskim Paderewskim”.

Koncert, który odbędzie się we wtorek, dnia 11 marca, wieczorem o godzinie 8 w Auli uniwersyteckiej, organizuje dyr. koncertów Rozmarynowicza.

Bilety są już do nabycia w składzie cygar p. A. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38. zw 21 396

Teatr Wielki

DZIŚ — „Szwanda dudziarz”, opera Weinbergera.

Środa, 5. 3. „Madame Butterfly”, opera Pucciniego. — Ostatni gość. występ p. Janowskiej-Kopczyńskiej.

Czwartek, 6. 3. „Szwanda dudziarz”, opera Weinbergera.

Piątek, 7. 3. „Polska krew”, operetka Ned-bala.

Sobota, 8. 3. „Hrabina Marica”, operetka Kalmana.

Niedziela, 9. 3. popoł. „Halka”, opera Moniuszki.

Niedziela, 9. 3. wiecz. „Krysia Leśniczanka”, operetka J. Jarno.

Poniedziałek, 10. 3. „Pan Twardowski”, balet Różyckiego.

Wtorek, 11. 3. „Krysia Leśniczanka”, operetka J. Jarno.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Po rozpoczęciu przedstawienia nikt na salę wpuszczony nie będzie.

Teatr Polski

DZIŚ — „Teatr wieczystej wojny”, komedja Jewreinowa. (Premjera).

Środa, 5. 3. „Teatr wieczystej wojny”.

Czwartek, 6. 3. „Teatr wieczystej wojny”.

Piątek, 7. 3. „Teatr wieczystej wojny”.

Sobota, 8. 3. „Kupiec wenecki”.

Niedziela, 9. 3. popoł. „Kopciuszek” (po raz ostatni).

Niedziela, 9. 3. wiecz. „Teatr wieczystej wojny”.

Poniedziałek, 10. 3. „Nad polskiem morzem”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Dobrze skrojony frak”.

Środa, 5. 3. „Dobrze skrojony frak”.

Czwartek, 6. 3. „Rywale”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarkowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

KSIĄŻKA I MY

NASZYM WYDAWCOM POD UWAGĘ

Zwróciłem niedawno uwagę czytelników „Kurjera Poznańskiego” na dwa ładne i tanie wydawnictwa francuskich książek i zapowiedziałem w końcu, że jest jeszcze trzecie takie tanie wydawnictwo o zupełnie innym typie. Zastugue ono na specjalną uwagę, jeśli się uwzględni, jak bardzo niska, w porównaniu z zagranicą, jest nasza twórczość rodzima i jak zastraszająco ogarnęły nasz rynek książkowy przekłady utworów nieraz wartości bardzo wątpliwej. Niewiele firm nakładowych wydaje obok przekładów głośnych dzieł także niemal równomiernie dzieła polskich autorów; natomiast istnieje dużo przedsiębiorstw, zajmujących się prawie wyłącznie przekładami powieści sensacyjnych Leblanca, Leroux'a, Dekobry i i. W tej powodzi przekładów polska twórczość niknie.

Trzeba jednak szukać dróg, by udostępnić polskiemu czytelnikowi kupowanie dobrej książki polskiego autora, a młodszy jak i uznanym autorom polskim dać możliwość wejścia w najszerzą warstwę polskich czytelników. Można się podobnie urządzić jak francuski wydawca A. Fayard w Paryżu, który od 9 lat wydaje co miesiąc tom o 380 str., zawierający utworów niemal wyłącznie francuskich autorów za cenę 6 fr. t. j. 2 zł. Kolekcja ta nosi tytuł „Les oeuvres libres”. Setny tom wydano w październiku ubiegłego roku. W tych stu tomach ukazało się zatem około 160 powieści, więcej niż podwójnie tyle nowel, 90 sztuk teatralnych, około 60 „Rozmaitości” i tyleż opisów podróży, wrażeń (choses vues). Każdy pojedynczy tom zawiera jedną powieść, (autorami m. in. byli: Binet-Valmer, Bordeaux, Bourget, Casco, Cherau, Duvernois, Farrère, Heuriot, Jaloux, Lichtenberger, Oudard, Proust, Rosnylainé, Rostand, Vauld) jedną większą i jedną mniejszą nowelę (pomiędzy współpracownikami spotykamy znakomite nazwiska: Anet, Benoit, Ibanez, Boylesse, Claudel, Duhamel, Escholier, Kipling, Kunciewiczowa (Polka), Morand, Savignon i i.) jakąś sztukę teatralną, niedawno wystawioną (i tu spotykamy dużo pierwszorzędnych nazwisk autorów dramatycznych), następnie jakiś opis podróży, obecnie bardzo modnych we Francji, z których także jedna była z Polski („Ou en est la Pologne”) a wreszcie jakąś „romaitość” często z dziedziny historii (starożytnej, średniowiecznej i nowoczesnej przeważnie francuskiej).

Taka różnorodność w jednym tomie łatwo może robić wrażenie popularnych „magazynów”. Tak jednak nie jest. Całość utrzymana jest na poziomie dobrej literatury, a czytelnik ma za tanie pieniądze ogromnie dużo, pozna dużo autorów swoich, orientuje się praktycznie w rozmaitych gustach literackich, zapoznaje się z teatrem, odświeża sobie szereg wiadomości z historii lub z literatury, dowiaduje się o ciekawych rzeczach ze świata. Lektura ta naogół zdrowa, pożyteczna i świetnie spełniająca swój cel, daje ponadto możliwość młodym autorom wystąpienia na szerszą arenę. Brak poezji! Ale byłoby to może już zadużo. Jedną wadą tych książek jest to, że wydane na lichym papierze, mają druk drobny i nie zawsze przejrzysty. Ale to są niedomagania natury technicznej, które z czasem się też usunąć dadzą. Możeby podobne wydawnictwo u nas znalazło poparcie u wydawców i czytelników?

Alfred Jesionowski.
Lubliniec.

Książki nadesłane

Kalendarz „Warsztatu Metalowego” na rok 1930. Nakł. „PAR” Poznań.

Ludwik Hieronim Morstin: „Radość i frasunek”. Warszawa 1930. Nakł. Księg. F. Hoesicka.

„Księga pamiątkowa Akademickiego Kola Pomorskiego przy Uniwersytecie Poznańskim”. Poznań 1929. Nakł. Ak. K. Pomor.

Leon Białkowski: „Ze Wschodu i Zachodu”. Lublin 1929. Odb. z „Pamiętnika Lubelskiego” Tow. Przyj. Nauk w Lublinie.

Kpt. S. Abramowicz i kpt. J. Kreis: „26 pułk piechoty”. Warszawa 1929. Wojsk. Inst. Nauk. Wyd.

Kpt. T. Nowicki: „27 pułk piechoty”. Warszawa 1929. Wojsk. Inst. Nauk. Wyd.

UKAZAŁ SIĘ NOWY „ROZNIK KRAKOWSKI”

Chcąc powiedzieć słów parę o nowym tomie tego cennego wydawnictwa, które powinno obchodzić każdego kulturalnego Polaka, godzi się poinformować zachodnio-polskich czytelników także o tej instytucji, która je wydaje, więc o Towarzystwie Miłośników Historji i Zabytków Krakowa. Dzieje jego są jakby osobną karteczką w dziejach naszej kultury.

Zainicjował je w r. 1897 prof. Stanisław Krzyżanowski oraz prof. Władysław Łuszczkiewicz, szczególnie zasłużony badacz wawelskiego grodu. Towarzystwo gromadziło w swym gronie zawsze najwybitniejszych uczonych krakowskich, znawców przeszłości tego miasta i miłośników jego zabytków.

Działalność Towarzystwa szła w dwóch kierunkach: konserwatorskim i wydawniczym. Na obu polach położyło w ciągu swego przeszło trzydziestoletniego istnienia ogromne zasługi. Przeszło ono, podobnie jak inne towarzystwa kulturalno-artystyczne, wielki kryzys, spowodowany przez czasy wojenne i przez bardzo trudne położenie finansowe w pierwszych latach powojennych. Jednakowoż praca ani na chwilę nie ustała, a w ostatnich latach rozwija się bardzo pomyślnie.

Działalność konserwatorska Towarzystwa polegała głównie na współpracy z innymi władzami i instytucjami, powołanymi w pierwszym rzędzie do opieki nad zabytkami. I w Polsce niepodległej spełnia ono ważne zadanie, dążąc do zachowania charakteru zabytkowego Krakowa. Długi jest szereg zasług Towarzystwa w tym zakresie. W dziedzinie restauracji podjęło inicjatywę ważnych robót konserwatorskich. Broni ono nadto Krakowa przed wandalizmem powojennym. Walcząc z brakiem zrozumienia i zainteresowania dla piękna Krakowa, podjęło akcję w kierunku usunięcia krzykliwej reklamy afiszowej i nieestetycznych szyldów. Współdziałało ono między innymi przy opracowaniu noweli do ustawy budowlanej, wedle której wysokość domów w sąsiedztwie Plant nie może przenosić 17 m.

W dziedzinie propagandy starało się Towarzystwo przedewszystkiem krzewić znajomość historii, kultury i sztuki krakowskiej wśród szerokiej sfer inteligencji, zarówno w samym mieście, jak w całym kraju a nawet zagranicą przez odczyty, wystawy i wycieczki. Do propagandy służą jednak przedewszystkiem naukowe publikacje Towarzystwa: „Biblioteka Krakowska”.

„Rocznik Krakowski”, to duże pięknie ilustrowane, na wyborowym papierze drukowane tomy. Wydawnictwo to jest obok Sprawozdań i Prac Komisji Historji Sztuki Akademji Umiejętności w Krakowie najpoważniejszym pismem naukowym w Polsce z zakresu historii sztuki. W 22 tomach „Rocznika” zebrali cenny materiał najwybitniejsi nasi historycy i historycy sztuki. W czasie przedwojennym wydano 16 „Roczników”, na okres wojny przypada tylko jeden tom, w Polsce Niepodległej ukazało się 5 tomów. Wydawnictwo postępuje szczególnie raźnie w ostatnich kilku latach, po stabilizacji waluty, dzięki subwencjom zarówno od strony miasta, jak z zarządu Funduszy Kultury Narodowej przy Prezydium Rady Ministrów.

Szczególnie pięknie wydany tom został wydany „Rocznika” w r. 1927, z rozprawą o Hans'ie Suessie z Kulmbachu”, napisaną przez dr. Józefa Muczkowskiego, wybitnego znawcę sztuki krakowskiej i ks. Józefa Zdankowskiego. Monografia ta poraz pierwszy reprodukuje wszystkie krakowskie obrazy Kulmbacha, najbardziej utalentowanego kolorysty ze szkoły Dürera. Kulmbach długi czas bawił w Krakowie, a jego twórczość krakowska stanowi najważniejszy etap w rozwoju mistrza; stąd też wielkie znaczenie tych obrazów, które dotychczas za granicą były nieznanne. W treściwym rozdziale ostatnim, napisanym w języku niemieckim podaje Józef Muczkowski w streszczeniu cały dorobek pracy, ustala nadto stanowisko Kulmbacha w sztuce, podaje trafną stylistyczną analizę jego prac, a równocześnie daje pogląd na epokę, która wydała świetnego malarza.

Niemniej cenne rewelacje przynosi ostatni, 22 tom „Rocznika”, zawierający liczne i ciekawe rozprawy, dotyczące pomników sztuki starego Krakowa. Dość wspomnieć Friedberga źródłowe i krytyczne opracowanie założenia i dziejów kościoła Marjackiego od 13 do 15 w., oraz interesującą rozprawę Stanisława Tomkowicza o klasztorze szpitalnym św. Jadwigi. Ważnym przyczynkiem do poznania rozwoju malarstwa cechowego w Krakowie jest praca Tadeusza Dobrowolskiego, jednego z najlepszych znawców naszego malarstwa średniowiecznego o „Obrazach z Życia i Męki Pańskiej w kościele św. Katarzyny w Krakowie”, oraz praca Józefa Muczkowskiego o „Tańcu śmierci w kościele O. O. Bernardynów w Krakowie”.

Bogaty ten tom jest uzupełniony jeszcze przez dział sprawozdawczy. Obejmuje on „Kronikę konserwatorską z lat 1925—28”, napisaną przez ks. Tań. Kruszyńskiego, konserwatora Metropolitalnego, „bibliografię Miasta Krakowa za lata 1914—18”, zestawioną przez Helenę Lipską, oraz obfity dział recenzyjny. Recenzje te z literatury, dotyczącej zabytków krakowskich mają duże znaczenie, gdyż napisane są przez uczonych specjalistów w każdej poszczególniej dziedzinie. Takie fachowe recenzje, nie pomniej-

szają wartości prac, które krytycznie rozpatrują ale prostują częstokroć błędy, które uszły bacznosci autora, zwracają uwagę na hipotezy nie do przyjęcia, a przez to zapobiegają zawczasu ich rozpowszechnieniu się w literaturze naukowej. Recenzja fachowa staje się w ten sposób nowym przyczynkiem do badań w danym przedmiocie.

Drugim podstawowym wydawnictwem Towarzystwa Miłośników Historji i Zabytków w Krakowie są tomiiki „Biblioteki Krakowskiej”, których ukazało się już 67, z tego po wojnie 13. Tomiki te są niewielkie i skromnie wydane, niemniej wartość ich naukowa naukowa i propagandowa jest duża.

Jak z powyższego sprawozdania wynika „Towarzystwo Miłośników Historji i Zabytków Krakowa” jest w pełnym rozwoju, odzyskało w ostatnich kilku latach swój dawny rozmach i odgrywa w życiu kulturalnym Krakowa niepoślednią rolę. Przyczynia się też w wysokim stopniu do spełniania przez Kraków naczelnego zadania, jakim jest reprezentowanie w godny sposób dawnej kultury artystycznej narodu polskiego.

Dr. Irena Piotrowska-Głębocka.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Poznański Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego odbędzie posiedzenie we środę, dnia 5. bm. o godz. 18-tej w Semin. Hist. w Zamku. Na porządku dziennym referat dra Leona Koczego pt. „Nowa teoria o położeniu Jomsborgu”.

Księga Pamiątkowa Polonistów. Koło polonistów naszego Uniw. uczciło 10-lecie swego istnienia nie tylko obchodem ale i księgą, mieszczącą prace jego członków. Kilku nadesłało je rzeczywiście, ale zbrakło wielu, tak że zbiór ten nie jest obrazem pracy koła, ale fragmentem tego obrazu. Niemniej należy mieć uznanie i dla tego wysiłku inicjatorów. Dr. Jachimek dał rozprawę o początkach polonistyki w Niemczech, Klubówna o stylu i języku Krzysztofa Piekarskiego. Łatawiec o „Weselu” Wyspiańskiego, Mężynski o patriotyzmie filomatów i ich stosunku do Rosji, dr. Troczyński o przedmiocie i podziale nauki o literaturze. Wszystkie te prace są ciekawe i przynoszą wiele nowego. To też Księgę polonistów poznańskich mimo niepełności, zalecić można zwłaszcza nauczycielom polonistyki i jej adeptom w szkołach średnich i powszechnych. (T. Gr.)

SLAWISTYKA

„Ceskou minulostí”, Práce záku Vaclava Novotného (t. zn. „Czeskiej przeszłości”. Práce učniwo Vaclava Nowotného), jest to wspaniały treściowo i graficznie tom, wydany z końcem u. r. w Pradze (1929, Jan Laichter v Praze). Prof. Wacław Nowotny — oświście niezwykle sympatyczny — jest obecnie sztandarową osobistością historjografji czeskiej, nie tylko to bowiem znakomitszej dziś historii czeskiej wieków średnich, zakrojonej na monumentalne rozmiary. Dość powiedzieć, że część pierwsza wydana w r. 1912 liczy stron 782, część druga z r. 1913 stron 1214, a część trzecia z r. 1928 stron 1085. Ta zaś trzecia dociera dopiero do połowy wieku XIII, następnę obejmą rzady Przemysła Ottokara II i dwu ostatnich Wacławów. Dla historjyka polskiego jest to więc pierwszorzędne kompendjum. Obok tego stykał się prof. Nowotny wielokrotnie z dziejami polskimi i w badaniach monograficznych opracowując epokę husycką w dziejach czeskich, która tak spłótła się z dziejami dynastji jagiellońskiej w Polsce i w Czechach. Z tego też zakresu wygłosił prof. Nowotny referat na zjeździe historycznym warszawskim w r. 1927. Kompletny przegląd bibliografji prof. Nowotnego podaje na końcu Księgi Pam. p. Prokes. (Dr. Z. W.)

POLONICA FRANCUSKIE

Mickiewicz dla Francuzów. Zasłużony pedagog, znawca wpływów Moliera w Polsce, Bolesław Kielski wydał nader zajmującą książkę o Mickiewiczu, nakładem gorliwego w propagandzie przyjaźni polsko-francuskiej towarzystwa „Amis de la Pologne”. Jest ona przeznaczoną dla szerokiego mas francuskiej, które, widząc wspaniały pomnik Mickiewicza w Paryżu, powinny sobie zdawać sprawę z jego roli w Europie, Polsce i Francji. Książeczka napisana jest przystępnie, ciepło, z zamiłowaniem idei łączności dwu siostrz w Chrystusie, jak nazywał Francję i Polskę Mickiewicz. (T. Gr.)

TEATR

Co grają we Lwowie? Piszą nam ze Lwowa: Prowizoryczna — do nowego konkursu na dzierżawę teatrów miejskich — gospodarka p. Czarnowskiego wywołała stanowczy protest opinji kulturalnej przeciw „Procesom Mary Dugan”, „Broadwayom” żydowskim „Mirloim Efros” i innym podobnym wynikiem bezplanowej pogoni za kasą — w dodatku daremnej. Jakby odpowiedzia na to jest wystawienie „Święta kos”, nagrodzonej na konkursie lwowskim sztuki dr. Kozickiego, profesora historii sztuki na Uniwersytecie Jana Kazimierza. W premierze wzięła udział p. Anna Zielińska, od dłuższego czasu nie występująca na scenie wyborna aktorka. (tl)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Nowy zarząd Związku Plastyków. Z Warszawy piszą nam: Odbiło się tu doroczne walne zebranie Związku polskich artystów plastyków, na którym dokonano wyborów nowego zarządu. Wybrani zostali pp. Franciszek Siedlecki, prezes, Adam Półtawski, Tadeusz Cieślowski jr., Tadeusz Gronowski i Wiktorja Goryńska.

VARIA

„Na drugiej półkuli”. Wydana przez księgarńię św. Wojciecha interesująca praca ks. infułata Kłosa, była już u nas wzmiankowana, należy jednak uzupełniająco donieść o obszernej i rzeczowej ocenie, jakiej doczekała się w „Wiadomościach dla duchowieństwa”, a to z pod pióra ks. dra Stanisława Janickiego. Czełgodny autor sprawozdania poświęca amerykańskim wspomnieniom ks. inf. Kłosa dłuższe i wyczerpujące uwagi, podkreślając zwłaszcza znaczenie, jakie „Na drugiej półkuli” ma dla czytelników polskich przez to, że obznajmia nas z życiem Polaków amerykańskich. Stosunki amerykańskie są wogóle skomplikowane, autorowi jednak udało się przedstawić je przystępnie i zrozumiale dla wszystkich. „Na drugiej półkuli” jest niejako małą encyklopedją o Ameryce, a zwłaszcza o Polonji amerykańskiej. (tl)

Pisma nadesłane

„Szkoły Akademickie” Zeszyt 8 — 9. Treść: Od Redakcji. — Mowa Rektora Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, prof. dr. Hilarego Schramma, podczas inauguracji roku akad. 1929/30. — Zgymunt Czerny: „Réponse a l'article de M. Jacques Langlade”. — W. Kapuściński: „Organizacja zakładu fizyki doświadczalnej Uniwersytetu Warszawskiego”. — Ludwik Jaxa-Bykowski: „O ustrój naszego szkolnictwa”. — W sprawie egzaminów magisterskich. — Uwagi o egzaminie doktorskim. — Część oficjalna. — Kronika Szkół Wyższych. — Z warsztatów pracy naukowej. — Zjazdy, kongresy. — Wykłady i odczyty publiczne. — Polska zagranicą. — Życie instytucyj i towarzystw naukowych. — Biblioteki. — Muzea. — Fundacje. — Dary. — Stypendja — Uroczystości. Jubileusze. — Kronika żałobna. — Komunikaty Pol. Biura Uniwersyteckiego — Sprawy młodzieży akademickiej. — Regulamin Kasy zapomogowej Związku Prof. Szkół Akademickich we Lwowie. — Komunikat Komitetu wydawniczego podręczników akademickich. — Czasopisma i książki nadesłane do Redakcji. — Dział informacyjny.

Nowy audytor św. Roty Rzymskiej

Donosiliński już wczoraj, że nowym audytorem Roty rzymskiej mianowany został przez Ojca św. ks. oficjal Stanisław Janasik z Gniezna. Urodzony dnia 27. 4. 1882 w Poznaniu, wstąpił po ukończeniu gimnazjum św. Marji Magdaleny w Poznaniu do seminarjum duchownego. Ukończywszy studia filozoficzne i teologiczne w Poznaniu i Gnieźnie, udał się na dalsze studia prawa kanonicznego do Rzymu, gdzie na Uniwersytecie Gregorjańskim OO. Jezuitów uzyskał w r. 1908 doktorat prawa. Po powrocie do Polski pracuje przez sześć lat na różnych stanowiskach w pracy duszpasterskiej, a w r. 1914 powołany został na profesora prawa i historii kościelnej do arcybiskupiego seminarjum

Jak bolszewicy usuwają zagranicą swych prze- ciwników

Porwanie „komisarza Lwa”, — Gruzina Karziwadze, kapitan Kuzmina, Gruzina Mecheidze.

W związku z tajemniczym zniknięciem generała Kutiepowa, który, jak się powszechnie przypuszcza, porwany został przez agentów GPU, przynosi organ Milukowa „Poslednija Nowosti” garść ciekawych szczegółów, dotyczących podobnych wypadków w przeszłości.

Przedewszystkiem opisuje cytowane pismo porwanie „komisarza Lwa”, który w swoim czasie postanowił zerwać z bolszewikami. Komisarz ludowy republiki krymskiej, Lew, w roku 1923 wyjechał zagranicę, a podczas swego pobytu poza granicami Rosji postanowił do kraju nie wracać. W liście, który wystosował był wówczas do Charkowa, były komisarz oświadczył bez jakichkolwiek ogródek, że komunizm go rozczarował i wobec tego z rządem sowieckim nie chce już mieć nic wspólnego. Od chwili wysłania tego listu upłynąłzaledwie tydzień, kiedy przed domek, w którym mieszkał Lew w Oliwie pod Gdańskiem, zjechał samochód, z którego wysiadło dwóch mężczyzn w ubraniach cywilnych i jeden policjant. Oświadczyli oni b. komisarzowi, że natychmiast ma się udać wraz z nimi do urzędu policyjnego, by wyjaśnić tam sprawę jego pobytu na terytorjum wotnego miasta. Lew wsiadł wraz z „wywiadowcami” do samochodu, pragnąc sprawę swego pobytu niezwłocznie wyjaśnić. Kiedy wszyscy czterej siedzieli już w aucie, jeden z „wywiadowców” jakimś tępem narzędziem uderzył Lwa w głowę, tak że b. komisarz natychmiast stracił przytomność. Po przywiezieniu go do portu gdańskiego, przeniesiono go na jeden z okrętów, który o godz. 4 po południu odpłynął do Leningradu. W Leningradzie Lwa uwięziono i po kilku tygodniach rozstrzelano.

Dalej „Poslednija Nowosti” opisują w następujący sposób porwanie zasłużonego patrioty gruzińskiego Karziwadze. Pewnego dnia do mieszkania Karziwadze w Trapezepuzie przyszło czterech mężczyzn w mundurach tureckich żandarmów. Po przeprowadzeniu w jego mieszkaniu rewizji, oświadczyli Gruzinowi, że muszą go aresztować, poczem związanego przewieźli natychmiast w samochodzie na terytorjum sowieckie.

Latem 1929 r. porwany został przez bolszewików w Teheranie kapitan Wiaczesław Kuzmin, zatrudniony w meschedzkim oddziale misji handlowej. Jeden z agentów sowieckich zaprosił pewnego dnia Kuzmina na kolację, następnie upił go i pilanego oddał w ręce czekistów. (Porwanie Kuzmina nastąpiło jednak, zdaje się nie tyle ze względów politycznych, ile z

duchownego w Poznaniu. Z powodu zamknięcia seminarjum duchownego kieruje alumnami poznańskimi, rozproszonymi po różnych fakultetach niemieckich, pracując zarazem w naukowym seminarjum prof. Grevinga w Monasterze.

Kiedy Polska odzyskała swą niepodległość, arcybiskup mianuje go rektorem nowoorganizowanego seminarjum duchownego w Poznaniu. Pod okiem arcybiskupa nowy rektor przy pomocy doborowego grona XX profesorów układa nowe statuty dla polskiego już seminarjum i kieruje zakładem, wychowując całe zastępy młodego kleru wielkopolskiego w myśl potrzeb naszych czasów i w duchu Kościoła.

W uznaniu zaś zasług, położonych około wychowania kleru Ojciec św. Benedykt XV odznaczył go w r. 1919 godnością tajnego szambelana, a w r. 1924 arcybiskup Dalbor zamianował go honorowym kanonikiem Kapituły Metropolitalnej w Poznaniu. Poza tem X. rektor piastował w Kurji Arcybiskupiej urząd promotora sprawiedliwości, egzaminatora prosynodalnego i cenzora książek.

Nowy arcybiskup dr. August Hlond mianuje go swoim prokuratorem przy objęciu obydwóch archidiecezji i korzysta z doświadczonej wiedzy rektora celem przeprowadzenia reorganizacji i podzielenia seminarjum duchownego na zakład filozoficzny w Gnieźnie i instytut teologiczny i praktyczny w Poznaniu. W tym czasie wykładał też ks. rektor przez 5 lat prawo kanoniczne na fakultecie prawniczym w Poznaniu, zyskując sobie uznanie i poważanie tak u grona profesorskiego jak wśród licznych szeregów studentów.

W r. 1928 ks. kardynał Hlond powierzył ks. rektorowi kanonikat oraz urząd oficjała w Gnieźnie. Nowy oficjał wielkie położył zasługi około rozwoju tamtejszego sądu duchownego a zarazem pracował jako radca Kurji arcybiskupiej.

Dnia 28 lutego 1930 r. ks. oficjał mianowany został na wniosek XX. Arcybiskupów polskich a za zgodą rządu polskiego przez Ojca św. Piusa XI audytorem św. Roty Rzymskiej.

przyczyn natury osobistej). Skrępowanego Kuzmina wywieźli czekici za miasto, tam go zabili i wrzucili do rowu. Zniekształcone zwłoki Kuzmina znaleziono dopiero w styczniu roku bież.

Dziłem zbirów bolszewickich było również tajemnicze zniknięcie jednego z wybitniejszych rewolucjonistów gruzińskich Mocheidze, który po przewrocie bolszewickim i po stłumieniu przez sowiety powstania gruzińskiego, wyemigrował do Paryża. Gruzin pewnego dnia zniknął, a po kilku dniach znaleziono go skrępowanego powrozami w ciemnej i wilgotnej piwnicy jednego z domów paryskich, gdzie ukryli go czekici. Przyjaciele Mecheidze oswoobodzili wprawdzie swego przywódcę, ale w wyniku przejścia tego zasłużony polityk wkrótce zmarł.

Wrażenia z pierwszej podróży powietrznej

Większość ludzi, nie mających nic do czynienia z lotnictwem, uważa samolot za wybitnie... karkołomny środek lokomocji. Więc chociaż już od dawna żywiłem sympatję dla lotnictwa wogóle, a komunikacji powietrznej w szczególności — wyruszyłem w pierwszą podróż powietrzną z dość wielką obawą.

Autobus „Lotu” zawiózł nas — czwórkę pasażerów — na lotnisko Ławicy około godz. 8 i pół rano. W dobrze ogrzanej poczekalni sprawdzono najpierw nasze bilety, poczem zważono nas i bagaże, a wreszcie — zaprowadzono do kabiny 8 osobowego „Fokera”, warczącego i huczącego już „na zapas”.

Zajęliśmy miejsca w wygodnych skórzanych fotelach, do których przymocowano nas pasami. W chwilę potem samolot potoczył się po drodze, trzask jego śmigła zamienił się w ogłuszający huk... i po pewnym czasie zauważyłem, że znajdujemy się już o kilkadziesiąt metrów od ziemi.

To jeszcze wcale strasznie nie było; natomiast dość nieprzyjemne wrażenie sprawiło na mnie pierwsze zatoczenie półkola przez nasz aparat. Wtedy bowiem lotnisko, hangary i koszary na Ławicy „zbakierowały się” jakoś dziwnie i pochyliły na bok. Tak trwało parę sekund zaledwie, poczem nasz zwycięski smok wzbil się jeszcze wyżej i poszybował w kierunku Poznania. Przelecieliśmy szybko nad Jeżycami, placem Wolności, Wartą i Ratajami, a dalej nasz aparat wznosił się cokolwiek wyżej i zawisł niemal nieruchomo nad zimowym krajobrazem sennej równiny wielkopolskiej.

I wtedy wystąpiły jaskrawo różnice między podróżą wewnątrz ziemskimi, a lotem. Nasz samolot, zawieruszony w przepaściach przestworzy, został jakby zawieszony na dwu nitkach: czasu i przestrzeni

i wyodrębnił się zupełnie od całego świata, przesuwał się powoli o kilkaset metrów poniżej nas.

W kilkanaście minut po starcie oswoilem się już z nowym położeniem, a właściwie posiedzeniem w zawieszaniu, czy też odwrotnie i zacząłem nawet odzyskiwać nadzieję, że może dolecę do celu bez przysłowiowego skręcenia karku po drodze. I powoli po zlikwidowaniu uczucia niepewności — uległem swoistemu czarowi podróży powietrznej.

Oto lecimy nad błyszczącym zwierciadłem zamarłego jeziora. Te małe czarne punkciki — to ślizgający się chłopcy; oto przecinamy wydłużoną czarną linię toru kolejowego, mijamy znaczne obszary lasów, szachownicę brunatnych pól, wyznaczonych białymi brzdami, napełnionymi śniegiem; mijamy wioski i miasteczka, a wspaniały krajobraz przesuwa się w dole ciągle, aczkolwiek nawet niepostrzeżenie, podobny do wielkiej plastycznej mapy.

Na chorobę powietrzną nie zapadł nikt z pośród nas; tekturowe torbki nie znalazły tym razem zastosowania zupełnie.

Mijamy jakieś wielkie miasto; przesuwa się w dole niekształtne kilkopiętrowe „chalupy” o małych, głębokich jak studnie, podwórkach, oraz czerwone budynki fabryk. Jest godzina dziesiąta dwadzieścia — zaledwie 80 minut minęło od naszego startu na Ławicy. Nasz samolot zaczyna opadać... Za chwilę ze zdumieniem dowiadujemy się, że jesteśmy już w Warszawie.

Z pierwszej podróży powietrznej wyniosłem bardzo wiele wrażeń dodatnich i niezapomnianych i zaliczyłem ten krótki fragment... do najprzyjemniejszych chwil mojego życia. St. Cz.

80 000 łodzi motorowych w Szwecji

Niezwykły rozwój wodnego sportu motorowego w Szwecji sprawił, że posiada ona obecnie przeszło osiemdziesiąt tysięcy łodzi motorowych oraz 800 odnośnych wytwórni. Cyfry te podaje „Swedish Export”, organ Szwedzkiego Związku Eksportowego. Jakkolwiek żeglarsko ma olbrzymią liczbę zwolenników i stoi na bardzo wysokim poziomie, przeciętny Szwed przeniósł swe zainteresowanie na motorówkę, która stała się dlań niezbędnym przedmiotem codziennego użytku. Motorówki szwedzkie różnią się między sobą rozmiarami i mocą silnika, naturalnie w pewnych granicach, mianowicie: 25—30 stóp i 10—25 HP. Przepiętna motorówka szwedzka jest pięknie wykończona, posiada kabinę i rozwija szybkość 7 do 9 węzłów. Wzrastające zapotrzebowanie na motorówki sprawiło, iż ilość wytwórni silników zwiększa się stale. Szybkie łodzie motorowe wyścigowe i półwyścigowe stały się również niezmiernie popularne, przedstawiając wielkie zalety dla mieszkańców znacznie oddalonych od ładu wysp. Pewien Amerykanin, specjalista w zakresie wodnego sportu motorowego, twierdzi w artykule, jaki się ukazał w jednym z najpoważniejszych czasopism fachowych, że pomimo niezupełnie sprzyjających warunków klimatycznych, Szwecja stoi pod tym względem na pierwszym miejscu.

Miljon za męża

Z Jacksonville na Florydzie (Ameryka) donoszą, że p. Mary Ball, rozwiedziona żona milionera, adwokata z Los Angeles, wniosła skargę przeciwko swej b. szwagierce, Jesse Ball du Pont i jej mężowi, prezesowi największego amerykańskiego trustu chemicznego o... odszkodowanie. Pozwane małżeństwo ma, zdaniem skarżącej, ponosić winę rozwodu, który został spowodowany rzekomo jedynie przez intrygi pozwananych.

Najciekawsze jest, że suma, na jaką oblicza p. Mary Ball ten utracony skarb wynosi milion dolarów i do tej wysokości rości sobie pretensje do pp. du Pont.

Z różnych stron Polski

Nowa linja okrętowa pod polską banderą

W dniu 1 marca rb. w duńskim ministerstwie przemysłu i handlu w Kopenhagie nastąpiło podpisanie umowy między Baitycko - Amerykańską Linją Okrętową, będącą własnością Duńczyków, a Polską w sprawie uruchomienia specjalnej linii okrętowej z Gdyni do Kanady i Nowego Jorku przy pomocy trzech wielkich parowców transatlantyckich, z tem, że parowce kursować będą pod polską banderą. Pierwszy parowiec odeszł ma z Gdyni do Ameryki Północnej już w dniu 14 marca r. b.

Zatargi o płace w towarzystwach ubezpieczeniowych

Od pewnego czasu na terenie towarzystw ubezpieczeniowych powstały zatargi o płace pracowników tych towarzystw. Zatarg w towarzystwie ubezp. „Piast” został narazie załagodzony wobec wysunięcia przez dyrekcję projektu uregulowania płac w postaci stałej pragmatyki i tabeli, przewidującej 10 kategorii płac.

W tow. „Riunione Adriatica di Sicurtà” do porozumienia jeszcze nie doszło i pracownicy tego towarzystwa grożą strajkiem.

Ulgi taryfowe na przewóz węgla dla biednych wkrótce wygasną

Jak się dowiadujemy, w dniu 15 b. m. upływa termin ważności ulgi taryfowej na przewóz węgla kamiennego, sprowadzane go przez gminy, samorzady i instytucje na świadczenia w naturze dla bezrobotnych robotników. Ulgę tę w wysokości 25 proc. pełnej taryfy uzyskało min. pracy i opieki społecznej od min. komunikacji w styczniu r. b.

Sprzedaż druków sądowych przez inwalidów

Jak się dowiadujemy, Związek Inwalidów Wojennych R. P. przedłożył ministrowi sprawiedliwości memoriał, w którym prosi o powierzenie inwalidom wojennym sprzedaży znaczków sądowych i druków w gmachach sądów. W sprawie tej oczekiwana jest w dniach najbliższych decyzja ministra.

Inwalidzi posiadają już monopol na sprzedaż druków, formularzy, znaczków stemplowych itd. w szeregach urzędów i instytucji państwowych.

Emigracja rodzin rolniczych do Kanady

Państwowe urzędy pośrednictwa pracy podjęły już kwalifikowanie rodzin rolniczych, zamierzających wyjechać do Kanady za pośrednictwem kanadyjskich towarzystw kolejowych. Rodziny te, oprócz opłacenia kosztów podróży, winny posiadać przynajmniej 250 dolarów amerykańskich na zakup działki osadniczej.

W sprawie rejestracji bezrobotnych pracowników umysłowych

W dniu 1 bm. dyrektor departamentu ubezpieczeń min. pracy i opieki społecznej inż. Drecki przyjął delegację centralnej organizacji Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych, która interwenjowała w sprawie zmiany przepisów o rejestracji bezrobotnych pracowników umysłowych. Najcięższym dla bezrobotnych pracowników umysłowych przepisem jest obowiązek rejestrowania się dwa razy w tygodniu w P. U. P., gdyż w razie przekroczenia tego przepisu pracownik traci prawo do zasiłków z Zakładu Ubezp. Pracown. Umysł. Obowiązek ten uciążliwy jest szczególnie dla bezrobotnych, zamieszkałych w miejscowościach, gdzie nie ma Urzędów Pośrednictwa Pracy. W takich wypadkach bezrobotni ci muszą dwa razy w tygodniu wyjeżdżać do najbliższego P. U. P. celem rejestracji. Projekt zmiany odnośnego przepisu złożono w min. pracy i opieki społ. jeszcze w czerwcu r. ub.

Dyrektor Drecki oświadczył delegacji, że nowe przepisy w tej dziedzinie zostały już uzgodnione i ogłoszone będą jeszcze w marcu r. b.

Budowa stoczni wiślanej w Tczewie.

Państwowy zarząd dróg wodnych w Tczewie przystąpił do budowy stoczni wiślanej w porcie w Tczewie, na który to cel wstawiono do budżetu kwotę 430 000 zł. Stocznia będzie rozporządzać dźwigiem 50-tonnowym, który będzie służył do wciągania statków do doku.

Zmarły niedawno na Węgrzech król cyganów Bela Radicz, który jako znakomity skrzypek swego czasu grał przed wszystkimi niemał monarchami w Europie. W czasie jego pogrzebu przegrzywało — jak to podaliśmy w obszernych opisach — 500 cyganów niezliczonym tłumom, jakie brały w nim udział.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chrułi

Kwasy w światku słodocy

Nietylko dzieciom wydaje się, że świat słodocy, t. j. środowisko wytwórców i kupców cukrów i czekolad to światek idyllicznych stosunków. Nawet osobom dorosłym wydaje się nieraz, że światek słodkich smakowitości — to szczęśliwa wysypka, położona zdala od stref, przez które przewalają się nawalnie kryzysów i które nawiedzane bywają przez wstrząsy konjunkturne. Przecież cukierek, to drobnotka, niezbędna dla większości ludności, tej większości, składającej się z kobiet i dzieci. Cukierek, czekolada, to artykuł pierwszej potrzeby, zaspakajanej nawet podczas najczarniejszych kryzysów...

A jednak! Nawet i sympatycznych dostawców łakoci gniebia troski i kłopoty! Objawiły się one niedawno temu na zebraniu wielkopolskiego kupiectwa handlującego cukrami i czekoladą. Kupcy tej branży bronią się przeciwko fabrykom, zakładającym własne detaliczne składy, widząc w tych poczynaniach akcję wyłącznie skierowaną przeciwko kupiectwu, mimo, iż wypełnia ono należycie swe zadania.

Do dyskusji, która wywiązała się na wspomnianym posiedzeniu, przyniesiono kilka uwag, wychodzących z założenia, że sprawa broniona przez zainteresowane czynniki kupieckie jest sprawiedliwą i godną zainteresowania szerszych kół społeczeństwa.

Bo jest to nietyle zagadnienie ściśle branżowe, ile kwestja o znaczeniu szerszym. Streszcza się ona w pytaniu: składy fabryczne — czy samodzielne kupiectwo?

Pytanie to znajduje odpowiedź w doświadczeniach, datujących jeszcze z czasów przedwojennych. Mianowicie w wielu wypadkach okazało się, że fabryka utrzymująca szereg składów detalicznych, w których sprzedawała swe wyroby konsumentom, przy zmianach konjunkturnych, nie mogła dążyć sobie rady; koszty handlowe zjadły takie przedsiębiorstwa, które kończąc końców, musiały optować bądź za przemysłem, bądź handlem. Inne słowa, przed wojną uznawano specjalizację w tej dziedzinie za objaw w zasadzie zdrowy. W wyniku takiego przesądzenia, rozwinął się w b. dzielnicy pruskiej stan samodzielnego kupiectwa detalicznego, o którego znaczeniu niechaj zaświadczy chociażby fakt, że z handlu cukierkami żyje w Wielkopolsce przeszło 5.000 osób.

Nie widzimy racji, dla której miałyby dzisiaj burzyć nasze tradycje gospodarcze. Wręcz przeciwnie! Trudność obecnie przeżywane wymagają daleko idącej ostrożności w stosunku do pomysłów nowatorskich; musimy baczyć, aby nowaliski nie powiększały rzęsy bezrobotnych. Musimy pamiętać nadto, że potrzeba nam kupców. Brak ich daje się nam dotkliwie we znaki. Oczywiście nie mówimy o detalistach, bo tych nam chwilowo nie braknie, a o kupcach - hurtownikach, „skrojonych” na miarę europejską. Zyznem podłożem, z którego wyjęć mogą i wyjdą przyszli nasi „Grosskaufleute”, to klasa kupiectwa detalicznego. Poczóż więc burzyć podstawy naszej przyszłości gospodarczej?

Oto kłopoty naszego kupiectwa cukrowniczego, do którego przywykliśmy... — od dziecka, odnosić się z zycziwą sympatją. Może ono liczyć na poparcie szerokich kół naszego społeczeństwa, tembardziej, że niedwuznacznie zmanifestowało ostatnio, iż pragnie służyć jedynie polskiemu i chrześcijańskiemu przemysłowi.

Krótkie informacje gospodarcze

— Departament Sprawiedliwości w przeciągu najbliższych 10 dni przystąpi do zbadania podstaw prawnych fuzji Standard Oil Comp. i Vacuum Oil Co. celem wyświeślenia, czy umowa ta nie jest sprzeczną z obowiązującym w Ameryce prawem antitrustowym.

— Biuro targów medjołańskich zawiadamia, że ostateczny termin zapisów upływa dnia 15 marca rb.

— Według oficjalnych danych, ogólna szwajcarska produkcja mleka w 1929 r. osiągnęła 30 mlj. p. c.

— W Oesträn (Szwecja) znajduje się w budowie największa w świecie fabryka celulozy p. n. Svenska Cellulosa Aktiebolaget. Fabryka ta należy do trustu Krueger i Toll. Fabryka będzie wyrabiać około 100.000 tonn celulozy.

Konjunktury Ziemiołody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ubiegłym tygodniu następująco:

	24. 2.	25. 2.	26. 2.	27. 2.	28. 2.	1. 3.
Pszemica						
Warszawa	37,00	37,00	—	37,00	37,00	—
Poznań	33,50	—	33,50	—	33,50	33,50
Lwów	35,00	35,00	—	35,00	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	—
Żyto						
Warszawa	20,00	20,00	—	20,00	19,00	—
Poznań	18,25	—	18,25	—	17,75	17,50
Lwów	19,75	—	—	19,75	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	—
Jęczmień						
Warszawa	21,00	21,00	—	21,00	21,00	—
Poznań	20,00	—	20,00	—	20,00	19,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	—
Owies						
Warszawa	19,00	19,00	—	19,00	19,00	—
Poznań	16,50	—	16,50	—	16,50	16,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	—

Proces niżki cen żyta pogłębia się nieprzerwanie. Jeszcze przed kilku dniami na początku ubiegłego tygodnia giełda poznańska notowała za kwintal żyta 18,25 zł, zaś z końcem ubiegłego tygodnia 17,50 zł. W poniedziałek zaś obniżono ponownie notowanie oficjalne o 50 groszy i cena wahała się w granicach od 16,50 do 17,— zł za kwintal. Cena na prowincji różni się ponadto poważnie in minus, przyczem płaci się niekiedy 7 do 7,50 zł za kwintal. Okazuje się, że polsko-niemieckie porozumienie zbożowe, które przyczyniło się do zorganizowania naszego eksportu żyta, nie potrafiło zadecydować o poprawie na rynku ziemiołody. Nasuwa się natomiast uzasadniona obawa, że w warunkach, jakie obecnie panują w rolnictwie i handlu ziemiołody, rozpocznie się dziki eksport poza plecami układu polsko-niemieckiego, sprowadzając tem samem wartość umowy do zera.

Już obecnie mówi się o tem, że kupiectwo nosi się z zamiarem obejścia warunków układu o premjowanym wywozie, rzucając się natomiast na sprzedaż niepremjowaną tem więcej, że istnieje kilka ofert na poważniejsze dostawy dla odbiorców na rynku bałtyckim. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że dojdzie do skutku dziki konkurencji wpłynie na dalsze obniżenie cen ziemiołody. Nikt już dziś nie wątpi, że jedynie szybka pomoc ze strony czynników rządowych może uratować sytuację.

Sprawa umowy polsko-niemieckiej żytniej jest przedmiotem ostrej krytyki ze strony organizacji rolniczych, gdyż wykonanie jej zapowiada etatystyczny rozwój akcji, która dobrych rezultatów dać nie może. Premje wywozowe, zdaniem rolnictwa, winny być stałe i łatwo dostępne.

Z zadowoleniem przyjęło rolnictwo do wiadomości plan doraźnej pomocy dla rolnictwa, przyjęty przez rząd, z prowizorycznem załatwieniem sprawy kredytu. Plan ten, obejmujący około 50 punktów, ma wpłynąć na poprawę sytuacji w rolnictwie. Ważne są poruszane tam sprawy odciążenia podaży żyta, zorganizowania kredytu Banku Gospodarstwa Krajowego i w Państwowym Banku Rolnym. Ministerjum rolnictwa zajmuje się również żywo zagadnieniami celnymi, omawiając ewentualną podwyżkę ceł przywozowych na sól, cykorję, margarynę, łój, miód itd. Projekt tych zmian w taryfi celnej zostanie niabawem podany do wiadomości.

Nabiał

Przemijająca poprawa cen uległa w ciągu ostatnich dni ponownej niżce. Wpłynęły na nią zwiększenie dostaw towaru i ochłodzenie się. Obecna baissa obejmuje nietylko Polskę, ale dotyczy również inne rynki europejskie, a ponadto wstrzymanie się z większymi zakupami z powodu końca miesiąca spowodowało pogłębienie niżki. Na rynku jajczarskim obroty są nadal nieznaczne przy dostatecznych dowozach. Dotkliwie daje się we znaki ponowna niżka cen w związku z ciepłą pogodą.

Cukier

Tegoroczna produkcja cukru w Polsce wynosi ogółem 825.000 tonn w wartości cukru białego. W stosunku do zeszłorocznej kampanji produkcja kampanji bieżącej wzrosła o 153.000 t., czyli o ca. 23 proc. Udział cukrowni zachodnio-polskich wynosił przytem 439.000 t. wobec 371.000 t. w kampanji ubiegłej, czyli wzrost produkcji w tych cukrowniach wyraża się cyfrą 18 procent.

Natomiast konsumcja cukru na rynku krajowym, podobnie jak w innych krajach np. w Niemczech i Czechosłowacji wykazuje spadek. Coprawda sytuacja ostatnio nieco się poprawiła, w miesiącu styczniu sprzedano bowiem na rynku krajowym

26.508 t. wobec 26.583 t. w styczniu ub. r., a ogólny niedobór sprzedaży krajowych, licząc od początku kampanji, wynosi już tylko 9.183 t., stanowi to jednakże jeszcze zmniejszenie konsumcji w tym okresie o 7,5 proc.

Tegoroczny eksport cukru wyniesie przypuszczalnie, po odliczeniu spożycia krajowego w wysokości maksymalnie zeszłorocznej, t. j. 370.000 t., poważną ilość 455.000 t., czyli ponad 55 proc. produkcji. Jeżeli cyfrę tę porówna się z cyfrą zeszłorocznego eksportu, która wynosiła około 290.000 t., to łatwo można zrozumieć, jakie były potrzebne wysiłki, by wydoskonowienie tak wielkich ilości cukru — odbyło się gładko i bez narażenia cukrowni na przerwy w pracy z powodu przepełnienia ich magazynów. Znaczna część tego eksportu została już wysłana, a mianowicie wywieziono do końca stycznia r. b. ogółem 238.000 t.

Ceny eksportowe pozostają nadal na poziomie 30 — 32 zł za 1 q cukru białego franko polska cukrownia. Jest rzeczą jasną, że wobec dużego eksportu tem silnie oddziaływać musi ta niska cena eksportowa na wyniki finansowe bieżącej kampanji, co też znajdzie swój wyraz w odpowiednio obniżonych cenach za buraki.

Co się tyczy produktów ubocznych, to cukrownie zachodnio-polskie wyprodukowały w b. kampanji okrągo 62.000 t. melasu, z czego wysłano dotąd na eksport 25.000 t., oraz 99.000 t. wysłodków suszonych, których wywieziono 28.000 tonn.

Sztuczne nawozy

Konjunktura zbytu na sztuczne nawozy jest w dalszym ciągu niepomyślna. Pozostaje to w związku przyczynowym z niskim poziomem cen ziemiołody i osłabioną wskutek tego siłą nabywczą rolników. Szczególnie zmniejszył się popyt na obszarach Małopolski i b. Kongresówki. — Rolnicy, którzy o tej porze w latach poprzednich nabywali już nawozy w dużych ilościach, czekają w tym roku z pokryciem swego zapotrzebowania na ostatni moment, t. j. marzec i kwiecień. — Ostatnio państwowa fabryka związków azotowych w Chorzowie obniżyła cenę na azotniak i saletrę. Z dniem 1 marca rozpoczęto sprzedaż saletry „Nitrofos” na bezprocentowy kredyt do dnia 1 listopada b. r.

Węgiel

Wobec niezwykłego łagodnego przebiegu tegorocznej zimy, rynek węglowy cechuje bardzo słaba tendencja, przyczem zdarzały się nawet anormalnie niżki cen, kiedy średnie gatunki węgla dąbrowieckiego sprzedawano franco wagon Warszawa po 35 do 40 zł za tonne. Nadmiar dowozu i trudności w lokowaniu towaru skłoniły kopalnie do radykalnego obniżenia cen. Obecnie konwencja węgla ograniczyła produkcję, skutkiem czego transporty węgla, dochodzące do poszczególnych polaci kraju, są znacznie mniejsze.

Metale

Na rynku metali depresja cen doznała w ubiegłym tygodniu bardzo poważnego pogłębienia. Uwydatniło się to w szczególny sposób w notowaniach miedzi standardowej, cynie i cynku. Załamanie się cen miedzi nastąpiło raptownie, przypuszczalnie wskutek ujawnienia dużych zapasów. Z tego samego powodu co miedź, spadła również cyna, cynk zaś miał usposobienie wybitnie niżkowe wskutek silnego dowozu przy braku wzmożonego zapotrzebowania. Rynek ołowiu wykazywał pewne ożywienie przy stałych cenach. — Na rynku srebra ceny co chwilowej zwykle znowu uległy lekkiemu spadkowi. Notowano za 100 srebra 117 do 116 zł.

Zebranie kupców cukrów i czekolady w Inowrocławiu

W dniu 27 lutego b. r. na sali „Hotelu Basta” w Inowrocławiu odbyło się zebranie kupców handlujących cukrami i czekoladą przy obecności ca. 70 osób. — Na zebraniu tem, poświęconem omówieniu stosunku do fabryk zakładających składy detaliczne, po szczegółowej dyskusji uchwalono rezolucję następującą:

„Kupiectwo branży cukrów i czekolady w Inowrocławiu na zebraniu w dniu 27 lutego b. r. postanawia przyłączyć się solidarnie do akcji kupiectwa poznańskiego, uznając całkowicie słuszność zajętą przez nie stanowiska, jednocześnie postanawia nie zaopatrywać się w wyroby tych fabryk, które otwierają własne składy detaliczne na ziemiach zachodniej Polski”.

Zebraniu przewodniczył p. Knast, prezes miejscowego Towarzystwa Polsko-Chrześcijańskich Kupców. Dla przeprowadzenia tej akcji wybrano komitet, w którego skład weszli pp.: Turzyński jako prezes, Bilski, Jakuszkowiak, Soliński.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) **Ustanowienie i zaprzysiężenie rzeczoznawcy dla spraw rolniczych i nieruchomości miejskich.** Pan Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu ustanowił dnia 21 stycznia 1930 znanego zaprzysiężonego dla spraw rolnych p. Tadeusza Sobieskiego, Poznań, Garncarska 9, także znanca dla spraw nieruchomości miejskich. Zaprzy-

śnięcie znawcy nastąpiło dnia 15 lutego 1930 na podstawie rozporządzenia ministerjum sprawiedliwości z dnia 24 grudnia 1928. (Dz. Ust. Nr. 104 poz. 945 rok 1928).

(k) **Przypieszenie zamówień państwowych oraz systemu rozdziału dostaw.** W związku ze znanymi uchwałami Komitetu Ekonomicznego w min. przemysłu i handlu pracują obecnie dwie komisje. Pierwsza z nich ma zebrać daty cyfrowe, dotyczące ilości zamówień z poszczególnych ministerstw na przyszły rok budżetowy, poczem sprawa będzie wniesiona na radę ministrów celem konkretnego zdecydowania, które z tych zamówień można i należy przypieszyć. Druga komisja opracowuje projekt mający ustalić normy w sprawie rozdziału dostaw.

(k) **Z obrad Związku Izby przemysłowo-handlowych.** Obradujący w dniu 28 lutego b. r. Zw. Izby przem. handlowych poświęcił główną uwagę projektowi noweli do ustawy o podatku przemysłowym, przyjętym przez podkomisję skarbową Sejmu, na skutek wniesionego przez rząd projektu. Stwierdziwszy, że niektóre z postulatów Związku zostały w projekcie noweli uwzględnione, Związek uchwalił zwrócić się jeszcze do ministra skarbu z prośbą o wprowadzenie do ustawy zmian dotychczas nieuwzględnionych i z których ważniejsze dotyczą wprowadzenia od dn. 1-go kwietnia r. b. ulg dla handlu detalicznego, uznania stosunku komisowego zakupu, pozwolenia dla pośredników na inkasowanie należności, prawa zwalniania od podatku poszczególnych gałęzi itp. Następnie Związek rozpatrywał projekt ustawy dotyczącej rozwiązania sprawy budowlano-mieszkańkowej, opracowaną przez Izbę warszawską. Po zapoznaniu się z powyższym projektem przez poszczególnie Izby, zwolana będzie specjalna komisja, złożona z przedstawicieli, która wypowie się ostatecznie co do projektu. Ponadto Związek rozpatrywał sprawę obniżenia kar za zwłokę i kosztów egzekucyjnych i uchwalił zwrócić się do ministra skarbu z prośbą o ich zmniejszenie.

(k) **Wycieczka na Targi Praskie.** Tegoroczne jubileuszowe, gdyż 20-te Targi Praskie (od 16 do 23 marca 1930 r.) odbędą się pod znakiem racjonalizacji i standaryzacji w odniesieniu do wszelkich działów. Na wyróżnienie zasługują Targi Budowlane, w których przedstawione są nietylko działy kanalizacji, dostarczania wody, zasad ogrzewania, lecz również wszelkie urządzenia techniki zdrowotności. Praskie Targi mają dla polsko-czeskich stosunków gospodarczych specjalne znaczenie, ze względu na wzrastający rok rocznie wzajemny obrót. Zw. Tow. Kupieckich zamierza zorganizować na tegoroczne Targi Praskie wspólną wycieczkę, połączoną ze zwiedzeniem kilku większych ośrodków przemysłu czeskiego. Wszelkimi bliższymi informacjami, dotyczącymi zarówno Targów, jak i wycieczki, służy biuro Zw. Tow. Kupieckich w Poznaniu, ul. Zwierzyniecka 12 tel. 72-39.

(k) **Przemysł kapelusznicy w Polsce.** Izba przemysłowo - handlowa w Krakowie otrzymała interesujące daty statystyczne, charakteryzujące rozwój przemysłu kapelusznicy w Polsce. Przemysł ten w ostatnich latach rozwinął się bardzo silnie; produkcja jego pokryła znaczną część zapotrzebowania rynku wewnętrznego. Jeszcze silniej rozwinęła się produkcja półfabrykatów kapelusznicy, które idą na eksport zagranicę i na rynkach obcych cieszą się dużym popytem. W roku 1924 Polska wywoziła zagranicę półfabrykatów kapelusznicy za sumę 240.000 zł; w r. ub. wartość tego wywozu wzrosła do 3 milionów 480 tysięcy zł. Równomiernie z tem zmniejszył się przywóz kapeluszy z zagranicy. Podczas gdy w 1924 r. sprowadziliśmy kapeluszy i czapek za około 13 mlj. zł, to w roku ubiegłym zaledwie za 1.320.000 zł. W dużej ilości natomiast importujemy kapelusze słomkowe z uwagi na to, że przemysł w tej dziedzinie w Polsce jest jeszcze słabo rozwinięty.

Z ZAGRANICY

(z) **Europejska konferencja cynkowa.** W pierwszym tygodniu marca odbędzie się w Paryżu konferencja europejskich producentów cynku. Na konferencji tej mają oni ustalić wytyczne do rokowań z Ameryką, które odbędą się w kwietniu. Zasadniczym punktem obrad jest kwestja utworzenia europejskiego biura sprzedaży i odnowienie kartelu cynkowego na przeciąg conajmniej roku. Ogólna produkcja ma być obniżona o 10—15 proc. w stosunku do roku ub. Stanowisko amerykańskiego przemysłu wobec wykonania tych projektów nie da się zupełnie przewidzieć. (j)

(z) **Środkowoeuropejska konferencja gospodarcza w Wrocławiu.** W ostatnich dniach ub. miesiąca rozpoczęła się doroczna środkowoeuropejska konferencja gospodarcza, po raz pierwszy na terenie Niemiec, w Wrocławiu. Na konferencję przybyli liczni przedstawiciele życia gospodarczego i komunikacyjnego prawie wszystkich państw środkowoeuropejskich. Konferencji przewodniczył prezydent wiedeńskiej izby przemysłowo-handlowej dr. Tilgner, który w dniu otwarcia wygłosił dłuższy referat o aktualnym położeniu gospodarczym Europy. Celem konferencji jest zorientowanie się w obecnym kryzysie gospodarczym, jaki przechodzi prawie cała Europa. (j)

Dnia 2 marca 1930 r., o godz. 19,15, zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść, dziadek, brat, szwagier i wuj, s. p.

Szczepan Bartoszewski

w 73 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 5 marca 1930 r., o godz. 15,30 (3,30), z domu żałoby ul. Różana 18, na cmentarz parafjalny w Dębcu.
W ciężkim smutku pograżeni
żona z dziećmi i rodzina.
zw 22 085

W sobotę po południu, o godzinie 15,10 zmarła, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa siostra, szwagierka, s. p.

Kazimiera Ulatowska

w 38 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 5 b. m., o godzinie 16, z kaplicy cmentarza Farnego przy ul. Bukowskiej. zw 22 090
W ciężkim smutku pograżeni
siostra, brat i szwagierka.
Poznań, Wielkie Garbary 36.

Dnia 2 marca 1930 r., o godz. 3,15, zasnął w Bogu, po krótkich, ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, s. p.

Henryk Fojutowski

uczeń Konserwatorium Muzycznego przeżywszy lat 16. Pogrzeb odbędzie się w środę, o godz. 3,30, z domu żałoby przy ul. Słowackiego 4/6.
zw 22 103
W ciężkim smutku pograżeni
rodzice z rodziną.

Za okazane nam dowody współczucia, liczne wieńce i liczny udział w pogrzebie naszego ukochanego ojca, brata, szwagra i stryjka, s. p.

Józefa Marcinkowskiego

składamy Wielbnemu Duchowieństwu, Szanownej Dyrekcji i Współpracownikom P. M. T., Towarzystwu śpiewu „Halka” oraz Krewnym i Znajomym, serdeczne
nw 9373

Bóg zapłać!

Dzieci i rodzina.
Poznań, Jeżyce, dnia 4 marca 1930 r.

Za okazane nam dowody serdecznego współczucia, liczne wieńce, kwiaty i udział w pogrzebie naszego najdroższego synka i braciśzka, s. p. zw 22 088

Zdziszka

składamy Przew. X. Kan, Janickiemu, X. Krajewskiemu, p. przeł. Sulerzyskiej, Szan. Panu dyr. Ostrowskiemu, prof. dr. Fenikowskiemu oraz wszystkim Krewnym, Kolegom szkol. i Znajomym, serdeczne

Bóg zapłać!

Antoniusz Grzegorzey z synkami.
Poznań.

P. P. Kapitałści-Przemysłowcy

Od 50-cin lat istniejąca, renomowana, dobrze zaprowadzona fabryka artykułu spożywczego w Poznaniu, w pełnym biegu, kompletnie urządzona, poszukuje c. chego współnika-czynnego rutynowanego przemysłowca z kap. tałem 100-150.000 złotych. Spieszne zgłoszenia zainteresowanych uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 22097

Seradele ostatniego sprzętu, zdrowy towar ma dopóki zapas starezy wagonowo i w każdej mniejszej ilości po 11 zł za 50 kg. do oddania. Worki obliczam po 1,50, które z powrotem odbieram. zw 22047

Wł. Klemens, Gniewkowo — Telefon 30

„NATURALIS“

FARBA DO WŁOSÓW

od pół wieku w użyciu.

Momentalnie farbuje włosy na wszystkie odcienie.

SIWYM WŁOSOM PRZYWRACA PIERWOJNY KOLOR.

Sposób użycia w każdym pudełku.

Do nabycia wszędzie. zw 8908

Bacność! Cegielnie!

Maszyna Parowa 175/225 KM., z kondensacją (wentylowa). Kocioł Lankaszycze, bud. 1910 r. na 10 Atm. pow. ogrzewalnej 75 qm.
zw 22 073

Sprzedaję maszyn używanych dla przemysłu
M. Broński — Poznań — ul. Nowa 6 — tel. 37-64

Restauracja „Palais Royal“

Dziś wieczór pożegnalny karnawału

Rendez-vous wytwornego towarzystwa

Występy artystyczne!

Telefon 15-21.

Początek o godz. 9-tej.

Pw 9 805-10.41

ŚLEDZIE opiekane i Bydłingi

oraz wszelkiego rodzaju konserwy rybne znanej marki

„NORDIA-HAWA“ Dziedzice, Śląsk

Fabryka Konserw Rybnych i Wędzarnia Ryb
Przedst. A. Krakowski, Poznań, Szyperska 7. Tel. 34-96.

OBUWIE

najlepsze kupuje się w firmie

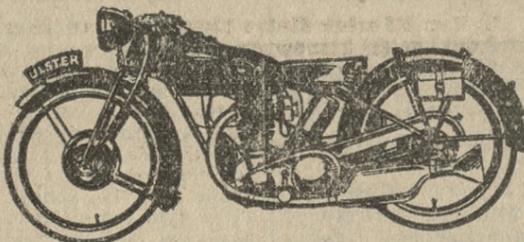
J. Pańczak — Poznań

św. Marcina 64

Górna Wilda 59

Sprzedaję za gotówkę — Ceny najniższe — Gwarantuję za każdą parę

Pw 9,20

W finale Międzynarodowych Wyścigów Motocyklowych w Zakopanem, w niedzielę, 2 marca r. b., p. Czerniak na motocyklu Rudge Whitworth zdobył pierwsze miejsce w klasie 350 ccm. Pan Weyl na Jamesie 175 ccm. zajął 3 miejsce w ogólnej klasyfikacji i tym samym nie tylko dorównał silniejszym motocyklistom do 1 00 ccm. lecz pobit ich czasy. Pw 9,9-10,25

Najsztybse, najtrwalsze, pomimo to najtańsze motocykle jedynie w firmie

Marjan Maik

Generalna Reprezentacja Motocykl Rudge Whitworth James, Gillet, Poznań, ul. Wrocławska 14. Telefon 20-78.

PIANINO

w dobrym stanie, orzechowe korzystnie za 1 250 zł gotówką zaraz do sprzedania. Zgłoszenia „PAR” Aleje Marcinkowskiego 11 pod 53,362.
Pw 9752-53862

Potrzebuję

do oplotowania parceli, położonej przy ul. Chociszewskiego ca. 200 hm. płotu drzewnego 2 1/2 mtr. wysokiego. Oferty z podaniem ceny za dostarczenie wszystkiego materiału z ustawieniem, uprasza się nadesłać do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 22 096. (Interes gotówkowy).

Sprzedam dom

na Jeżycach, blisko Radjostacji. Mieszkanie dwu, trzy i czteropokojowe. Ewentualnie wolne mieszkanie 7-pokojowe z ogrodem. Czynsz miesięczny 1 600,— złotych. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 22 102

5 pokoj. mieszkanie

w nowej willi podmiejskiej, z wszelkimi wygodami zaraz do wydzierżawienia, wprost od gospodarza. Łask. zgłoszenia do „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 53,368
Pw 9794-53,368

Ostrzeżenie!

Unieważniam trzy akcepty in blanco, które mi zabrał w mojej nieobecności pan Bogdan Antoniewicz z Poznania, za które nieodpowiadam. Sprawę skierowałem na drogę sądową. zw 22083

Cukiernia Poznańska
A. Boes, Poznań.
plac św. Krzyski nr. 2.

Poszukuję inteligentnego zdolnego

pomocnika fryzjerskiego męskiego i dzielnej fryzjerki

na sezon do kąpielni Jastrzebie Zdrój od 1 maja 1930 r. Po 3 miesiącach pobytu zostaną koszty podróży, zwrocone. Zgłosić proszę się z fotografią pod adres:

M. Galoch, Rybnik G. Śl.
ul. Kościelna 4,
zw 22084

Gnieźnieńska

Loterja na konie

Cena losu zł 1,—, 11 losów zł 10,— wyłączenie porta lub za zaliczeniem.

Ciągnięcie dnia 28 kwietnia rb.
Poleca dw 8814

Felicja Kaschowa,

koloktura Loterii Państw.
Gniezno, ulica Tumska 5,
telefon 200

P. K. O. Poznań 20 7907.

Wylegarki

elektryczne na 110 i 220 Volt, na 140 — 150 jaj własnego pomysłu, za które gwarantuję. Obejrzeć można obecnie w uzyciu. zw 22099

WŁ. CZERNIAK,
Zakłady Elektrotechniczne
27. Grudnia 19

WILLE

przy ul. Dworcowej we Wronkach, sprzedamy, 9 pokoi, 2 kuchnie, nowoczesny komfort (łazienka, światło elektryczne, wodociąg, kanalizacja), ogród parkowy z drzewami owocowymi. Mieszkania w dobrym stanie wolne. Miasto ładnie położone nad Wartą, 1,30 godz. koleją od Poznania, liczy 5 000 mieszkańców. Przy przejęciu 20 000,— złotych gotówką, resztę pozostawi się na hipotecę. Zgłoszenia do:

„Lubań - Wronki” — Przemysł Ziemniaczany
Spółka Akcyjna — Oddział we Wronkach.
Pw 9750-9,357

Poważne przedsiębiorstwo przemysłowe

poszukuje

pożyczki zł 30 000 na przeciąg 1/2 roku

gwarancja hipoteczna i prima weksle gwarancyjne.
Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 22095

Generalna Reprezentacja Zjednoczonych Browarów Warszawskich pod firmą Haberbusch i Schiele i Reprezentacja Browarów Chelmińskich poszukuje

subzastępców

na poszczególne miasta woj. Poznańskiego.

CZESŁAW PRZYBYLSKI
Poznań, ul. Dąbrowskiego 13-9.
Pw 9 04-10,3

Samodzielny monter

samochodowy, potrzebny zaraz do Miejskiego Towarzystwa Komunikacyjnego w Gdyni. Posada stała. Pensja tygodniowa zł 80,—, wolne mieszkanie, opał i światło. Reflektuje się tylko na pierwszorzędną siłę. Spieszne oferty kierować do Dyrekcji M. T. K w Gdyni.
dw 4401

LABORANTKĘ

siłę tylko fachową, przyjmemy zaraz do naszego Laboratorium Fotograficznego (ciemnia). Piśmienne oferty z podaniem pretensyj do firmy Camera, Poznań, Fr. Ratajczaka 3.
Pw 9804-10,38

DANCING - RESTAURACJA

JAZZ - PALAIS

SOKACZ, SOŁACKA 1 TELEFON 38-27

WINIARNIE - PARKET - SEPARATKI

LOKAL CZYNNY BEZ PRZERWY

dw 4412

Ubytek kilkunastu firm uczynił lukę w przemyśle konfekcyjnym w Poznaniu. Wobec tego spada na rodzimą przedsiębiorczość, obowiązek, powstała luka spiesznie wypełnić, nie dopuszczając samemu do zaniku przemysłu zdawna w Poznaniu centralizowanego, a dającego tysiącom pracownikom egzystencję.

Kierując się powyższymi względami, otworzyłem z dniem 4 marca r. b. przy

ul. Wrocławskiej nr. 10/11

drugi skład konfekcji męskiej i chłopięcej.

Gruntowna znajomość fachu i kapitał dostateczny, dają mi pewność pozyskania zupełnego zadowolenia Szan. Odbiorców. Konfekcja moja odznaczać się będzie doбором gatunków przerabianych materiałów i dodatków, jakoteż pierwszorzędnym wykonaniem, przy najniższych cenach.

Polecając przedsiębiorstwo moje łask. względem Szan. Odbiorców, zapewniam usługę zawsze akurata i rzetelną.

nw 9372

Z szacunkiem

Fr. Grześkowiak.

Wielka dobrze zaprowadzona
fabryka artykułów elektrotechnicznych

poszukuje od 1 kwietnia kilku dzielnych

podróżujących

pilnych, pracowitych, dobrze poleconych, którym przy odpowiednim uzdolnieniu po odbytej próbie udzieli się samodzielne przedstawicielstwo na wolne województwa. Piśmienne zgłoszenia z podaniem referencji, fotografią, którą się zwraca, należy złożyć pod nr. 9,325 do Biura Ogłoszeń „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 9618-9.925

UBIKACJĘ

2000 mtr. kw. i 250 mtr. kw., z bocznica kolejową, w centrum Poznania, nadające się na magazyny lub cele przemysłowe. Budynek murowany i gruntownie wyremontowane, natychmiast do wydzierżawienia. Oferty uprasza się do Biura Ogłoszeń „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 10,36 Pw 9802-10,36

W mieście Krzywiniu, powiat Kościan, województwo Po znańskie, jest do obsadzenia

stanowisko burmistrza.

Do stanowiska tego przywiązane jest uposażenie według grupy IX, pragmatyki dla urzędników państwowych, oraz odpowiedni dodatek reprezentacyjny.

Zgłoszenia z życiorysem i odpisami świadectw, którzy się nie zwraca, nadesłać należy do dnia 1 kwietnia 1930, na ręce podpisanego.

Przewodniczący Rady Miejskiej

dw 4381

(-) Czerwiński.

Obwieszczenie!

Dnia 11 marca r. b., o godzinie 15 po poł. odbędzie się licytacja polowania gminy Januszewice, pow. Grodzki, obszaru 339 ha, położone przy jeziorze Strykowskiem.

Licytacja odbędzie się w lokalu przewodniczącego. Warunki do wglądu tamże.

zw 22 101

przewodniczący Sp. Lowieckiej.

Na wniosek firmy W. Lewandowski i S-ka w Poznaniu, Wielka 11, o udzielenie odroczenia wypłat, wyznacza się termin na dzień 13 marca 1930 r., o godz. 11,30, pokój 23 tegoż Sądu do rozpoznania sprawy. Wierzycieli wzywa się by przybyli na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Poznań, dnia 27 lutego 1930 r. nw 9271 Sąd Powiatowy IIa.

3. K. 4/29.

UCHWAŁA

Znosi się postępowanie zarządzone w sprawie przymusowego przetargu nieruchomości, położonej w Lubiatówku, zapisanej w księdze gruntowej Lubiatówko dobra, tom II, obszarów dworskich str. 265, na imię rolnika Zygmunta Chrzanowskiego w Lubiatówku, albowiem wierzyciel cofnął wniosek z dnia 13. 5. 1929, wzgl. 20. 12. 1929, o zarządzenie przymusowego przetargu. nw 9272

Wyznaczony na dzień 4 czerwca 1930 r. termin odpada. Srem, dnia 3 marca 1930 r.

Sąd Powiatowy.

Na wniosek firmy Apollo, Jan Łuczak w Poznaniu, Stary Rynek 8, o udzielenie odroczenia wypłat, wyznacza się termin na 17 marca 1930, o godzinie 12,30, na sali Kino Metropolia przy ulicy Piekary 15/17, do rozpoznania sprawy. Wierzycieli wzywa się by przybyli na powyższy termin celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Poznań, dnia 28 lutego 1930 r. Sąd Powiatowy IIa. nw 9270

PRZETARG PRZYMUSOWY

w Stęszewie, wyznaczony na dzień 6-go marca 1930 r., godzinę 11-tą, nw 9189

nie odbędzie się.

Poznań, dnia 3 marca 1930 r.

(-) Gabrysiak

urzędnik egzekucyjny Wydziału Powiatowego, pow. pozn.

SPRZEDAŻ DRZEWA

Wydział Powiatowy sprzeda w drodze przetargu publicznego w sobotę, dnia 15 marca r. b., o godz. 11, na sosie Klem-picz — Kruszewo, odcinek Lubasz — Bończ, od klm. 47,9 do klm. 49,0. dw 4410

Ogółem 155 sztuk dłużyc klonowych oraz 102 m³ wałków i 32 kupki gałęzi klonowych.

Warunki sprzedaży podane zostaną w dniu przetargu. Sprzedaż nastąpi jedynie za natychmiastową zapłatą. Czarnków, dnia 1 marca 1930 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

(-) St. Bogusze wski, starosta powiatowy.

LICYTACJA

W środę, dnia 5 marca r. b., o godz. 10, sprzedawcą będą u sped. Miklasa, ul. Kraszewskiego 18, na odpowiedzialność interesowanych dobrowolnie najwięcej dającym za gotówkę:

kompl. jadalne, 2 łóżka, 2 szafy, stoły, łóżeczko, szafę żelazną dwuskrzydłową oraz wiele innych sprzętów domowych. Poza tem większą partję różnego obuwia. Pw 9799-10,29

Brunon Trzeciak

zaprzys. i ustanowiony publ. taksator i licytator na Wojew. Poznańskie, ul. Stolarska 2 — Telefon 63-26.

WYPRZEDAJE SIĘ

z wolnej ręki codziennie od godz. 9 rano do 6 wieczorem, na Gieldzie Handlowej, ul. Stawna 13, przy ul. Wronieckiej, pozostałości z licytacji jak: Pw 9806-53,374

zegarki męskie i damskie, pierścionki, papierońnice, futro damskie karakuły, futro męskie, płaszcz męski, nesoser, aparat elektro-lux, walizki, aparat fotograficzny, 2 aparaty radio-detektorowe, skrzypce, dubeltówkę, lornetkę, raket tenisowy, materiał na ubranie, krawaty, rowery, białe swetry męskie, film Powszechna Wystawa Krajowa, lampę elektryczną, szafę żel., 2 łóżka dębowe, siodło na konia, krzyż (mozaika), biurko bardzo eleg. (dyplom), samochód Mathis i wiele innych przedmiotów.

Gielda Handlowa — Lombard, ul. Stawna 13 — Tel. 28-08.

LICYTACJA MASY UPADŁOŚCIOWEJ

W czwartek, dnia 6 marca 1930 r., o godz. 11 przed poł. przy ul. Gwarnej 18, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: nw 9378

stół składowy z płytą marmurową i wagami, 2 stoły z płytą marmurową, regał, wystawa do okna, 3 puszek automatyczne do kawy, kasę rejestracyjną, rogacza, 2 sarny, bażanty wpychane.

J. Bartkowiak, kom. sądowy, Poznań, Kochanowskiego 24 Telefon 75-24.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Sypialnię

orzeczowa, dobrze utrzymana, o raz lustro, szafonierkę. Skarbo-wa 13. III. zdw 30 672

Skład

mój w głównej ulicy, najruchliwszym punkcie handlowym większego miasta Wielkopolski sprzedam. Do objęcia potrzeba 12.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 448

2 suknie

sprzedam Młyńska 3. III., lewo. zdw 30 110

Parcele

2500 mtr. piękny ogród, parkan murowany przy ul. Milej za gotówkę na sprzedaż. Zgłoszenia „Par”. Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 9.382. Pw 9 770-9.382

Motocykl

„Indian Scout” 2 cyl. 6 KM z elektr. ośw., jak nowy. Motor „Deutz” 4 KM na raz miejski w dobrym stanie sprzedaż tanio: „Montan”. Ostrów Wlkp., Rasz-kowska 26. zdw 30 314

150 zł

prawie nowa paryska sukienka wistowa na osobę szczupłą. Nie-rolskich 18, m. 5, od 13 do 16. zdw 31 071

Jadalnię

debową, solidną, bogato rzeźbio-ną, biurko dziecięce sprzedam ta-nio. Stolarska, Bukowska 9. zdw 31 041

Meble — Antyki

szafy do książek, fotele, komody, kanapy, stoły, bufet, krzesła w mahoniu brązowe korzystnie na sprzedaż. Magazyn Mebli. Strze-lecka 30 przez podwórze. zdw 31 086

Wózek

na paskach dobrze utrzymany i białe łóżko żelazne tanio Rajska, Półwiejska 30. zdw 31 062

Meble

na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szprynczac Wielka 13 Klientelę zamieszko-wej odstawiamy własnym samo-chodem. Pw 9 095/6

Sprzedam

krzesło kołysane. 50 zł. Towar-owa 21. I., prawo. zdw 31 043

Millograph

do powielania pism sprzedam ta-nio. Polecki, Warszawa 6. zdw 31 072

Motor

elektryczny J. K. M. sprzedam ta-nio. „Butonia”, Stawna 6. zdw 30 979

Piekarnia

z mieszkaniem miasto powiatowe na sprzedaż zaraz cena 3 000 zł. Oferty Kurjer zdw 30 978

Pończochy

piękne dobre tanie — A. Szymański Poznań, św. Marcin 1 specjalny skład poń-czoch. Kw 1 617-8

Młyn

10 tonn, najnowszej konstrukcji, zupełnie nowy, motor Diesla, bo-gata okolica, zboże najlepszego gatunku, egzystencja pewna, z powodu choroby właściciela za-raz na sprzedaż. — Do objęcia 65.000 zł. Oferty Kurjer Poznań-ski zdw 31 020 21

Maszyny

rzeźniczkę z zapędem elektrycz-nym sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer zdw 30 656/7

Używane

meble poleca Kozłowski, Szew-ska 15. zdw 30 759/60

Sypialnię

jasną 500 zł, lampe klubowa 75 zł szafę kuchenną z garniturem 65 zł, fortepian, Jaworska, Zaczisz 3 przy Jasnej. zdw 30 770/71

Kanapy

leżanki, kluby, materace najta-niej za gotówkę, raty. Strzelec-ka 31. zdw 30 848/9

Pończochy, skarpetki od najtańszych do najwykwint-niejszych hurtowo i detalicznie po cenach fabrycznych poleca dom handlowy „Julpol”. Rzeczy-pospolitej 3, podwórze, parter. Oferty Kurjer zdw 30 827

2 Singera

damskie maszyny i kryta okra-ga Stankowski Woźna 12 (Bu-telska). zdw 28 288

Wózek

dziecięcy na sprzedaż. Woźna 10. II., prawo. zdw 30 800/1

Gospodarstwo 70 mórg

pszenno - butazanej ziemi, 5 mórg łąki w jednym planie, za-budowanie masywne, twarde kryte, kompletnym, żywym, mar-twym inwentarzem, wraz zapa-sami (wymiarom rocznie 200 zł jedna osoba), prywatne, bez cie-żarów, cena 35.000, wpłaty 15.000 do 20.000, reszta pozostaje na 15 lat po 8% sprzedam. Spiesznie zgłoszenia: Nowak, Poznań, Gór-na Wilda 50, pierwsze piętro. zdw 30 887/8

Rower

Nowy Rynek 3, parter. zdw 30 980/81

Sprzedam

tanio szafy, łóżka, krzesła, lu-stro, inne rzeczy. Staszka 14, su-tereny. zdw 30 915/16

Łóżko

mahonlowe sprzedam. Romana Szymańskiego 3, I., lewo. zdw 30 877

Rower

turówka tanio na sprzedaż. Ku-biak, Ogrodowa 2. zdw 30 999

Skład

cukierków, przyległy pokój śród-mieście na każdą branżę sprze-dam. Wskaże Kurjer zdw 30 955

Bandonja

na sprzedaż. Łazarz, ul. Emilji Szczyńskiej 10, St. Bosy. zdw 31 001

Betoniarkę

fabryk. niemiecki „Neoroll” 150 ltr. prawie nowa korzystnie sprzedam. Zgłoszenia telefon 65-99 lub do Kurjera zdpw 30 352

Piękny skład

o dwóch wystawach z przyległymi ubikacjami przy Placu Wol-ności, nadający się na każdą branżę, odstąpię poważnej firmie. Oferty Kurjer Poznański zdw 27 904

Meble

na raty, za gotówkę taniej pole-ca Stanikowski Woźna 12 (Bu-telska). zdw 28 288

Fortepian

fabryki wiedeńskiej tanio sprze-dam. Wielkie Garbary 36. Stein-metz. zdw 30 384

Tania

sprzedaż posezowna Jankow-ska Podgórna 10 Pw 9 133-8 100

Jadalnia

modna, obrazy i różne meble na sprzedaż. Chelmońskiego 10. II. piętro, prawo. Obejrzeć od 4-7 godziny. zdw 30 714

Puszczykówko

parcele budowlane od 2 złotych za m kw. na sprzedaż. Zgłoszenia „Tekstyl”. Kaniaka 6. zdw 29 987

Wózków

dziecięcych wybór „Świątek dzie-cięcy”. Kraszewskiego 11. zdpw 30 661

D.o.n

ze składem i mieszkaniem zaraz sprzedam Grodzki Szeroka 5, Stanisław Kuziak zdp 28 928

Dostarczę

sieczki wagonowo Oferty Kurjer Poznański podaniem ceny zdw 30 726

Powózka

polowczyk korzystnie do naby-cia. Adres wskaże Kurjer zdw 30 383

Stół

6 krzesel, czarny dąb, w gobelinie, prawie nowe, tanio sprze-dam. Rothe, Szamarzewskiego 1. zdw 30 917

Wózek

sportowy dziecięcy sprzedam. — Puziak, Wolnica 7. zdw 30 886

Skład

kolonialny z towarem i mieszkani-em zaraz na sprzedaż. Wskaże Kurjer zdw 30 924

Klacz

5 lat, dobra budowa, sprzedam. Zaremba, Górna Wilda 51. zdw 30 931

Skład

artykułów męskich przy ul. Wro-nieckiej dobrze zaprowadzony sprzedam, dzierżawa miesięczna 150 zł. Zgłoszenia poważnych re-flektantów do Kurjera Pozn. zdw 31 028

Abażury

do światła elektrycznego i gazo-wego stale we wielkim wyborze na składzie. Elektromierz, wł. A. Englert, Poznań, Marszałka Fo-cha 32. Telefon 6102. zdw 29 846

Baczości

Sprzedam dwa kompletne kino-aparaty na prąd elektryczny, na-dające się na kino stale i objaz-dowe, ewentualnie przyjmie wspólnika z gotówką 3 tysiące zł. Dobre placówki zapewnione. — Świadectwo przemysłowe i kon-cesje posiadam. Zgłoszenia piś-mienne Kurjer Poznański zdw 30 681

Skład przy Ch. Dębiński

Zduńska Wola

Rynek 2, telefon 14 poleca prze-dze surowa, kolorowana i wykoń-czoną po cenach konkurencyj-nych. Wysła do wszystkich miast za zaliczeniem kolejącem. Na żądanie cenniki. zdw 30 680

Kilka

parcel budowlanych sprzeda korzystalnie Jan Szender, Mosina. zdw 30 675

Parcele

nadająca się na ogród ca 6 mórg sprzedam Jan Szender, Mosina. zdw 30 674

Nowe

frakowe ubranie na jedwabiu, szczupła figura sprzedam, cena 220 zł. Skarbo-wa 13. III., lewo. zdw 30 672

Dom

nowo wybudowany 5-pokoi. 2 kuchnie z morga ziemi, całkiem wolny na sprzedaż. Zgłoszenia Szymański, restauracja, ul. Szkol-na. zdw 31 012

Wózek

dziecięcy biały wiedeński, elegancji sprzedam. Kowalewska, Przybyszewskiego 43, zgłoszenia od 4-5 goda. zdw 31 035

Składy

poleca, poszukuje „Informator”, Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 31 024

Koncesja

samochodowa do sprzedania. Pra-cownia obuwia Zieliński, ul. Fr. Ratajczaka 17. zdw 31 040

Wille

7 pokojowa, przy tramwaju, za 40.000, wpłaty 20 000 okazynie sprze-da Biuro Handlowe, Roina-na Szymańskiego 1 zdw 30 938

Parcele

1200 m² przy Radiostacji, cena 14.000, wpłaty 3.000 sprze-da — Krakus, Poczłowa 30. zdw 30 990

Olejarnia

motorowa w pełnym ruchu nowo-cześnie urządzona kopalnia złota 400 mtr. od stacji kolejowej korzystalnie dla poważnych reflektantów do nabycia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 30 997

Cegielnia parowa

miasto powiatowe blisko Pozna-nia produkcja 3.000.000 zapas 85 lat willa, piękny ogród 39 mórg ziemi, okazynie na sprzedaż — Biuro Techniczno-Agrarne Plac Wolności 9, telefon 55 63.

Skład
towarów kolonialnych z ładnem urządzeniem i towarem przyjele 2 pokoje i kuchnia w powiatowym mieście, przy głównej ulicy z powodu kupna własnej nieruchomości zaraz na sprzedaż. — Spieszne oferty Kurjer zdw 31 016

Dom
nowy, 28 budowany z składem, na dogodnych warunkach wprost od właściciela w Rakoniewicach Rynek na sprzedaż. Zgłoszenia W Swiatla zdw 31 019

Rzeźnictwo
w Poznaniu, zapęd elektr., z mieszkaniem korzystnie sprzedam. Gen Kosiński 17. rw 8934

Wóz
rzeźnicki (berliński) sprzedam. Wielkie Garbary 6. skład. rw 8937

Dom
5 mórg ziemi, nadaje się na letnisko, cena 9.500, wpłaty 6.500 złotych. Weychan, Plac Sapieżyński 2a, III. piętro. zdw 30 939

Dom
na sprzedaż w większym powiatowym mieście dla pp. rymarzy i siodlarzy. Od kilku lat zamieszkuje siodlarz. Informacje: Niewitecki, Żółwia 13. I. jw 3471

Pokój
słoneczny, balkonowy, w willi, umeblowany, ewentualnie próżny. Rodzina inteligentna. Debiec, Wiśniowa 79. I. podz. 2-4. zdw 30 663

Zakład
fryzjerski z pokojem, nowoczesnie urządzony sprzedam za 6.000. Oferty Kurjer zdw 30 659

I a łom
maszynowego 300 centnarów tanio oddam. Zgłoszenia do Kurjera nw 9 186

Skład
na wszelką branżę przy pl. św. Krzyżskim sprzedam. Oferty Kurjer zdw 30 795

Samochody
Wyjątkowa okazja! Sprzedam za bezcen wspaniałą limuzynę, albo samochód otwarty. Kurjer zdw 30 785

Sprzedam
tanie wózek dziecięcy. Umiański-go 7. IV. lewo. zdw 30 776

Parcele
pod budowę, Mosina, natychmiast do sprzedania. Agencja wykluczeni, Urbanowski, Mosina. zdw 30 772

Wyżlicę
tresury dobrej pod gwarancją i młodego sprzedam zaraz. Leśnik, Grudzielec, p. Bronów, Pleszew. zdw 30 769

Skład
z pokojem zaraz do sprzedania. J. Dembiński, św. Wojciech 27. zdw 30 757

Dom
2 pokoje kuchnia do tego 2 morgi ogrodu Stare Puszczykowsko, sprzeda za 12.000 zł. Kudłisiński, Niegolewskich 10a, telefon 6030. zdw 30 735

Kanapa
fotele (garnitur) na sprzedaż. — Adres Kurjer zdw 30 739

Surzedam
korzystnie leżankę, stół, kanapę. Adres Kurjer zdw 30 738

Rower
jak nowy, Golebia 6. III., prawo. zdw 30 839

Pianino
nowe sprzedam Adres wskaże Kurjer zdw 30 838

Bernardynka
z czterema młodemi czystej rasy z powodu przeprowadzki zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia H. H. H. H. ul. Matejki 56. zdw 30 825

Kawiarnia - cuklarnia
świetnie prosperująca bez konkurencji z kompletnym ładnym urządzeniem, w ruchliwym mieście fabrycznym z powodu stosunków rodzinnych sprzedam. — Zgłoszenia Kurjer zdw 30 832

Pianino
zagraniczne, jak nowe, nadzwyczajny dźwięk, płyta metalowa, krzyżowe sprzedam. Młyńska 3. restauracja. zdw 30 829

Wózek
dziecięcy tanio sprzedam. Szwajcarska 20. III., prawo. zdw 30 826

Rower
męski sprzedam. — Przybyłski, Szewska 9. zdw 30 858

Skład
kolonialny z mieszkaniem sprzedam Adres Kurjer zdw 30 852

Skład
kolonialno-spożywczy, średmięcie, z powodu wyjazdu, z dobrym towarem na sprzedaż za 5.200, wtem kwartał komorne zapłacone. Malecki, Rybaki 20 a. zdw 30 860

Dom
z piekarnią, ogrodem i 1/4 morgi roli z powodu choroby zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia kierować do Kurjera Poznańskiego zdw 30 412

Makuch rzepakowy
w ilości ca. 150 ctr. (7.500 kg), towar zdrowy w okrągłych talach średnicy 30 cm sprzedam korzystnie M. Adamczewski, olejarnia, Opalenica, telefon 18. nw 9375

Skład
oknem wystawowym, trzypokojowym mieszkaniem, — objęcie 1.500. Zgłoszenia „Fragut”, Półwiejska 31, pierwsze piętro. zdw 30 863

Maszynę
do pisania okazynie sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 30 874

Rower
damski sprzedam. Ludwiczak, Wieżowa 9. II. zdw 30 884

Wózek
sportowy sprzedam. Staszica 8. Sas. zdw 30 870

Kanarki
pilne śpiewaki, naszkodzone złotymi i srebrnymi medalami i rozplodowe w różnym upierzeniu — sprzedam. Pawelczak, Poznań-Wilga, Gen. Umiański-go 25. zdw 30 878

Powózka
półkryta na sprzedaż. Stanikowski, Woźna 12. rw 8933

Aparat
kinowy dobry do sprzedania. — Oferty do Kurjera Poznańskiego rw 8932

Sprzedam
bardzo tanio 300 ctr cebuli żyławskiej, łaskawe oferty uprasza L. Grabarski, Gościń, tel. 122 nw 9376

Dom
nowo budowany do tego 6.500 m² ziemi w Poznaniu korzystnie sprzeda „Komispol”. Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 30 906

4 parcele
a 1.120 m² przy Dąbrowskiego korzystnie sprzedam. „Komispol”, Sew. Mielżyńskiego 4. zdw 30 905

Biurka
debowe tanio na sprzedaż. Stolarnia, Woźna 13 a zdw 30 892

5 KUPNA

Młocarni i lokomobili
poszukuje najchętniej silniejszy komplet z elewatorem wyremontowany, z gwarancją Zgłoszenia z podaniem siły rocznika i ceny do Kurjera zdw 30 836

Kupię
klubowy garnitur skóre lub bobeline za gotówkę. Oferty z podaniem ceny do Kizel, ul. Pocztowa 22. I. zdw 30 409

Regał
oszkłony do bielizny kupię. Oferty do Kurjera zdw 30 705

Butony
czystej wody kupię za gotówkę. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia tel. 78 76. zdw 30 669

Kupię
używaną kase betonową. Oferty Warszawski, Golub. zdw 30 780

Stoliczek
do maszyn do pisania, używany, kupię. Oferty Kurjer zdw 30 754

Wóz
rzeźnicki bez resorów (lekki) kupię, Ludkiewicz, Żydowska 6. zdw 30 369

Kupię
szafę biblioteczną. Telefon 77-16. zdw 30 844

Wiertarkę
elektryczną ręczną kupię. Lis. Żydowska 27. zdw 30 955

Elektryczną
wiertarkę ręczną kupię. Lis. Żydowska 27. zdw 30 964

Kufer
podróżowy (Rohrplatten kluffer) używany, większy kupię, długość ca. 120 ctm., głębokość ca. 60 ctm. Oferty z podaniem ceny uprasza się Kurjer zdw 31 029

Resztówki
80 do 120 mórg przy wpłacie 30 tys. poszukujemy Biuro Techniczne Agrarne, Plac Wolności 9, telefon 55 63. zdw 30 958

Kupię
dom składem w Poznaniu, pow. mieście, wpłacie do 12 tys. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 933

Kupię
używaną krytą karozerję stosowaną na Flata 501. Zgłoszenia Kurjer zdw 31 018

Kasy ogniowatej
w stanie używanym poszukujemy celem kupna. Zgłoszenia do biura ogłoszeń „Par” Aleja Marcinkowskiego 11, pod nr. 10.16. Pw 9792-10.17

Dubeltówkę
kal. 16 używaną kupię okazynie do 50 zł. Zgłoszenia Kurjer rw 8936

6 KAMIENICE

Kamienicę
w Poznaniu 4 piętrową z 5 balkonami, 15 balkonami zamieniam na mniejszą z dopłatą. Zgłoszenia: Władysław Markowski, Wieluń, Aleja 3 Maja, wojew. Łódzkie. zdw 28 909

Kamienicę
hotel, restaurację, 4 składy, dochód roczny 44.000 zł, sprzedam za 350.000 zł, wpłaty 200.000 zł, zamienie na majątek, młyn, Walenty Kossmann, Fredry 6, tel. 3213. zdw 31 000

Wille
6 pokojowa, centralne ogrzewanie, przy tramwaju, 23.000 wpłaty, sprzedam. Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 30 935

Kamienicę
nowoczesną, 5 składów, dochód 28.000, cena 260.000, wpłaty 100 tys sprzedam „Komispol”. Sew. Mielżyńskiego 4 zdw 31 015

7 PIENIADZ

1 000 zł
pożyczki poszukuje. Procent pożyczki z sniadaniem na rok. Oferty Kurjer dw 4 376

3.000
poszukuje, dobry procent, za staw Oferty Kurjer zdw 29 928

15 000 — 20 000 zł
na I hipotece poszukuje na dom w powiatowym mieście wartości 50.000 zł. Zgłoszenia do „Par” Poznań, 27. Grudnia 18, pod 53.359. Pw 9 745-53.359

10.000 zł
pod zastaw I. hipoteki na realność miejską poszukuje. Oferty pod nw 9 142

2—3.000 dolarów
poszukuje na hipoteke gospodarstwa wartości 60.000 zł. Oferty do Kurjera zdw 29 510

10 000 złotych
włozę do intrajnego handlowego interesu. Wymagalne pewna gwarancja, pensja. Oferty Kurjer zdw 30 328

Przyjmę
wspólnika, później oddam na własność przedsiębiorstwo spożywcze, wyrób własny, potrzeba 6—8 tysięcy zł. Pierwszeństwo ma kupiec zdolny podróżujący. Oferty Kurjer zdw 30 698

10 000 zł
poszukuje się na I. hipoteke. — Zgłoszenia Kurjer zdw 30 687

Fosfornie
30 do 40 tysięcy złotych na przedsięwzięcie, przemyśle, włącznie z gospodarstwem rolnem na I. hipoteke. Oferty Kurjer zdw 30 773

Pożyczki
500 zł długoterminowej pożyczki, zastaw i gwarancja. Oferty Kurjer zdw 30 745

3 500 zł
na I. hipoteke nowego budynku pod Poznaniem poszukuje na 2 lata. Pośrednicy wykluczeni. — Oferty Kurjer zdw 30 822

5 000 do 10 000 zł
pożyczki poszukuje dobrze prosperujące przedsiębiorstwo handlowo-przemysłowe z własną nieruchomością. Procent podług umowy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 30 802

50 zł
poszukuje do 1 kwietnia procent zapewniony. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 814

20 000 do 25 000 zł
pożyczki poszukuje się na hipoteke, dom czynszowy wartości ca. 200.000 zł, procent wedle umowy. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 30 805

5 000 — 50 000 zł
wypożyczy się na I hipoteke. — Zgłoszenia Kurjer zdw 30 688-9

40 do 60 tys.
na I. hipoteke nowego domu poszukuje, dam 15% rocznie plus 10% damna. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 919

Kobieta
inteligentna poszukuje wspólniczki z kilkunastu tysiącami zł do solidnego interesu. zdw 30 910

Wspólnika
za wypożyczeniem 2—3.000 zł do dobrego przedsiębiorstwa w przyimie zaraz. Oferty Kurjer zdw 31 037

Pożyczki
10—15.000 na I. hipoteke dobrze prosperującego przedsiębiorstwa w okolicy Poznania poszukuje. Procent podług umowy. Oferty Kurjer zdw 31 055

8 DO WYNAJECIA

7 pokojowe
mieszkanie, komfortowe do odstepienia Chelmońskiego 10, Wasilewski, Obejrzeć 4—7 godzin. zdw 30 713

Wynajmę
większe mieszkanie od 2—5 pokojów z kuchnią 20 minut od Poznania przy Warcie i lesie. — Czynsz podług umowy, najchętniej za udzieleniem pożyczki na I. hipoteke. Adres Kurjer zdw 30 667

Mieszkanie
2 pokoje i kuchnia z meblami poleca Bartmiński, Warszawska 3 zdw 30 666

Zaraz
2 pokoje i kuchnia 2-letni czynsz (elektryczność, gaz, łazienka) do wydzierżawienia Oferty Kurjer zdw 30 791

Dom
2 pokoje, kuchnia, stajnia, 1—3 mórg ziemi, od Poznania 10 minut jazdy koleją. Oferty Kurjer zdw 30 847

Zaraz
2 pokoje frontowe z kuchnią oddam w śródmieściu za pożyczkę 5.000 zł. Oferty do Kurjera zdw 30 873

Mieszkania
2, 3 pokojowe za dzierżawę. Zgłoszenia Jankowski, św. Marcina 15, I. zdw 30 953

Mieszkanie
3 pokojowe kuchnia komfort na Wildzie z meblami do odstąpienia. Kurjer zdw 31 004

Mieszkanie
3 pokojowe, centrum, za dzierżawę oddam. Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 30 934

Mieszkania
1 pokojowe do wynajęcia. Poznań, ul. Jeżycka 26, gospodarz. zdw 31 006

Stacja
dla młodszych gimnazjastów. — Wskaże Kurjer zdw 31 011

Do wynajęcia
dwa ładne pokoje frontowe na pierwszym piętrze za dzierżawę. Zgłoszenia Chwaliszewo 57, restauracja. zdw 31 010

Mieszkanie
jeden pokój na pracownię śródmieście od właściciela. „Informator”. Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 31 025

Pokój
kuchnia 2 tys. dwa lata dzierżawy Wiadomość Soltysiak Prusa 18. zdw 30 970

Dom
2 pokoje, kuchnia ogródkiem, przy Poznaniu, roczna dzierżawa. Weychan, Plac Sapieżyński 2a, III. piętro. zdw 30 940

Pokój
z meblami lub bez wprost od gospodarza do wynajęcia w śródmieściu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 30 941

2—3—4
pokojowe mieszkania za dzierżawę wolne. Czarnecki, Ratajczaka 13. zdw 31 047

9 SZUKA MIESZK

Małżeństwo
poszukuje choćby pokojowego mieszkania wzrost od gospodarza dzierżawa za rok zgóry. Łaskawe oferty Kurjer zdw 27 502

Wprost
od gospodarza poszukuje 2 pokoi kuchni młode małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 30 668

Mieszkania
1 do 2 pokojowe z kuchnią wprost od gospodarza poszukuje. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 30 653

Mieszkania
dwupokojowe z kuchnią poszukuje z meblami lub bez, warunki obojętne. Oferty Kurjer Poznański zdw 30 748

4—6 pokoi
centrum, czynsz zgóry, poszukuje. — Zgłoszenia: portier, Hotel Francuski. zdw 30 854

Mieszkania
szukam do 5.000, mogą być meble. Oferty Kurjer zdw 30 864

Inżynier
poszukuje 2—4 pokoje kuchnie gotówka do dyspozycji. Oferty Kurjer zdw 30 951

Poszukuje
Inżynier 2—4 pokoi, cena obojętne. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 282

Poszukuje
2 pokoi z kuchnią wzrost od gospodarza płace zgóry za 2 lata dzierżawę, pośrednicy wykluczeni Oferty Kurjer zdw 30 971

Mieszkania
3 pokojowe z kuchnią w pobliżu Starego Rynku poszukuje. — Oferty Kurjer rw 8938

Mieszkania
2—3 pokojowe z kuchnią poszukuje bezdzietne małżeństwo w okolicy Lubonia, Puszczykowa Puszczykowska. Pośrednicy wykluczeni. Oferty do Kurjera rw 8945

Poszukuje
od 2 do 3 pokoi z kuchnią. Oferty z warunkami do Kurjera zdw 30 942

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Mieszkanie
1 pokojowe z kuchnią, zamienie na 2 pokojowe z kuchnią z dopłatą, za zgodą gospodarza. Oferty Kurjer zdw 31 038

11 POKOJE UMEBL.

Dobrze
umeblowany pokój dla solidnego pana. Wrocławska 5. III. zdw 30 405

Pokój
duży, frontowy, dobrze umeblowany 1 lub 2 osoby od 1. 3. lub później wynajmę z utrzymaniem lub bez, Niegolewskich 7, parter lewo. zdw 30 174

Pokój
miły, dobrze umeblowany przy Rynku Jeżyckim solidnemu panu wydzierżawie zaraz lub później. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 30 404

2 panny
przyjmę na wspólny pokój. — Wskaże Kurjer zdw 30 651

Pokój
wspólny panu od 15. Bielska, Łakowa 13. zdw 30 819

Pokój
umeblowany zaraz, Czesława 17, wysoki parter, Klimińska. zdw 30 702

Pokój
umeblowany Jeżyce centrum 1 lub 8 osobom u samotnej pani. Oferty Kurjer zdw 30 682

Pokój
dobrem utrzymaniem miesięcznie 140.—. Ogrodowa 2. III. lewo. zdw 30 761

Pokój
dla bezdzietnego małżeństwa lub dla 2 panów bez pościeli do wynajęcia. Strzelecka 28b III. lewo. zdw 30 830

Pokój
na 2 lub 3 osoby z używaniem kuchni, ul. Focha 32, Borutto. zdw 30 824

Pokój
przy dworcu umeblowany. Focha 27 front IV. Adamska zdw 30 818

Pokoik
wynajmę, Śniadeckich 9 parter, wprost. 10—8. zdw 30 816

Pokój
umeblowany panną wydzierżawie Kanaolwa 4. III. zdw 30 804

Pokój
dwuosobowy utrzymaniem wynajmę, Dąbrowskiego 2. III. prawo. zdw 30 805

Pokój
dla małżeństwa zaraz Zamkowa 5, IV. lewo. zdw 30 845

Pokój
dwa, trzyosobowy, ładny, słoneczny warunki korzystne. Kanaolwa 7. II., prawo. zdw 30 850

Pokój
2—3 osobom wynajmę, Ratajczaka 11 a, wejście 6. III., prawo zdw 30 855

Pokój
jednosobowy zaraz wynajmę. Wrocławska 33 34. III., Malecka zdw 30 866

Pokój
2 panom (wspólny). Wielka 5. II. lewo. zdw 30 871

Pokój
dwuosobowy, pościel pożądana. Wrocławska 3. II. prawo. zdw 30 904

Pana
na wspólny pokój. Napierała, Za Branka 5 a. zdw 30 894

Wydzierżawie
pokój bez pościeli, z światłem elektrycznym, Poznańska 58, parter, lewo. zdw 30 889

Pokój
wynajmę. — Kilińskiego 10, Kędziora. zdw 30 890

Pokój
z kuchnią zaraz do wynajęcia. Ul. Niska 20, Maćkowiak. zdw 30 936-7

Mały
pokój umeblowany dla pani, zaraz do wynajęcia. Gwarna 12. II. p., lewo. zdw 30 961

Pokój
dwom osobom lub małżeństwu. — Staszica 25. II. lewo. zdw 30 963

Wspólny
pokój panu od 15. 3. 27. Grudnia 5. Nadolny. zdw 30 956

Dwa
trzy pokoje słoneczne używalności kuchni, nowoczesne wygody. Wąły Jagiello 20, II., prawo, narożnik Półwiejskiej. zdw 30 946

Pokój
wynajmę od 15. 3. Bukowska 9. II. zdw 31 034

Pokoje umeblowane
poleca „Informator”. Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 31 027

Pokój
umeblowany wynajmę pani lub panu, Kościelna 31, front, parter, lewo. zdw 30 885

Pokój
elegancki do wynajęcia. Matejki 5. III., prawo, front. zdw 30 928

Komfortowy
pokój wynajmę zaraz. Jaryszowa, Młyńska 2, parter, lewo, 2 drzwi. zdw 30 922

Pokój
dla inteligentnego pana do wynajęcia. Maleckiego 17. II., lewo. zdw 30 912

Niekrepujący
bez lub utrzymaniem zaraz Prusa 2, ostatnie piętro. zdw 30 985

Pokój
frantowy na 2 osoby zaraz do wynajęcia. Wolnica 1. I., lewo, dom magistracki. zdw 31 042

Pokój
dla jednej osoby bez pościeli do wynajęcia. Św. Czesława

Ladne
szukę ubikację na biuro, na składnicę lub cichy warsztat do wynajęcia. Zgłoszenia: Weyhan, Plac Sapieżyński 2 a, III. p. zdw 30 846

Lokal
wynajmie gospodarz na kantor lub spokojny proceder. Dom o grodowy: dwa duże pokoje na parterze oraz trzy pokoiki z dużą ubikacją na pierwszym piętrze. Wodociąg, gaz i elektryczność. Matejki 48, portier. zdw 30 677

14 DZIERZAWY

Oberża
z urzędzeniem w pełnym biegu, w mieście powiatowym w rynku za kaucją od 1 kwietnia rb. do wydzierżawienia. Zgłoszenia do Kurjera zdp 30 855

Ubikacji
na fabrykację wód mineralnych poszukuje. Kurjer zdw 30 725

Poszukuje
dzierżawy składu blawatów możliwie bez towaru z mieszkaniem w ruchliwej miejscowości od 1 lipca ewentualnie wcześniej i składu kolonialnego w dużej wsi kościelnej. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 724

Szukam
spiesznie składu za mieszczną lub kwartałną dzierżawą, nadającego się na każdą branżę, w centrum. Oferty Kurjer zdw 30 737

Inwalidzie
wydzierżawie wyszynie wódek. Tomaszewska, Borek. zdw 30 503/4

Oddam
skład z ubikacją na każde przedsiębiorstwo. Oferty Kurjer zdw 30 947

Majatek
330 morg przy Poznaniu, światło elektryczne, dom 3 pokoi, inwentarże kompletne, wydzierżawie, obficie 50 000. Walenty Kossmann, Fredry 6. zdw 31 008

Skład
z mieszkaniami i warsztatem, na dający się na każde przedsiębiorstwo w powiatowym mieście, wydzierżawie, do objęcia potrzeba około 5 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 31 031

Ogród
warzywno-owocowy, około 3 morgi, przy Górnej Wildzie 123, narożnik Traucntta, z mieszkaniami do wydzierżawienia. Zgłoszenia tylko oszczędnych tamże w Korcza, ulica Traucntta, I. piętro. zdw 30 920

Poszukuje
dzierżawy rościnica z kolonijalką w dużej wsi kościelnej. Pośrednictwo wykluczone. Oferty z warunkami do Kurjera zdw 31 059

Mieszkanie
2 pokoje kuchnia wydzierżawi Mroczkowski, stacja Pałedzie, p. Poznań. zdw 31 069

15 UZDROWISKA

Letnisko
Morminówko, stacja, poczta O stróżek, telefon 5, uroczu wśród lasów, jezior otwarte, utrzymanie od 5 zł. Prospekt wysyłamy. zdw 30 691

Letnisko
przy Poznaniu, 2 pokoje na okres letni do wynajęcia, miesięcznie 70 złotych. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 863

16 OSOBISTE

Władku
Wiesz jak najlepiej ulokować kapitał? No? słuchaj! Otóż kup kompletny radioaparatus w firmie „Emka”, a przekożasz się o tem! Pamiętaj zatem! Gotowe odbiorniki i sprzęt radiowy najlepszy poleca najtaniej „Emka”, ulica Wrocławska 30, wł. Włodarczak, Zakłady Radiotechniczne. Pw 9 767-9.293

Prośba
Panów oficera lub chorążego, który był w megu stróża ub. roku i dowiadywał się o pania Smoczyk, Rynek Śródecki 17, proszę uprzejmie o przybycie osobiście jak najprędzej. Roszkiewicz, właściciel domu, Rynek Śródecki 1. zdw 30 840

Świadków
naczożnych wypadku samochodowego przy Półwiejskiej, dnia 28 lutego wieczorem, prosimy o łask. podanie adresu do firmy „Ursus” Górna Wilda 30. zdw 31 058

21 ZGUBY

Zgubiony
wzeksł 1 000 zł na linii Poznań-Dziembówko lub dworcem, podpisany Szczepan Kaczmarek, Gracjan Skrzypczak, uwieżawianiem oraz gotówkę i kontrakt dzierżawy. Uczciwego znalazcę proszę o zwrot. Jan Kuciak, Sokołowo, pow. Chodzież. zdw 30 744

1. bm.
zgubiłam notes czarny skórkowy z zawartością zł 100. Uczciwego znalazcę upraszam o oddanie pod adresem: M. Sobierajska, Poznań, Plac Bernardyński 4, III. zdw 31 067/8

Zgubione
papiery własowe na nazwisko Stanisław Zimny, uwieżawianiem. zdw 31 022

22 ROZMAITE

Obiady
tręciwe na masle tańsze wydaje. Nowy Rynek 14-15, parter, lewo. dw 4 377

Wszelkie
reparacje zegarków oraz naprawy wszelkiej biżuterii wykonuje sumiennie tania firma F. Tarowska, plac Wolności 11 (pod filarami). Pw 9090

Dziecko
zdrowe, piękne, dobrego pochodzenia odda się na własne tylko w dobre ręce. Kurjer zdw 30 431

Cukierniczych
wyróbów kurs rozpoczyna się 3 marca na kursach Gospodarzo-Zawodowych sw. Marcin 69 Wolne 4 miejsca, tylko 25 złotych. Pw 9 152

Hafty
plisowanie, dekaturyzowanie, mezeżki wykonuje szybko i tanio - Haftopis, Woźna 10. Pw 8 677-4.70

Trykotaże miarowe
garsonki swetry itp. wykonuje „Tricot”, Rom. Szymańskiego 10 III, śródmieście. Pw 9564-53.544

Dziecko
na wychowanie przyjme. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 660

Chiromantka
przyjezdna z Paryża przepowiada przyszłość, przeszłość z rak, fotografii, grafologii z słynnych kart chiromantki Leonard. Przyjmuje od godziny 10-19. Poznań, Wybickiego 15, III piętro, front, Wilda. zdw 30 798

Krawcową
działa polecam. Rzeczypospolitej 2, III. zdw 30 774

Chiromantka
przyjezdna przepowiada przyszłość, teraźniejszość, przeszłość, dobrze wróży z reki, kart, Rom. Szymańskiego 8, podwórze, parter, lewo, przy placu Świętokrzyskim. zdw 30 386

Bufetowiec
samodzielny kawaler, władający polskim i niemieckim, obejmie kierownictwo od 1 kwietnia lub 15 marca. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 806

Ostrzegam
przed nabyciem weksła na sumę 300 zł, wystawionego przez p. Józefa Kubiaka, żyrowany przez p. J. Włodarskiego, J. Sadowskiego i L. Strzykowskiego, gdyż powyższy weksel jest nielegalnie nabyty. Jan Włodarski, Puszczykowo. zdw 30 872

Przyszłość
systemem arabskim przepowiada kartami przyjezdna Strzelecka 19, III, piętro, prawo, pomiędzy godzinami 11-13 i 15-19. zdw 30 900

Obiady
smaczne, obfite. - Kantaka 8/9, III. zdw 30 869

Tanio
zakładam firany, przerabiam kanapy, leżanki, materace, także naprawiam markizy i żaluzje. - Grzybowski, Kopernika 2. zdw 30 902

Zaciagam
oczka u północach akuramnie, tanio. Strzelecka 2, II, Konicka. zdw 30 921

Krawcową
szyje gustownie, elegancko suknie od 8 zł, płaszczki od 18, również szyje po domach. Skarbowska 15, parter, lewo. zdw 30 907

Obiady
na czystym masle. Wały Królowej Jadwigi 1, II, lewo. zdw 30 929

Krawcową
na eleganckie płaszczki, kostjumy, suknie, poza dom. Poznańska 52, Brzeskwiniewicz. zdw 30 932

Wiosenne
płaszczki komplety, suknie, wykonuje podług najnowszych żurnali tania Dybczyńska, Chwaliszewo 4, I. rw 8948

Wytwórnia
trybów gramofonowych naprawy gramofonów wykonuje długoletni specjalista. - Języcka, Centralna Mechaniczna, Kraszewskiego 1, wprost Rynku Języckiego. jw 8461

Kino
obiazdowe przyimie świetne reklamy od poważniejszych firm. Oferty z warunkami wynagrodzenia do Kurjera zdw 31 073

23 OZENKI

Mrówka
Piotr, Ostrów (Wlkp.), Kościuszki 2, Poważne partie dla pań i panów. Zgłoszenia tylko piśmienne, gdyż stałe w podróży. zdw 30 399

Idealista
młody bardzo przystojny, nawiąże chętnie odpowiednią znajomość. Cel matrymonialny. Oferty ewentualnie z fotografią proszę Kurjer zdw 30 515

Szatynka
lat 25, krawcową, miłego usposobienia, znużona samotnością pragnęłaby poznać podoficera lub urzędnika w celu matrymonialnym. Oferty Kurjer zdw 30 829

Emeryt
nauczyciel, nie biedny, poszukuje żony, najchętniej emerytki. Cel matrymonialny. Zgłoszenia do Kurjera zdw 30 670

Kawaler
szuka panny zamożnej, cel matrymonialny. Oferty do Kurjera zdw 30 782

Poważna
przystojna, inteligentna, muzykalna panna, pozna samodzielnego kupca. Cel matrymonialny. - Oferty Kurjer zdw 30 782

Kawaler
rzemieślnik, lat 32, posiadający kilka tysięcy gotówki, szuka znajomości uczciwej, pracowitej, gospodarniej na posadzie pani celem ożenku. Oferty możliwie z fotografią, którą zwracam, do Kurjera zdw 30 943/4. Dyskrecja pod słowem honoru

Nauczyciel
kawaler na stałej posadzie na wieś lat 30, wzrost średni i powodu braku znajomości pań. - pragnie na tej drodze nawiązać korespondencję z paniąka do lat 30 w celu matrymonialnym. Oferty, o ile możliwe z fotografią, proszę nadsyłać do Kurjera Poznańskiego zdw 30 996

Kawaler
przystojny (urzędnik gosp.) pozna panna szlachetna od 18-25 lat. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer zdw 31 017

Wdowiec
bezdzienny poszukuje starszej wdowy, panny z mieszkaniem, cel matrymonialny. Oferty Kurjer rw 8941

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisanie na maszynach Kantaka I, II, piętro. zdw 99 990

Tango
nowoczesnego walca uczy w dwóch godz. Piotr Mikolajczak, Poczta 29 Kurs dla początkujących rozpoczyna 9 marca. zdp 30 329

Akademja tańców
Wituskowskich rozpoczyna kurs. Przyjme jeszcze kilka pań i panów Skarbowska 14. Pw 9 130-8.104

Kto
szybko wyuczyć może języka niemieckiego? Zgłoszenia tel. 74 84. zdw 30 716

Lekcyj
włoskiego szukam. Oferty Kurjer zdw 30 704

Lekcyj
języka polskiego udzielam na dogodnych warunkach. Oferty Kurjer zdw 30 743

Nauczycielka
udziela korepetycji, przygotowuje do egzaminów, Wielkie Garbary 18, wejście Woźna, II, prawo. zdw 30 825

Studentka
udziela korepetycji młodszym dzieciom. Oferty Kurjer zdw 30 842

Udzielam
lekcji polskiego. Oferty Kurjer zdw 30 843

Kursy
stenografii, pisanie na maszynach miesięczne kwartalne i półroczne Tyran-Zaworskiej - Strzelecka 33, narożnik Placu Świętokrzyskiego zdw 27 609/10

Korepetycyj
z matematyki udziela studentka. Zgłoszenia Kurjer zdw 31 013

25 MUZYKA

Kto
wypożyczy pianino? Młyńska 3, III, lewo. zdw 30 109

Pianino
do ćwiczeń. Murna 3, III, prawo zdw 30 813

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Młody człowiek
po wojskowości, podoficer rezerwy, sumienny i inteligentny, poszukuje inkięgokolwiekbażdzajęcia. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 30 242

Elektromonter
młody, energiczny, inteligentny, rutynowana siła biurowa poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 29 463

Służący
kawaler poszukuje zajęcia każdego czasu, najchętniej w hotelach, zakładach lub uzdrowiskach - Łaskawe oferty: M. Majchrzak, Rożnowo, poczta O. borniki. zdw 30 563

Ogrodnik
żonaty, lat 31, obeznany wszystkich gatunkach ogrodnictwa, szuka posady w majątku lub w miejscu zaraz. Oferty Kurjer zdw 30 559

Karmelkarz
pomocnik, który pracował w większych fabrykach poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia Agentura Kurjera Leszno, Komieniusza. aw 8274

Kucharka
z wykwintnym gotowaniem, początkująca, szuka posady zaraz lub 1. 4. 30. Oferty Kurjer zdw 31 054

Ogrodnik
żonaty z jednym dzieckiem, z dobrami świadectwami, znający w kwiatach oranż i parterowych szkółkarstwie, warzywnictwie. - również zna się dobrze na rybostwie i pszczelarstwie poszukuje posady od 1. 4. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 31 056

Służąca
młodsza do wszystkiego poszukuje od 15. 3. lub 1. 4. posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 31 061

Ekspedjentka
ręcznieka dobrze polecona poszukuje posady zaraz okolica obojtna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 31 064

Drogerzystą
młodszy poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer rw 8927

Cukiernik
młodszy poszukuje posady od 15. 3. Oferty do Kurjera zdw 31 052

Służąca
szuka posady bez gotowania. - Oferty Kurjer zdw 31 051

Poszukuje
zaraz posady magazyniera za złozeniem kaucji 2 000 zł. Oferty do Kurjera zdw 31 060

Posługaczka
przyjme posadę. Oferty Kurjer zdw 31 053

Młoda
panienka, uczciwa, sumienna, dobrem świadectwem szkolnym, pragnęłaby się wyuczyć jako ekspedjentka w składzie piekarskim. Oferty Kurjer jw 3472

Dziewczyna
uczciwa z dobrami świadectwami poszukuje posady od 15. 3. Oferty Kurjer Stary Rynek rw 8944

Technik dentystyczny
młodszy, biegły w technice metalowej, kauczukowej i operatywnej, poszukuje posady zaraz. Teodor Wasowski, Szamotuły, Dworcowa. zdw 30 578

Panna
inteligentna przyjme posadę do starszej osoby chorej na wyjazd do Zakopanego lub podobnej miejscowości Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 30 859

Nadmłynarz
syn właściciela młyna, kawaler, lat 30, z ukończoną szkołą fachową poszukuje posady Cel matrymonialny niewykluczony Łaskawe zgłoszenia do Kurjera nw 8958

Poszukuje
zaraz lub później posady praktykanta w kasie ewentl. banku. - Posiadam wykst. średnie i kurs buchalt. handl. Oferty Kurjer zdw 30 502

Starsza
panna z długoletnią praktyką w charakterze służącej od 15. bm. szuka posady. Oferty do Kurjera zdw 30 635

Fryzjer
damsko męski poszukuje posady w mniejszym zakładzie fryzjerskim jako damska siła. W wolnych chwilach może pracować w salonie męskim. Oferty uprasza do Kurjera zdw 30 426

Elektromonter
na naprawę akumulatorów i oświetlenia samochodowych poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 420

Aptekarska
siła pomocnicza, dobrze polecona, z 3 letnią praktyką, obeznana dokładnie z wszelkimi czynnościami w aptece, poszukuje posady od 1. 4. lub później, najchętniej w Poznaniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 915

Bielizniarka
pierwszorzędna poleca się w dom poza dom. Oferty Kurjer zdw 30 019

Pani
szuka posady ekspedjentki lub bufetowej, złoży 200 zł kaucji. - Oferty Kurjer zdw 30 423

Politurownik - bejcer
z długoletnią praktyką i dobrami referencjami w pierwszorzędnych instytucjach poszukuje zaraz pracy. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdpw 30 699

Inżynier - mechanik
energiczny i dzielny organizator z długoletnią praktyką warsztatową, ostatnio na stanowisku kierowniczym, poszukuje zajęcia od 8-1 zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 30 722

Stenograf
piszący na maszynie poszukuje zajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 30 721

Dwie siostry
pielegniarki poszukują posady zaraz do pielegnowania chorych, do dziecka lub pomocy lekarskiej. Oferty Kurjer zdw 30 718

Techniczna dentystyczna
samodzielna w zlocie (lane) kauczuku i operatywie szuka posady. Oferty Kurjer zdw 30 696

Szofer
kawaler, trzeźwy, pracowity, z dobrami świadectwami odbywał poważne podróże po prowincji, poszukuje posady Łaskawe oferty Kurjer zdw 30 673

Przyjme
pranie lub posługę. Oferty Kurjer zdw 30 717

Osoba
inteligentna, z lepszym domu, z własną pościelą znająca się na wszystkim, co w zakresie gospodarstwa kobiecego wchodzi, szuka samodzielnej posady do prowadzenia gospodarstwa, gdzie niema pani domu zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 30 693

Inteligentna
panienka z ukończoną szkołą handlową, pisząca na maszynie, poszukuje posady praktykantki, względnie początkującej siły biurowej. Oferty do Kurjera zdw 30 690

Cukiernik
obeznany w swym zawodzie z dłuższą praktyką poszukuje posady włącznie z obsługą zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 30 683

Samodzielny
ogrodnik kawaler, obeznany w wszelkich gatunkach wchodzących w zakres ogrodnictwa, dobrem poleceniami, poszukuje posady. Adres wskaze Kurjer zdw 30 676

Krawcową
działa szuka pracy w dom. - Oferty do Kurjera zdw 30 671

Mężczyzna
lat 30 przyjme posadę woźnego lub inną pracę, da wynagrodzenie lub złoży kaucję. Oferty Kurjer zdw 30 665

Sierota
z dobrem gotowaniem poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer zdw 30 662

Żelazniak
z sześcioletnią praktyką oraz dobrami świadectwami poszukuje posady z dniem 1 kwietnia r. b. Oferty Kurjer Poznański nw 9 135

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posługi. - Kurjer zdw 30 737

Panienska
młodsza przyjme posadę do dzieci zaraz lub później. Oferty do Kurjera zdw 30 794

Złozę
kaucję 200.- jako urzędnik, znający księgowość, korespondencję handlową oraz wszelkie prace biurowe. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 30 765

Poszukuje
posady biurowej młodszy urzędnik. Pierwszorzędne świadectwa, skromne wymagania. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 764

Panienska
inteligentna, młoda, zajmie się szyciem, robotkami, chowem drobiu, mleczarnia i obsługa osobista w razie potrzeby. Świadectwa bardzo dobre, wolna od 15. III lub później. Łaskawe zgłoszenia Gasczewicz, Wągrowiec, Polna 9. zdw 30 775

Szofer - kowal
poszukuje posady, miejscowość obojtna. Oferty Kurjer zdw 30 777

Posługaczka
szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 30 733

Uczniem
poszukuje posady, najchętniej jako ekspedjentka. Oferty Kurjer zdw 30 768

Dziewczyna
pracowita uczciwa, cokolwiek gotowania, poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer zdw 30 749

Panna
lat 26, szuka posady do dzieci lub t. p. zna język niemiecki, cokolwiek prasowanie, szycie i robotki. Miejscowość obojtna, wymagania skromne. Kurjer zdw 30 736

Panna
do małych dzieci szuka posady. Oferty Kurjer zdw 30 729

Gospodyni
wiejska, średnim wieku, sumienna, była 12 lat na probostwie, szuka posady także na probostwie lub wikarjacie w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 30 751

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 30 753

Osoba
wiejska, średnim wieku, sumienna, z gotowaniem szuka posady do 2 lub 1 panji w Poznaniu - Zgłoszenia Kurjer zdw 30 752

Panienska
która pracowała przy bufecie poszukuje posady do bufetu lub składu zaraz. Oferty Kurjer zdw 30 834

Szwaczka
szuka pracy poza domem. Oferty Kurjer zdw 30 728

Posługi
szuka uczciwa posługaczka. Oferty Kurjer zdw 30 732

Technik - asystent
dentystyczny, obeznany w pracach kauczukowych, metalowych i operatywnej zmiany posadę, okolica obojtna. Oferty Kurjer zdw 30 755

Szofer
solidny, dobrze polecony, który prowadził już większy samochód amerykański, potrzebny. Piśmienne zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 30 833

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego lub posługi. Oferty Kurjer zdw 30 730

Służąca
uczciwa z dobrami świadectwami poszukuje posady do wszystkiego zaraz. Oferty Kurjer zdw 30 831

Gospoia
kucharka, rzetelna, skromnych wymagań, zna dobre gotowanie i z dobrami świadectwami poszukuje posady do 2 ewentl. 1 osoby od 15. 3. Zgłoszenia do Kurjera zdw 30 821

Wychowawczyni
freblanka z 3 letnią praktyką w Ochronce, przyjme posadę od 15 marca - tylko w ochronce. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 30 817

Małopolanka
lat 18 poszukuje posady do dzieci z cerowaniem i początkiem lekcji lub za pokojówką za skromnym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 815

Aptekarz
aprob. Marcinkowski poszukuje odpowiedniego zajęcia w aptece na krótszy lub dłuższy czas. Poznań, Górna Wilda 13, I. zdw 30 807

Dziewczyna
uczciwa, czysta, do wszelkich prac domowych, cokolwiek gotująca, poszukuje posady zaraz lub od 15. III. Oferty Kurjer zdw 30 859

Dziewczyna posługaczka
sumienna poszukuje posługi lub jakiej innej pracy zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 908

Kucharka
poszukuje posady do wszystkiego zaraz z dobrymi świadectwami. Oferty Kurjer zdw 30 911

Posługaczka
młodsza poszukuje posługi zaraz. Oferty Kurjer zdw 30 930

Starsza
panna poszukuje jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer zdw 30 932

Starsza
osoba, zna dobra kuchnie, poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 30 927

Pomocnik fryzjerski
biegły w meskim salonie i w strzyżeniu pań, zaraz lub od 15. 3. 30. poszukuje posady. Zgłoszenia: Kościan, Aleje Kościuski 33, Smlowski. zdw 30 914

Początkująca
ekspedjentka szuka posady do piekarni lub cukierni. Oferty Kurjer zdw 31 007

Emerytowany
postereunkowy zawodu służący poszukuje posady służącego u starszej pani lub pana, portiera lub stróża w poważniejszej instytucji. Oferty Kurjer zdw 30 938

Maszynista
z dobrymi świadectwami poszukuje posady do maszyny parowej lub motoru gazowego, podejmuje się także instalacji elektrycznej. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 30 994

Panna
inteligentna poważna z znajomością języków poszukuje posady sekretarki lub do towarzystwa starszej osoby ewentualnie do dzieci. Oferty Kurjer zdw 30 989

Czeladnik młynarski
który może stawić kaucję szuka posady. Oferty Ignacy Dasuj, Krucz, pow. Czarńków. zdw 31 030

Poszukuje
jakiegokolwiek bądź posady były urzędnik gospodarczy. — Złożę gwarancje hipoteczną, później gotówkę. Oferty Kurjer zdw 30 582

Ogrodnik kaw..
z praktyką, samodzielny, wykonuje wszelkie prace z wynagrodzeniem 60 zł miesięcznie i procent, poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 30 456

Kuchmistrz
dzIELny poszukuje od 15 marca lub później posady, okolica obojędna. Oferty Kurjer zdw 30 122

Panna
z dobrej rodziny poszukuje posady ekspedjentki. Miejscowość obojędna. Oferty Kurjer zdw 29 754

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 30 563

Posługaczka
przyjmie posługę. Oferty Kurjer zdw 30 571

Kucharz
poszukuje posady. Borowicz. — Krosno, p. Mosina. zdw 28 656

Dziewczyna
uczciwa, skromna, szuka posady do wszystkiego z gotowaniem, praniem do małej rodziny zaraz. Oferty Kurjer zdw 30 467

Dzisiaj w kinie
Apollo: „Szampańskie życie”.
Aurora: „Chata wuja Toma”.
Bajka: „Biały Pająk i Niedyskretna Kobieta”.
Casino: „Złodziej hotelowi”.
Colosseum: „Hipek i Lopek się żenią”.
Metropolis: „Wenus”.
Odeon: „Niewolnica miłości”.
Słońce: W szponach diablicy.
Wilsona: „Dziewica Orleańska”.
Stylowe: „Statek Komediantów”.

Służąca
z gotowaniem, sumienna, religijna, z dobrymi świadectwami, poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 30 581

Dziewczyna
poszukuje posady zaraz przed południem. Oferty Kurjer zdw 30 597

Pracznica
czysto pierze, poszukuje prania. Zgłoszenia do Kurjera zdw 30 605

Krawcowa
dobra poleca się poza dom. Piotra Wawrzyniaka 5, Halas, II. podwórze. zdw 30 509

Stenotypistka polsko - niemiecka
z dłuższą praktyką poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 30 633

Krawcowa
dzIELna poleca się poza dom. — Oferty Kurjer zdw 30 634

Bona
inteligentna, z dobrej rodziny, znająca krawieczyznę z dobrymi świadectwami poszukuje posady 15. lub 1. 4. Łaskawe oferty Kurjer zdw 30 637

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 30 639

Gospodyni - kucharka
z świadectwem do 6 lat w jednej miejscowości, szuka posady do 2 lub 1 osoby. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera pod zdw 30 641

Wychowawczyni-pielęgniarka
z dobrymi świadectwami szuka posady do dzieci lub pielęgnowania chorych prywatnie lub w klinice. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 30 640

Asystentka
poszukuje posady u lekarza-dentysty, miejscowość obojędna. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 30 644

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 30 645

Pomocnik ogrodnicy
z ukończoną szkołą ogrodniczą państwową, poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 30 372

Panienska
z prowincji, inteligentna, uczciwa z dobrej rodziny poszukuje od 1 kwietnia lub wcześniej posady ekspedjentki do składu piekarskiego lub rzeźniczego z całym utrzymaniem. Początkowo bez wynagrodzenia. Oferty Kurjer zdw 30 375

Technik budowl.
dzIELny w swym zawodzie specjalnie na kierownictwa poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 30 392

Marszantka
z kilkoletnią praktyką, zarazem do ekspedycji poszukuje posady. Oferty do Kurjera zdw 30 421

Poszukuje
posady jako pierwsza pokojowa z syciem lub jako początkująca panna służąca. Oferty Kurjer zdw 30 428

Służąca
do wszystkiego, z gotowaniem, poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 30 596

Sierota
młoda, inteligentna szuka jakiegokolwiek posady możliwie z przyłączeniem do rodziny. Oferty Kurjer zdw 30 419

Poszukuje
posługi zaraz. Oferty Kurjer zdw 30 450

Panna
z kaucją poszukuje posady bufetowej lub ekspedjentki. Ogrodowa 13, u p. Schule, od 10—12. zdw 30 461

Szukam
posługi. Oferty Kurjer zdw 30 455

Krawcowa
z dłuższą praktyką szuka pracy w lepszych domach. — Wielkie Garbary 13, II., prawo. zdw 30 458

Dziewczyna
porządna z dobrymi świadectwami, gotowaniem, szuka posady zaraz lub 15. 3. do małej rodziny lub do samotnego pana. Oferty Kurjer zdw 30 488

Maszynistka
poszukuje posady justem biegła w pracach biurowych i rozumieję cokolwiek stenografii polskiej — Oferty Kurjer zdw 30 487

Gospodyni
która dobrze gotuje, oszczędna, czysta podejmie wszelkie prace domowe, poszukuje posady do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 30 492

Służąca
czysta, uczciwa, do wszelkich prac domowych, z cokolwiek gotowaniem, poszukuje posady od 15 marca. Oferty Kurjer zdw 3463

Ogrodnik
kawaler wykwalfikowany fachowiec, znający także pszczelnictwo bardzo dobrimi poleceniami poszukuje posady zaraz lub później lub pomocnika miejscowości obojędnej, Boliński, ogrodnik, Duszniki, Szamotły. zdw 30 381

28 WOLNE MIEJSCA

Szofer - służący
strzelec poszukuje posady od 1. 4. jako żony lub kawaler. Zgłoszenia Kurjer zdw 29 963

Kucharka
pierwszorządna, wykwiłntnie gotująca potrzebna 15 marca. Zgłoszenia Matejki 50, I., prawo. 4—5. zdw 30 715

Poszukuje
posługaczki poleconej. Zgłoszenia Hryniewiecka, Działuńskich 1. zdw 30 712

Służąca
z dobrimi świadectwami może się zgłosić do godziny 6. Lesińska, Jezuicka 8. zdw 30 711

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem, uczciwa, najchętniej Małopolanka potrzebna. Zupańskiego 21, III., lewo. zdw 30 708

Dziewczyna
do dzieci na popołudniu potrzebna. Patrona Jackowskiego 17, parter, lewo. zdw 30 697

Potrzebuję
kilku młodszych i uczciwych ludzi z miejsca kaucją. Dobry zarobek zapewniony. Zgłoszenia do Kurjera zdw 30 692

Pensjonat
w Krynicy poszukuje osoby inteligentnej, znającej się na kuchni, prowadzeniu służby, podejmowaniu gości na wskroś sumiennej, zaufanej, z dobrimi rekomendacjami zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 30 686 z podaniem pretensji przy wolnym utrzymaniu i życiorys.

Ekspedjentkę
dobrą figure, z branży konfekcji damskiej z ładnym charakterem bismą poszukuje Poznańska Fabryka Konfekcji Damskiej Fr. Kaszewski i S-ka, plac św. Krzyżski 1. zdw 30 684

Pomocnik
fryzjerski dzIELny w strzyżeniu pań potrzebny od zaraz. Możliwym z podaniem warunków płaty. Roman Michalski, mistrz fryzjerski, Września. zdw 30 758

Za posługę
wspólny pokój, używanie kuchni, maszyn do szycia. Oferty Kurjer zdw 30 658

Służąca
potrzebna. Zgłoszenia Półwiejska 19, parter, lewo. zdw 30 652

Werkmistrz
warsztatowy, energiczny, posiadający duże doświadczenie w naprawie wszelkich maszyn rolniczych, przemysłowych, parowych, który pracował w warsztatach naprawy, który ma prawo trzymania ucni, dobry organizator pracy rysownik, znający odlewnictwo, dobry kalkulator poszukuje przedsiębiorstwo 45 robotników na Pomorzu. Oferty z fotografią i zadaniem do „Par”. Toruń pod „Werkmistrz”. Pw 9788-6478

Bona
II. klasy lub panienska do dzieci potrzebna zaraz. A. Jarzebek, Września, Warszawska 8. zdw 30 799

Agentów
szukam, odwiedzanie rolników. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 841

Ucznia
przyjmie od zaraz. Kesicki, mistrz malarski, Pobjedziska. zdw 30 740

Panienska
z dobrym charakterem pisma do oddziału wydawania paczek i obsługi telefonów poszukuje M. Malinowski, fabryka konfekcji damskiej, Stary Rynek 57. Pw 9756-9.361

Fryzjerka
potrzebna. Kantaka 6. zdw 30 470

Chcesz
otrzymać posade? Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekulowicza. — Warszawa, Żórawia 42 n. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żadajcie prospektów. np 9169

Marszantka
pierwszorządna potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdw 30 695

Marszantka
pierwszorządna siła potrzebna od 15 marca. Oferty należy składać z odpisem świadectw, fotografią i podaniem pretensji St. Ciecierski, Brodnica n. Drwęca, nw 9181

Panowie
i Panie zarobić mogą dziennie do 20 zł sprzedając pokupnych artykułów. Wymagana gwarancja, gotówka 20 zł. Zgłoszenia Dehawe, Poczta 30. zdw 30 933

25 złotych
dziennie nietrudno zarobić lekka domowa praca piśmienna. Zgłoszenia z miast i prowincji. F-a „Carbon” Gdynia. zdw 28 106

Solidny
zastępców dla sprzedaży obligacji państwowych na raty poszukuje jedyna wyłącznie chrześcijańska i polska instytucja. Gwarantujemy dotrzymanie korzystnych warunków. Zgłoszenia do „Spółdzielczy Bank dla Eskontu i Zaliczek” Lwów, ulica Akademicka 10. nw 9183

Kucharka
młoda, wyuczona wykwiłntnego gotowania potrzebna na wieś od 1. 4. 1930 roku. Odpisy świadectw dołączyć do ofert. Zgłoszenia pod dw 4400

Zi 50 dziennie
i więcej mogą zarobić wymowne panie, panowie przy lekkiej aktywności Sniadeckich 30, II., 4—7. Kw 1640

Zastępcy losowi
wszystkich banków (żydowskich) winni natychmiast zgłosić się we własnym interesie do Generalnego Zastępcy Jęłynej polskiej instytucji Ludowego Banku Spółdzielczego. Zaznaczamy, że niemamy nic wspólnego z żydowską firmą Stanisławowską o podobnym brzmieniu. Wypłacamy regularnie najwyższą prowizję i wysokie premje, dajemy szczegółowe miesięczne obliczenia prowizyjne. Zgłoszenia osobiste lub piśmienne: Nowastowski, Poznań, Podgórna 7. zdw 26 174/5

Młodszy
wojażer na prowizje do wytworni szelek i pasków potrzebny. Kaucja 300—500. Oferty Kurjer zdw 30 707

Potrzebny
12. 3. pomocnik piekarski obeznany przy piecu pierścieniowym, cukiernictwie. Adres Kurjer zdw 30 766

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem do 2 osób potrzebna. Strzelecka 3b, parter, lewo. zdw 30 828

Posługaczka
potrzebna. 3 Maja 5, III., lewo, front. zdw 30 827

Dziewczyna
z praniem potrzebna zaraz. Kawiarnia, Łukaszczyca 10. zdw 30 823

Panienska
przychodnia do 3 letniego dziecka Matejki 59, I. prawo. zdw 30 811

Przyjmie
na kurs fryzjerstwa damskiego Zakład fryzjerski, Zgłoszenia Kurjer zdw 30 808

S. Choynacki S. Choynacki
SPRZEDAŻ REKLAMOWA!
MATERIAŁY NA UBRANIA I SUKNIE — FIRANKI — DYWAŃY —
S. Choynacki
POZNAŃ — ST. RYNEK 52
NAROZNIK PRZEDNEJ

Dziewczyna
młodsza do wszelkich prac domowych potrzebna. Łosiak, Mickiewicza 13. zdw 30 812

Pracznica
potrzebna zaraz. Piśmienne zgłoszenia do Kurjera zdw 30 861

Poszukuje
pana umiejacego grać na fortepianie zaraz. Gwarna 18. zdw 30 611

Inkament
gotówka 1.000—1.500 potrzebny zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 30 903

Młodsza
dziewczyna do wszystkiego, pracownica, potrzebna zaraz. — Koniczyn, Graniczna 11. zdw 30 902

Pomocnik handlowy
do składu towarów kolonialnych zaraz potrzebny. Bogdan Leitgeber, 27. Grudnia 6. zdw 30 893

Potrzebny
chłopak. Różana 23, III. zdw 30 880

Pani
która gra na pianinie poszukiwana do składu fortepianów. Oferty Kurjer zdw 31 005

Fryzjerka
dzIELna potrzebna, pensja 150—200 zł. Adres wskazuje Kurjer zdw 30 954

Wychowawczyni
muzykalna, możliwie z znajomością języka francuskiego, w średnim wieku potrzebna zaraz. Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego zdw 30 949

Panowie
i Panie zarobić mogą dziennie do 20 zł sprzedając pokupnych artykułów. Wymagana gwarancja, gotówka 20 zł. Zgłoszenia Dehawe, Poczta 30. zdw 30 933

Drogerzysty
młodszy poszukuje zaraz (mały wniosek piśmienny konieczny). F. G. Fraas Nast., Wład. Kaiser, Poznań, ul. Wielka 14. Pw 9795-10.20

Poszukujemy zdolnych zastępców!
do sprzedaży losów na raty! Nasi zastępcy zarabiają miesięcznie ponad 4.000 zł, nie ponosząc żadnego ryzyka, ponieważ wszelkie sprzedane na raty premjówki i dolarówki przechowujemy w naszym skarbcu. Niskie ceny i najlepsze prowizje. Patent P. K. P. Piszcie natychmiast: Lombardowy Bank Spółdzielczy, Lwów, Mickiewicza 4. Pw 9793-72.35

Służąca
potrzebna. Sw. Marcina 20, I., pietero, front. zdw 31 044

Służącej
poszukuje od 15. 3. z gotowaniem dobrze poleconej do 2 osób. Adres Kurjer Poznański Stary Rynek nr 8929

Panie — Panowie
łatwe wojażerowanie. Zarobek 200 złotych tygodniowo. Posada stała przy zdolnościach pensja. Zgłoszenia Kurjer zdw 31 070

Służąca
umiejaca dobrze gotować potrzebna zaraz. Polna 18, restauracja. zdw 31 074

Młody człowiek
z ukończoną szkołą handlową, piszący na maszynie jako początkujący zaraz potrzebny. Zgłoszenia pomiędzy 16—18. F-a Wulkanizator, 3 Maja 7. zdw 31 093

Ucznia i służąca
potrzebne. Kruszczyńska, Górna Wilda 103/5. zdw 31 057

Poszukuje
zaraz młodszy pomocnik, tylko pierwszorządnej siły. Odpisy świadectw z podaniem warunków, przy wolnym stole i stancji, upraszam, 2 ucni lub wolontariuszy mogą się zgłosić. J. Kozłowski, Kępcina, Rynek 14, hurtowo-detalicznie handel kolonialny, spirytualnie, artykuły budowlane, węgle. dw 4411

Gospodyni - bieliżniarka
tylko siła pierwszorządna potrzebna zaraz lub od 15. 3. 30 r. Restauracja Bazarowa Nurkowski i Sobieszczyk. zdw 30 678

Potrzebny
zaraz uczeń piekarski, najchętniej który się rok uczył. Adres Kurjer zdw 30 767

Dziewczyna
uczciwa, czysta, dobrem gotowaniem zaraz potrzebna. Ul. Mickiewicza 17, I., prawo. zdw 30 836

Tancerki
potrzebne do dobra szkoła, warunki do omówienia na miejscu. — Zgłoszenia codziennie przyjmuje kierownik baletu od 5 do 8 wieczór Matejki 4, front, I., pietero, na prawo. zdw 30 787

Dziewczyna
bez spania do wszelkich prac domowych potrzebna. Wierzbiciele 35, III., lewo. zdw 30 786

Potrzebna
od zaraz siła rutynowana, dobrze obznajmiona z prowadzeniem księgowości i kasowości do handlu winno-kolonialnego na prowincji. Kompletne utrzymanie i 100 zł miesięcznie z ewentualnym podwyższeniem. Gwarancja przy prowadzeniu kasy Oferty nad sylać: Golub, Warszawski. zdw 30 781

Inkamentowi (ce)
dam posade, warunek pożyczka 3—4 000 zł. Gwarancja zapewniona. Oferty Kurjer zdw 30 706

Inteligentna
osoba ze znajomością języków pisaną na maszynie może się zgłosić na stała posade do księgarni Woźna 12. „Książka Antykwariat”. zdw 30 751

Potrzebny
chłopak. Różana 23, III. zdw 30 880

Pani
która gra na pianinie poszukiwana do składu fortepianów. Oferty Kurjer zdw 31 005

Fryzjerka
dzIELna potrzebna, pensja 150—200 zł. Adres wskazuje Kurjer zdw 30 954

Wychowawczyni
muzykalna, możliwie z znajomością języka francuskiego, w średnim wieku potrzebna zaraz. Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego zdw 30 949

Panowie
i Panie zarobić mogą dziennie do 20 zł sprzedając pokupnych artykułów. Wymagana gwarancja, gotówka 20 zł. Zgłoszenia Dehawe, Poczta 30. zdw 30 933

Ucznia
slusarskiego przyjmie Lis, Żydowska 27. zdw 30 966

Podróżujący
z kaucją, dobrze zaprowadzony na prowincji, do auta celem rozprzedaży cukierków. Oferty do Kurjera zdw 30 918

Dziewczyna
do wszystkiego zaraz potrzebna. Sniadeckich 32 a, I., lewo. zdw 30 925

Ucznice
do szycia zaraz potrzebne. Podgórna 12 b, parter, prawo. zdw 30 913

W charakterze
wożnego otrzyma posade za pożyczkę 600—1 000 zł. Oferty Kurjer zdw 31 014

Towarzystwo Akcyjne
poszukuje zaraz pięciu dzIELnych akwizytorów na Poznań i okolice. Posada stała znajomości fachowej nie wymagane, zarobek od 15—60 zł dziennie. Zgłoszenia osobiste z świadectwami w srode i czwartek od godz. 10—13—5. Poczta 31a, wysoki parter, lewo. Pw 9 798-10.31

Zaufanego mężczyzny
na posade posłańca poszukuje Biuro Posłańców Miejskich, Woźna 11, tel. 1560. Kw 1 689

Bufetowa
z praktyką, inteligentna, która obsłuży gości potrzebna zaraz, do hotelowej restauracji na dobrych warunkach. Łaskawe oferty do „Par”. Bydgoszcz, Dworcowa 73 pod „Bufetowa”. Pw 9 797-63.137

Podróżującego
na galerię z kaucją przyjmie zaraz. Oferty Kurjer zdw 31 036

Ucznica
do ekspedycji w składzie złończym, piatna, potrzebna. Warunek: bystrość, pamięć, wymowa. Świadectwa gimnazjalne, życiorys Kurjer zdw 30 992

Pomocnik
fryzjerski potrzebny. Chwałiszewo 15/16 zdw 30 991

Pomocnik
kominiarski potrzebny zaraz. Łukaszczyca 35, Matuszewski. zdw 30 974

Służąca
uczciwa, pracowita, czysta do bezdzietnego małżeństwa może się zgłosić. Kosicki, Szamarskiego 10. zdw 30 972

Mieszkania
2, 3, 4, 5, 6 pokojowe wskaże „Informator”. Ratajczaka 15 (Pasaż) zdw 31 026

Redaktor
do pisma zawodowego potrzebny Wymogi: znajomość życia gospodarczego. Zgłoszenia Kurjer rw 8947

Fryzjerka
potrzebna. Stefański, Marszałka Focha 96. zdw 30 938

Ucznica
od lat 17, do fabryki płaszczy damskich potrzebna zaraz. Woźna 10, II., pietero. rw 8931

Służąca
do wszystkiego, z dobrem gotowaniem i dobrimi świadectwami, najchętniej zaraz. Sw. Marcina 18, II., pietero, prawo. zdw 31 076

Asystent
aptekański poszukuje zastępstwa na marzec. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 31 077

Krawcowa
w dom na dziecięca i damska garderobe potrzebna. — Wojciechowska, ul. Stawna 13. Pw 9801-53.376

Panienska
do oddziału sprzedaży z dobrej rodziny, uczciwa, zaraz potrzebna. Gielda Handlowa, ul. Stawna 13. Pw 9800-53.375